

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองการเจ้าหน้าที่ กลุ่มงานวางแผนอัตรากำลัง โทร. ๐ ๒๑๕๑ ๖๑๕๒

ที่ มท ๐๔๐๒.๒/ก๕๖

วันที่ ๗๑ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง การขอคัดเลือกบรรจุบุคคลเข้ารับราชการและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการพัฒนาชุมชน ระดับปฏิบัติการ (พัฒนากร) ด้วยเหตุพิเศษตามมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑

เรียน หัวหน้าหน่วยงานในสังกัด พช.

ตามที่ กรมการพัฒนาชุมชนได้ดำเนินการจัดทำข้อเสนอต่อ ก.พ. เพื่อขอให้พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามที่กรมการพัฒนาชุมชนเสนอ ซึ่งเป็นไปตามมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อให้สามารถดำเนินการคัดเลือกบรรจุบุคคลกลุ่มเป้าหมายที่กรมการพัฒนาชุมชนได้พัฒนาขึ้นเองหรือร่วมกับหน่วยงานภายนอกพัฒนาขึ้นในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งที่เป็นข้าราชการและมิใช่ข้าราชการ ซึ่งปฏิบัติงานด้านการพัฒนาชุมชนในภารกิจหลักระดับพื้นที่ (จังหวัด/อำเภอ/ตำบล/หมู่บ้าน) เข้ารับราชการและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการพัฒนาชุมชน ระดับปฏิบัติการ (พัฒนากร) เป็นกรณีพิเศษ โดยไม่ต้องดำเนินการสอบแข่งขันเป็นการทั่วไปกับบุคคลภายนอกตามมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ (๑) ข้าราชการในสายงานเจ้าพนักงานพัฒนาชุมชน ระดับปฏิบัติงานหรือชำนาญงาน สังกัดสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ (๒) อาสาพัฒนา (อสพ.) ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยอาสาพัฒนา พ.ศ. ๒๕๕๐ ปฏิบัติงานพื้นที่ตำบล หมู่บ้าน ในสังกัดสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ (๓) พนักงานราชการในตำแหน่งนักส่งเสริมการพัฒนาชุมชน ซึ่งปฏิบัติภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานราก สังกัดสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด (๔) พนักงานราชการในตำแหน่งนักวิชาการพัฒนาชุมชน สังกัดสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ และ (๕) พนักงานจ้างเหมาบริการ เช่น บัณฑิตอาสา ที่ปฏิบัติงานด้านการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ระดับตำบล หมู่บ้าน ภายใต้การกำกับดูแล แนะนำ ให้คำปรึกษา ของพัฒนาการจังหวัด พัฒนาการอำเภอและพัฒนากรผู้ประสานงานประจำตำบล ในโครงการบัณฑิตอาสาต้นแบบ ซึ่งกรมการพัฒนาชุมชนได้ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก และมหาวิทยาลัยบูรพา ดำเนินการในพื้นที่ ๓ จังหวัด (ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง) ภายในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) เป็นต้น นั้น

บัดนี้ สำนักงาน ก.พ. แจ้งว่า ก.พ. ได้พิจารณาคำขอดังกล่าวแล้ว มีมติไม่อนุมัติให้กรมการพัฒนาชุมชนคัดเลือกเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการในตำแหน่งนักวิชาการพัฒนาชุมชน ระดับปฏิบัติการ (พัฒนากร) เป็นกรณีพิเศษ รายละเอียดสามารถดาวน์โหลดได้จากเว็บไซต์กองการเจ้าหน้าที่ กรมการพัฒนาชุมชน <http://personnel.cdd.go.th>

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและแจ้งให้เจ้าหน้าที่ในสังกัดทราบโดยทั่วกัน

(นายเกียรติปราโมทย์ ฉายศรี)
ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่

ที่ มท ๐๕๐๒.๒/๐ ๕๕๓

ถึง จังหวัด ทุกจังหวัด

ตามที่ กรมการพัฒนาชุมชนได้ดำเนินการจัดทำข้อเสนอต่อ ก.พ. เพื่อขอให้พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามที่กรมการพัฒนาชุมชนเสนอ ซึ่งเป็นไปตามมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อให้สามารถดำเนินการคัดเลือกบรรจุบุคคลกลุ่มเป้าหมายที่กรมการพัฒนาชุมชนได้พัฒนาขึ้นเองหรือร่วมกับหน่วยงานภายนอกพัฒนาขึ้นในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งที่เป็นข้าราชการและมีใช้ข้าราชการซึ่งปฏิบัติงานด้านการพัฒนาชุมชนในภารกิจหลักระดับพื้นที่ (จังหวัด/อำเภอ/ตำบล/หมู่บ้าน) เข้ารับราชการและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการพัฒนาชุมชน ระดับปฏิบัติการ (พัฒนากร) เป็นกรณีพิเศษ โดยไม่ต้องดำเนินการสอบแข่งขันเป็นการทั่วไปกับบุคคลภายนอกตามมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ (๑) ข้าราชการในสายงานเจ้าพนักงานพัฒนาชุมชน ระดับปฏิบัติงานหรือชำนาญงาน สังกัดสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ (๒) อาสาพัฒนา (อสพ.) ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยอาสาพัฒนา พ.ศ. ๒๕๕๐ ปฏิบัติงานพื้นที่ตำบล หมู่บ้าน ในสังกัดสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ (๓) พนักงานราชการในตำแหน่งนักส่งเสริมการพัฒนาชุมชน ซึ่งปฏิบัติภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานราก สังกัดสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด (๔) พนักงานราชการในตำแหน่งนักวิชาการพัฒนาชุมชน สังกัดสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ และ (๕) พนักงานจ้างเหมาบริการ เช่น บัณฑิตอาสา ที่ปฏิบัติงานด้านการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ระดับตำบล หมู่บ้าน ภายใต้การกำกับดูแล แนะนำ ให้คำปรึกษา ของพัฒนาการจังหวัด พัฒนาการอำเภอและพัฒนากรผู้ประสานงานประจำตำบล ในโครงการบัณฑิตอาสาต้นแบบ ซึ่งกรมการพัฒนาชุมชนได้ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก และมหาวิทยาลัยบูรพา ดำเนินการในพื้นที่ ๓ จังหวัด (ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง) ภายในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) เป็นต้น นั้น

บัดนี้ สำนักงาน ก.พ. แจ้งว่า ก.พ. ได้พิจารณาคำขอดังกล่าวแล้ว มีมติไม่อนุมัติให้กรมการพัฒนาชุมชนคัดเลือกเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการในตำแหน่งนักวิชาการพัฒนาชุมชน ระดับปฏิบัติการ (พัฒนากร) เป็นกรณีพิเศษ รายละเอียดสามารถดาวน์โหลดได้จากเว็บไซต์กองการเจ้าหน้าที่ กรมการพัฒนาชุมชน <http://personnel.cdd.go.th>

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและมอบหมายให้สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแจ้งเจ้าหน้าที่ในสังกัดทราบโดยทั่วกัน

กองการเจ้าหน้าที่

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๖๑๙๒

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๙๑๔-๕

ทง.วางแผนอัตรากำลัง
วันที่ 24 พ.ค. 67
เลขรับที่ 22
เวลา 11.00 น.

กรมการพัฒนาชุมชน
เลขรับ 1425
วันที่ 23 ม.ค. 2567
เวลา 11:48 น.

ที่ นร ๑๐๐๔.๒/๔

สำนักงาน ก.พ.

ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๒๒ มกราคม ๒๕๖๗

กองการเจ้าหน้าที่
เลขรับ 693

เรื่อง การขอคัดเลือกบรรจุบุคคลเข้ารับราชการและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการพัฒนาชุมชน ระดับปฏิบัติการ (พัฒนากร) ด้วยเหตุพิเศษตามมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑

เรียน อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน

อ้างถึง หนังสือกรมการพัฒนาชุมชน ที่ มท ๐๔๐๒.๒/๕๔๕๘ ลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๖

ตามหนังสือที่อ้างถึง กรมการพัฒนาชุมชนขอให้ ก.พ. พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อให้สามารถ ดำเนินการคัดเลือกบรรจุบุคคลที่ปฏิบัติงานด้านการพัฒนาชุมชนในภารกิจหลักระดับพื้นที่ (จังหวัด/อำเภอ/ ตำบล/หมู่บ้าน) เข้ารับราชการและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการพัฒนาชุมชน ระดับปฏิบัติการ (พัฒนากร) โดยไม่ต้องดำเนินการสอบแข่งขันตามมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติฉบับเดียวกันนี้ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ก.พ. ได้พิจารณาคำขอดังกล่าวแล้ว มีมติไม่อนุมัติให้กรมการพัฒนาชุมชนคัดเลือกเพื่อบรรจุ บุคคลเข้ารับราชการในตำแหน่งนักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ (พัฒนากร) เป็นกรณีพิเศษ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายกิตติพงษ์ มหารัตนวงศ์)

รองเลขาธิการ ก.พ. ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการ ก.พ.

ศูนย์สรรหาและเลือกสรร

โทร. ๐ ๒๕๔๗ ๑๙๔๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@ocsc.go.th

ที่ มท ๐๔๐๒.๒/๕๕๕๕

กรมการพัฒนาชุมชน

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา

๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ อาคารรัฐประศาสนภักดี

ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กทม. ๑๐๒๑๐

๖ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง การขอคัดเลือกบรรจุบุคคลเข้ารับราชการและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการพัฒนาชุมชน ระดับปฏิบัติการ (พัฒนากร) ด้วยเหตุพิเศษตามมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๐

เรียน เลขาธิการ ก.พ.

สิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อเสนอต่อ ก.พ. ในการขอคัดเลือกบรรจุบุคคลเข้ารับราชการ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมการพัฒนาชุมชน มีเหตุพิเศษที่จำเป็นต้องเสนอให้ ก.พ. พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขไปตามมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อให้อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชนซึ่งเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ สามารถดำเนินการคัดเลือกบรรจุบุคคลที่ปฏิบัติงานด้านการพัฒนาชุมชนในภารกิจหลักระดับพื้นที่ (จังหวัด/อำเภอ/ตำบล/หมู่บ้าน) ซึ่งกรมการพัฒนาชุมชนได้พัฒนาขึ้นหรือได้ร่วมกับหน่วยงานภายนอกพัฒนาขึ้น เข้ารับราชการและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการพัฒนาชุมชน ระดับปฏิบัติการ (พัฒนากร) โดยไม่ต้องดำเนินการสอบแข่งขันตามมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อให้กรมการพัฒนาชุมชนจะสามารถดูแลรักษาบุคลากรที่มีคุณภาพและจำเป็นต่อการบรรลุเป้าหมายพันธกิจให้อยู่กับองค์กรและพัฒนาให้เป็นระบบเตรียมความพร้อมด้านกำลังคนในสายงานหลักที่ปฏิบัติงานในภารกิจหลักระดับพื้นที่ที่มีเส้นทางให้ก้าวหน้าสู่การเป็นข้าราชการที่เก่ง ดี มีศักยภาพพร้อมทำงานได้ทันทีเมื่อได้รับการบรรจุแต่งตั้งรวมทั้งสามารถบริหารจัดการกำลังคนที่ปฏิบัติงานด้านการพัฒนาชุมชนในภารกิจหลักระดับพื้นที่ในภาพรวม เพื่อรองรับการขับเคลื่อนภารกิจงานให้ทันต่อสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลตามเป้าหมายได้อย่างต่อเนื่องในระยะยาว รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเสนอต่อ ก.พ. เพื่อพิจารณาต่อไป ผลเป็นประการใด ขอได้โปรดแจ้งให้กรมการพัฒนาชุมชนทราบด้วย จักขอขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายอรุณชัย สัมพันธ์รัตน์)
อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน

กองการเจ้าหน้าที่

กลุ่มงานวางแผนอัตรากำลัง

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๖๑๙๒

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๙๑๔-๕

ข้อเสนอต่อ ก.พ.

ในการขอคัดเลือกบรรจบุคคลเข้ารับราชการและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง นักวิชาการพัฒนาชุมชน ระดับปฏิบัติการ (พัฒนากร) ด้วยเหตุพิเศษตามมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ โดย กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

๑. ที่มาและเหตุผลความจำเป็น

๑.๑ เนื่องจากกรมการพัฒนาชุมชนมีบทบาทภารกิจหลักในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ทั้งการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ กระบวนการมีส่วนร่วม การพัฒนาศักยภาพของประชาชน ชุมชน ผู้นำชุมชน กลุ่ม องค์กรชุมชน และเครือข่ายองค์กรชุมชน ในการบริหารจัดการชุมชน การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานราก (อาชีพ รายได้ วิสาหกิจชุมชน) รวมทั้งการพัฒนาทุนชุมชน (ทั้งทุนที่เป็นตัวเงินและทุนที่ไม่ใช่ตัวเงิน เช่น ทุนทาง ทรัพยากรธรรมชาติ ทุนภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน) บนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ของประชาชน และการปลูกฝังทัศนคติในการคิดพึ่งพาตนเองเป็นหลัก ไม่รอแต่เพียงการช่วยเหลือจากภายนอก เพื่อการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืนและชุมชนมีความเข้มแข็ง มีศักยภาพในการบริหารจัดการชุมชนให้พร้อมรองรับการพัฒนา ด้านต่าง ๆ ตามทิศทางการพัฒนาประเทศจากทุกภาคส่วน ประกอบกับมีโครงสร้างและกลไกเชื่อมโยงการทำงานตั้งแต่ระดับนโยบายไปจนถึงระดับปฏิบัติการในพื้นที่ตำบล หมู่บ้าน คริวเรือน และระดับบุคคล จึงได้รับ มอบหมายให้รับผิดชอบดำเนินการภารกิจตามนโยบายสำคัญจากรัฐบาลและกระทรวงมหาดไทยซึ่งต้องดำเนินการ และขยายผลไปทั่วประเทศอย่างต่อเนื่องและเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ เช่น โครงการแก้ไขความยากจน (กข.คจ.) การดำเนินงานโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) การติดตามสนับสนุนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง การดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค การดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดิน เพื่อแก้ไขปัญหาเสพติด การส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise: SE) การขยายผลหมู่บ้าน เศรษฐกิจพอเพียงและส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงวิถีชีวิต (Way of Life) การขับเคลื่อนงานตลาดประชารัฐ การดำเนินโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี การดำเนินโครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต ตามหลักทฤษฎีใหม่ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” และการขับเคลื่อนการดำเนินงานจัดความยากจนและ พัฒนาคณะทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น โดยมีพัฒนาการเป็นกลไกหลักในการ ขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติระดับตำบล หมู่บ้าน

๑.๒ ลักษณะการทำงานของพัฒนากรมีความแตกต่างจากการทำงานของข้าราชการโดยทั่วไป ซึ่งทำงานประจำในสำนักงานเป็นหลัก ในขณะที่พัฒนากรต้องทำงานในพื้นที่ร่วมกับประชาชนเป็นหลัก ต้องสร้าง การยอมรับ เชื่อถือและไว้วางใจจากประชาชน โดยการคลุกคลีใกล้ชิดเข้าถึงประชาชนในทุกพื้นที่ เพื่อดำเนินการ ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการมีส่วนร่วม และการพัฒนาส่งเสริมศักยภาพของประชาชน ผู้นำชุมชน กลุ่ม/ องค์กรชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชน และชุมชนในพื้นที่ ให้มีความเข้มแข็ง สามารถร่วมกันบริหารจัดการชุมชนใน ด้านต่าง ๆ บนพื้นฐานการปลูกฝังทัศนคติในการคิดพึ่งพาตนเองเป็นหลักและรวมตัวรวมกลุ่มช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ยึดถือประโยชน์ส่วนรวม ปรับความคิดและทัศนคติของประชาชนให้คิดพึ่งพาตนเองเป็นหลัก ไม่รอแต่เพียงความ ช่วยเหลือจากภายนอก นอกจากนี้พัฒนากรยังเป็นกลไกหลักในการเตรียมความพร้อมของประชาชนเพื่อรองรับการ เปลี่ยนแปลงและการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ โดยประสานบูรณาการเชื่อมโยงการทำงานร่วมกับหน่วยงาน/ภาคีการ พัฒนาทุกภาคส่วนให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนในชุมชน กระตุ้นให้ชุมชนร่วมกันคิด ตัดสินใจ วางแผน และร่วมกัน ดำเนินการและตรวจสอบการบริหารจัดการชุมชนในการแก้ไขปัญหาความต้องการและพัฒนาชุมชนของตนเอง และมีความพร้อมรองรับการขับเคลื่อนนโยบายต่าง ๆ ของภาครัฐ และพร้อมรองรับการพัฒนาต่อ ยอดในทุก ๆ ด้านจากหน่วยงาน ทุกภาคส่วน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชนให้ดีขึ้นทั้งการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน อาชีพ รายได้ การบริหารจัดการเงินทุนชุมชน กองทุนชุมชน แหล่งทุน การพัฒนาทุนทางทรัพยากรของชุมชนและ ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดคุณค่าและมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ การส่งเสริมและบูรณาการข้อมูลสารสนเทศชุมชน เพื่อการวางแผนพัฒนาระดับตำบล รวมทั้งการพัฒนาสวัสดิการชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ เป็นต้น ดังนั้น จึงต้องการ บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ และพื้นฐานทัศนคติที่ดีในการทำงานในพื้นที่

สามารถปรับตัวทำงานในแต่ละพื้นที่ที่มีความแตกต่างหลากหลายทางภูมิสังคมร่วมกับประชาชนและหน่วยงาน/ภาคีการพัฒนาต่าง ๆ รวมทั้งมีแนวคิดมุมมองที่สามารถให้คำแนะนำปรึกษาและร่วมแสวงหาทางออกในการแก้ไขปัญหาความต้องการอย่างสร้างสรรค์แก่ประชาชน ชุมชน กลุ่ม/องค์กรชุมชน และเครือข่ายองค์กรชุมชนในพื้นที่ได้

๑.๓ จากการดำเนินการตามนโยบายและมาตรการด้านการบริหารจัดการกำลังคนภาครัฐมาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้อัตรากำลังข้าราชการของกรมการพัฒนาชุมชนได้ลดลงจำนวนมาก จากที่เคยมีสูงสุด จำนวน ๙,๐๘๙ อัตรากำลัง เหลือในปัจจุบัน จำนวน ๖,๗๖๐ อัตรากำลัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งอัตรากำลังของพัฒนากร ซึ่งเป็นข้าราชการที่เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนงานตามนโยบาย/ยุทธศาสตร์/ภารกิจหลักของกรมการพัฒนาชุมชน รวมทั้งงานสำคัญตามนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงมหาดไทยที่มอบหมายให้กรมการพัฒนาชุมชนรับผิดชอบ ไปสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ตำบล หมู่บ้าน ที่ได้ถือได้ว่าเป็นจุดตัดความสำเร็จของการดำเนินนโยบายต่าง ๆ ในการพัฒนาชุมชนและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ได้ลดลงไปเป็นจำนวนมาก โดยจากที่เคยมีอัตรากำลังพัฒนากรสูงสุด จำนวน ๕,๗๑๓ อัตรากำลัง เหลือในปัจจุบัน จำนวน ๓,๗๒๓ อัตรากำลัง ลดลง ๑,๙๙๐ อัตรากำลัง หรือลดลงถึงร้อยละ ๓๕ ในขณะที่ภาระงานหรือปริมาณงานในความรับผิดชอบเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งที่ผ่านมากรมการพัฒนาชุมชนได้พยายามแก้ไขปัญหาเพื่อทดแทนอัตรากำลังที่ลดลงของพัฒนากรด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การเปลี่ยนสายงานข้าราชการ ตำแหน่งเจ้าพนักงานธุรการ ในสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ จำนวน ๘๒๕ อัตรากำลัง เป็นตำแหน่งพัฒนากรในสายงานเจ้าพนักงานพัฒนาชุมชนทั้งหมด (ปัจจุบันพัฒนากรมี ๒ สายงาน คือ สายงานนักวิชาการพัฒนาชุมชน ระดับปฏิบัติการหรือชำนาญการ จำนวน ๓,๔๓๒ อัตรากำลัง และสายงานเจ้าพนักงานพัฒนาชุมชน ระดับปฏิบัติงานหรือชำนาญการ จำนวน ๒๙๑ อัตรากำลัง) การทดแทนอัตรากำลังข้าราชการที่เกษียณอายุด้วยอัตรากำลังราชการ โดยกำหนดเป็นตำแหน่งของพัฒนากรที่เป็นพนักงานราชการในสายงานนักวิชาการพัฒนาชุมชน จำนวน ๒๔ อัตรากำลัง การขอรับการจัดสรรพนักงานราชการในตำแหน่งนักส่งเสริมการพัฒนาชุมชน เพื่อเสริมการทำงานของพัฒนากรในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานราก จำนวน ๔๘ อัตรากำลัง การขอเพิ่มอัตรากำลังอาสาพัฒนา (อสพ.) ซึ่งจ้างด้วยเงินงบประมาณหมวดค่าตอบแทนเป็นรายปี ทำงานในสังกัดสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอโดยปฏิบัติงานระดับพื้นที่ตำบล หมู่บ้าน เช่นเดียวกับพัฒนากร จำนวน ๒๐๐ อัตรากำลัง รวมทั้งสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกและสถาบันการศึกษาในการจัดทำโครงการและจ้างงานบัณฑิตอาสา เพื่อปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนในเขตพื้นที่เฉพาะหรือพื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เป็นต้น

๑.๔ อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในลักษณะเดียวกันหรือคล้ายคลึงกับพัฒนากรเหล่านี้โดยเฉพาะที่เป็นพนักงานราชการ อาสาพัฒนา (อสพ.) และบัณฑิตอาสา เมื่อทำงานไปเป็นระยะเวลาพอสมควรแล้วไม่เห็นโอกาสความก้าวหน้าในอาชีพที่จะสร้างความมั่นคงหรือมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นในการทำงาน ก็จะลาออกหรือไม่ต่อสัญญาจ้าง ทำให้งบประมาณ บุคลากร และปัจจัยสนับสนุนต่าง ๆ ที่กรมการพัฒนาชุมชนได้ลงทุนไปกับการพัฒนาบุคลากรเหล่านี้ให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญในการทำงานพื้นที่ตำบล หมู่บ้านร่วมกับประชาชน เกิดความสูญเปล่า และต้องเริ่มต้นพัฒนาฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ให้กับคนใหม่ที่มาทำงานแทน ซึ่งต้องใช้เวลานาน และกว่าจะเข้าใจในงานอย่างถ่องแท้ แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี และทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผล อาจต้องใช้เวลากว่า ๒ ปี หรือมากกว่านั้น ทำให้ไม่เกิดความคุ้มค่าในการลงทุนพัฒนาบุคลากรเพื่อปฏิบัติงานในพื้นที่ และไม่สามารถสร้างแรงจูงใจและดึงดูดรักษาบุคลากรที่ได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพซึ่งสามารถทำงานเสริมหรือทดแทนพัฒนากรในพื้นที่ที่อัตรากำลังพัฒนากรมีไม่เพียงพอได้อย่างที่ควรจะเป็น เสมือนต้องเริ่มต้นพัฒนาคนใหม่มาโดยตลอด

ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น กรมการพัฒนาชุมชนจึงได้จัดทำข้อเสนอต่อ ก.พ. เพื่อให้ความเห็นชอบและกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกบรรจุบุคคลกลุ่มเป้าหมายเข้ารับราชการและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการพัฒนาชุมชน ระดับปฏิบัติการ (พัฒนากร) ด้วยเหตุพิเศษตามมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ตามที่กรมการพัฒนาชุมชนเสนอ เพื่อที่จะสามารถดูแลรักษาบุคลากรที่มีคุณภาพและจำเป็นต่อการบรรลุเป้าหมายพันธกิจให้อยู่กับองค์กรได้อย่างต่อเนื่องในระยะยาว และเกิดความคุ้มค่าในการลงทุนที่ไม่สูญเปล่าในการพัฒนาบุคลากรที่ปฏิบัติงานในภารกิจหลักของกรมการพัฒนาชุมชน

๒. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย เป็นบุคลากรที่กรมการพัฒนาชุมชนได้พัฒนาขึ้น หรือได้ร่วมกับหน่วยงานภายนอกจัดทำขึ้น ในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งที่เป็นข้าราชการและไม่ใช่ข้าราชการ ซึ่งเป็นกำลังหลักที่สำคัญที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในระดับพื้นที่ (จังหวัด/อำเภอ/ตำบล/หมู่บ้าน) และปฏิบัติงานในลักษณะเดียวกันหรือคล้ายคลึงกับการปฏิบัติงานของพัฒนากรในสายงานนี้ ศึกษากการพัฒนาชุมชน เพื่อขับเคลื่อนภารกิจหลัก รวมถึงภารกิจสำคัญตามนโยบาย/ยุทธศาสตร์ของรัฐบาลและกระทรวงมหาดไทยที่มอบหมายให้กรมการพัฒนาชุมชนรับผิดชอบ ซึ่งได้ใช้งบประมาณในการพัฒนา/ฝึกอบรมเฉพาะ เสริมสร้างทักษะ ความรู้ความสามารถอย่างต่อเนื่องยาวนาน สมควรได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้มีโอกาสเติบโตก้าวหน้าอย่างมั่นคงในอาชีพการงานโดยการคัดเลือกเพื่อบรรจุแต่งตั้งให้รับราชการในตำแหน่งนักวิชาการพัฒนาชุมชน ระดับปฏิบัติการ (พัฒนากร) ตามมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้แก่ เจ้าพนักงานพัฒนาชุมชน ระดับปฏิบัติงานหรือชำนาญงาน ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑, อาสาพัฒนา (อสพ.) ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยอาสาพัฒนา พ.ศ. ๒๕๕๐, พนักงานราชการ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. ๒๕๕๗ ที่ปฏิบัติงานด้านการพัฒนาชุมชนในภารกิจหลัก ระดับพื้นที่ เช่น นักส่งเสริมการพัฒนาชุมชน นักวิชาการพัฒนาชุมชน, พนักงานจ้างเหมาบริการ เช่น บัณฑิตอาสา ที่ปฏิบัติงานด้านการพัฒนาชุมชนในภารกิจหลักระดับพื้นที่ เป็นต้น ดังนี้

๒.๑ พัฒนากรในสายงานเจ้าพนักงานพัฒนาชุมชน ระดับปฏิบัติงานหรือชำนาญงาน ซึ่งเป็นข้าราชการที่ปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนในพื้นที่ตำบล หมู่บ้าน เช่นเดียวกับพัฒนากรในสายงานนักวิชาการพัฒนาชุมชน ซึ่งกรมการพัฒนาชุมชนเห็นควรที่จะพัฒนาระดับทักษะความสามารถในการทำงานเชิงวิชาการให้สูงขึ้น และเพิ่มโอกาสให้ข้าราชการผู้ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานพัฒนาชุมชน ทั้งระดับปฏิบัติงานและชำนาญงาน ได้เติบโตก้าวหน้าในอาชีพอีกช่องทางหนึ่งด้วย ปัจจุบันมี ๒๙๑ อัตรา ซึ่งส่วนใหญ่ของผู้ดำรงตำแหน่งคือ ร้อยละ ๗๕ มีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป

๒.๒ อาสาพัฒนา (อสพ.) ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยอาสาพัฒนา พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนในพื้นที่ตำบล หมู่บ้าน ลักษณะเดียวกันกับพัฒนากรในสายงานนักวิชาการพัฒนาชุมชน และเป็นกลไกหลักที่สำคัญด้านกำลังคนที่กรมการพัฒนาชุมชนใช้ในการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล เพื่อปฏิบัติหน้าที่ทดแทนพัฒนากรในพื้นที่ที่ขาดแคลนหรือมีอัตรากำลังพัฒนากรไม่เพียงพอในการขับเคลื่อนงานพัฒนาชุมชนในพื้นที่ตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ และภารกิจของกรมการพัฒนาชุมชนและที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาลและกระทรวงมหาดไทยให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ปัจจุบันได้รับงบประมาณในการจ้างปีละ ๒๐๐ อัตรา (สังกัดสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ) ใช้วุฒิปริญญาตรีขึ้นไป

๒.๓ นักส่งเสริมการพัฒนาชุมชน ซึ่งเป็นพนักงานราชการที่ปฏิบัติภารกิจในแผนงาน/โครงการสำคัญตามยุทธศาสตร์ประเทศตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๖ ในส่วนที่กรมการพัฒนาชุมชนรับผิดชอบเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานราก เพื่อผลในการเสริมสร้างศักยภาพชุมชนให้สามารถบริหารจัดการทรัพยากรของชุมชนและทุนชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ ที่มีอยู่ มาสร้างสรรค์ให้เกิดคุณค่าและมูลค่าทางเศรษฐกิจอย่างสมดุลและยั่งยืนในการพัฒนาส่งเสริมอาชีพและรายได้ของประชาชนในชุมชน ซึ่งต้องมีการปฏิบัติงานร่วมกับผู้นำชุมชน กลุ่ม องค์กรชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชน และภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ในลักษณะเดียวกับพัฒนากรในสายงานนักวิชาการพัฒนาชุมชน แต่จะดำเนินการในภาพรวมระดับจังหวัด โดยเน้นในด้านการส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานราก เช่น การส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน/สินค้าชุมชนตามโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) สู่สากล การสืบสานสุดยอดภูมิปัญญาไทยสู่ภูมิปัญญาโลก (OTOP Thailand Brand) การพัฒนาศักยภาพกลุ่มผู้ผลิตชุมชนด้วยการควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ OTOP (QC) การพัฒนาหมู่บ้าน OTOP เพื่อการท่องเที่ยว เป็นต้น ปัจจุบันมีจำนวน ๔๘ อัตรา (๔๘ จังหวัด ๆ ละ ๑ อัตรา) สังกัดกลุ่มงานส่งเสริมการพัฒนาชุมชน สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด) ใช้วุฒิปริญญาตรีขึ้นไป

๒.๔ พัฒนาการที่เป็นพนักงานราชการในตำแหน่ง “นักวิชาการพัฒนาชุมชน” ซึ่งเป็นพนักงานราชการที่เกิดจากการยุบเลิกตำแหน่งข้าราชการที่เกษียณอายุราชการในแต่ละปี แล้วทดแทนด้วยอัตราพนักงานราชการตามมาตรการบริหารจัดการกำลังคนภาครัฐ โดยปฏิบัติงานในพื้นที่ตำบล หมู่บ้าน ในลักษณะเดียวกับพัฒนาการที่เป็นข้าราชการในสายงานนักวิชาการพัฒนาชุมชน ทุกประการ ปัจจุบันมีจำนวน ๒๔ อัตรา (สังกัดสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ) ใช้วุฒิปริญญาตรีขึ้นไป

๒.๕ พนักงานจ้างเหมาบริการ เช่น บัณฑิตอาสา ที่ปฏิบัติงานด้านการพัฒนาชุมชนในภารกิจหลักระดับพื้นที่ ในโครงการบัณฑิตอาสาต้นแบบ ซึ่งกรมการพัฒนาชุมชนได้ร่วมกับมหาวิทยาลัยบูรพา ดำเนินการในพื้นที่ ๓ จังหวัด (ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง) ภายในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) เป็นต้น โดยปฏิบัติงานในฐานะผู้ปฏิบัติงานที่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถทางวิชาการในการทำงาน ทำหน้าที่ในการศึกษาและสำรวจผลกระทบจากการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกและการพัฒนาพื้นที่และชุมชน สำรวจข้อมูลเชิงลึกในทุกมิติในระดับอำเภอและชุมชนที่สำคัญ ร่วมพัฒนาและสร้างความร่วมมือกับคนในพื้นที่ กระจายความรู้และวิทยาการที่ทันสมัยเข้าสู่ชุมชนโดยผสมผสานกับวิถีดั้งเดิมเพื่อนำไปสู่โอกาสในการพัฒนาชุมชนที่ดี และยั่งยืน และเป็นผลดีต่อการพัฒนาอีอีซีในระยะยาว รวมทั้งปฏิบัติงานด้านการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ระดับตำบล หมู่บ้าน ภายใต้การกำกับดูแล แนะนำ ให้คำปรึกษา ของพัฒนาการจังหวัด พัฒนาการอำเภอและพัฒนาการผู้ประสานงานประจำตำบล และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย ใช้วุฒิปริญญาตรีขึ้นไป

๓. หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่เสนอต่อ ก.พ.

เพื่อประโยชน์ระยะยาวในการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลดังกล่าวข้างต้น กรมการพัฒนาชุมชนจึงได้จัดทำข้อเสนอให้ ก.พ. พิจารณากำหนดเป็นหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อให้กรมการพัฒนาชุมชนสามารถดำเนินการคัดเลือกบรรจุบุคคลกลุ่มเป้าหมายตามข้อ ๒ เข้ารับราชการและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการพัฒนาชุมชน ระดับปฏิบัติการ (พัฒนาการ) โดยไม่ต้องดำเนินการสอบแข่งขันเป็นการทั่วไปกับบุคคลภายนอก ดังนี้

๓.๑ หลักเกณฑ์ เป็นผู้มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

๑) มีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป หรือคุณวุฒಿಯ่างอื่นที่เทียบได้ในระดับเดียวกัน ในสาขาวิชาที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด และ

๒) มีคุณสมบัติทั่วไปและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ และ

๓) เป็นผู้ที่ปฏิบัติงานหรือเคยปฏิบัติงานด้านการพัฒนาชุมชนในภารกิจหลักระดับพื้นที่ (จังหวัด/อำเภอ/ตำบล/หมู่บ้าน) ตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกรมการพัฒนาชุมชน หรือตามที่ได้รับพัฒนาโดยผ่านกระบวนการตามโครงการ/กิจกรรม/หลักสูตรที่กรมการพัฒนาชุมชนจัดทำขึ้นหรือร่วมกับหน่วยงานภายนอกจัดทำขึ้น ในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ เจ้าพนักงานพัฒนาชุมชน ระดับปฏิบัติงานหรือชำนาญงาน ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑, อาสาพัฒนา (อสพ.) ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยอาสาพัฒนา พ.ศ. ๒๕๔๐, พนักงานราชการ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่ปฏิบัติงานด้านการพัฒนาชุมชนในภารกิจหลักระดับพื้นที่ เช่น นักส่งเสริมการพัฒนาชุมชน นักวิชาการพัฒนาชุมชน หรือที่กำหนดชื่อตำแหน่งเป็นอย่างอื่น, พนักงานจ้างเหมาบริการ ที่ปฏิบัติงานด้านการพัฒนาชุมชนในภารกิจหลักระดับพื้นที่ เช่น บัณฑิตอาสา หรือที่กำหนดชื่อตำแหน่งเป็นอย่างอื่น และ

๔) มีระยะเวลาการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาชุมชนในภารกิจหลักระดับพื้นที่ตามข้อ ๓) รวมเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๕ ปี ทั้งนี้ กรณีที่เคยปฏิบัติงานในตำแหน่งต่าง ๆ ตามข้อ ๓) มากกว่า ๑ ตำแหน่ง สามารถนำระยะเวลาการปฏิบัติงานดังกล่าวมานับรวมกันได้

๓.๒ วิธีการ ใช้การสอบคัดเลือกเฉพาะภาค ข. (ภาคความรู้ความสามารถเฉพาะตำแหน่ง) และภาค ค. (ภาคความเหมาะสมกับตำแหน่ง : สอบสัมภาษณ์) เพื่อบรรจุเข้ารับราชการและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการพัฒนาชุมชน ระดับปฏิบัติการ (พัฒนาการ) โดยให้ยกเว้นการสอบ ภาค ก. (ภาคความรู้ความสามารถทั่วไป)

๓.๓ **เงื่อนไข** การสอบคัดเลือกแต่ละครั้ง ให้ขึ้นบัญชีผู้สอบได้ไม่เกิน ๒ ปี โดยในปีแรกให้บรรจุเข้ารับราชการได้ไม่เกินร้อยละ ๒๐ ของตำแหน่งว่างในสายงานนักวิชาการพัฒนาชุมชน (พัฒนากร) ณ วันที่ ๑ ตุลาคมของปีงบประมาณที่ดำเนินการสอบคัดเลือก และในปีที่สองให้บรรจุเข้ารับราชการได้อีกไม่เกินร้อยละ ๒๐ ของตำแหน่งว่างในสายงานนักวิชาการพัฒนาชุมชน (พัฒนากร) ณ วันที่ ๑ ตุลาคมของปีงบประมาณที่บัญชีผู้สอบได้ยังมีผลใช้อยู่ ทั้งนี้ หากมีการประกาศสอบคัดเลือกครั้งใหม่ก่อนครบกำหนด ๒ ปี ให้ถือว่าบัญชีผู้สอบได้ในขณะนั้นเป็นอันยกเลิก

๔. ประโยชน์ที่จะได้รับ

๔.๑ กรมการพัฒนาชุมชนสามารถที่จะดูแลรักษาบุคลากรที่มีคุณภาพและจำเป็นต่อการบรรลุเป้าหมายพันธกิจให้อยู่กับองค์กรและพัฒนาให้เป็นระบบเตรียมความพร้อมด้านกำลังคนในสายงานหลักที่ปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนในภารกิจหลักระดับพื้นที่ เพื่อรองรับการขับเคลื่อนภารกิจงานในความรับผิดชอบโดยเฉพาะอย่างยิ่งการขับเคลื่อนนโยบาย/ยุทธศาสตร์สำคัญของรัฐบาลและกระทรวงมหาดไทย ที่มอบหมายให้กรมการพัฒนาชุมชนรับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทั้งแหล่งทุน อาชีพ รายได้ โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กย.คจ.) การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น ให้ทันต่อสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งบรรลุผลตามเป้าหมายได้อย่างต่อเนื่องในระยะยาว

๔.๒ ทำให้การใช้งบประมาณและการลงทุนในปีจจ่ายต่าง ๆ ที่ผ่านมาเพื่อการพัฒนาบุคลากรผู้ปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนในภารกิจหลักระดับพื้นที่ที่ไม่ใช่ข้าราชการ ไม่เกิดความสูญเปล่า ทั้งยังสามารถที่จะจัดวางระบบเพื่อพัฒนาต่อยอดให้เติบโตก้าวหน้าเข้าสู่การเป็นข้าราชการที่เก่ง ดี มีคุณภาพ มีศักยภาพพร้อมทำงานได้ต่อเนื่องทันทีเมื่อได้รับการบรรจุแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการพัฒนาชุมชนระดับปฏิบัติการ (พัฒนากร) และสำหรับบุคลากรผู้ปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนในภารกิจหลักระดับพื้นที่ที่เป็นข้าราชการอยู่แล้ว คือผู้ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานพัฒนาชุมชน ระดับปฏิบัติการหรือชำนาญงาน ก็จะได้มีโอกาสก้าวหน้าในอาชีพเพิ่มขึ้น อันเป็นการยกระดับทักษะ ความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานให้สูงขึ้น เช่น ยกระดับการทำงานเชิงวิชาการให้สูงขึ้น เป็นต้น ซึ่งย่อมส่งผลต่อการขับเคลื่อนงานในภาพรวมและการทำงานร่วมกับภาคประชาชนและหน่วยงานภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

๔.๓ เป็นการสร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจที่ดีแก่บุคลากรผู้ปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนในภารกิจหลักระดับพื้นที่ ให้มุ่งมั่นปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถและพัฒนาขีดสมรรถนะในการทำงานให้สูงขึ้น ซึ่งย่อมส่งผลให้การขับเคลื่อนนโยบาย ยุทธศาสตร์ ภารกิจในความรับผิดชอบของกรมการพัฒนาชุมชนทั้งการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานราก พัฒนาอาชีพ รายได้ แหล่งทุน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของประชาชน และการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนให้มีศักยภาพในการบริหารจัดการชุมชนและมีความพร้อมรองรับการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ตามทิศทางการพัฒนาประเทศ เป็นต้น เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้นตามไปด้วย

๔.๔ ไม่กระทบต่อการดำเนินการสอบแข่งขันคัดเลือกบุคคลภายนอกทั่วไปตามมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อบรรจุให้เข้ารับราชการและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการพัฒนาชุมชน ระดับปฏิบัติการ (พัฒนากร) ที่ยังสามารถดำเนินการได้ตามปกติเช่นเดิม

๔.๕ สอดคล้องกับกฎ ก.พ. ว่าด้วยการพัฒนาและทดสอบนวัตกรรมการบริหารทรัพยากรบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๕ ซึ่ง ก.พ. สามารถยกเว้นหรือผ่อนปรนกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หลักเกณฑ์ วิธีการหรือวิธีปฏิบัติในเรื่องนั้น หรือกำหนดให้แตกต่างกันเป็นการเฉพาะรายตลอดระยะเวลาการทดสอบก็ได้ ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาการบริหารทรัพยากรบุคคลของส่วนราชการให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายใหม่ ๆ และให้เหมาะสมกับภารกิจของส่วนราชการแต่ละแห่งที่แตกต่างกัน ตามหลักการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ตามนัยมาตรา ๒๕๘ บ. (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งภารกิจของพัฒนากรต้องลงไปปฏิบัติงานในพื้นที่ร่วมกับภาคประชาชนเป็นหลักและต้องรู้จักปรับใช้ให้เหมาะสมกับชุมชนและสภาพการณ์ในพื้นที่ที่มีความแตกต่างหลากหลาย อันต่างจากข้าราชการโดยทั่วไปที่ปฏิบัติงานประจำอยู่ในสำนักงานเป็นหลัก

๕. ข้อกฎหมาย

ดำเนินการตาม มาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่บัญญัติไว้ในกรณีที่มีเหตุพิเศษ ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ อาจคัดเลือกบรรจุบุคคลเข้ารับราชการและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งโดยไม่ต้องดำเนินการสอบแข่งขันตามมาตรา ๕๓ ก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ ก.พ. กำหนด

๖. ข้อเสนอ

เพื่อให้กรมการพัฒนาชุมชนสามารถดำเนินการคัดเลือกบรรจุบุคคลกลุ่มเป้าหมายดังกล่าวเข้ารับราชการและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการพัฒนาชุมชน ระดับปฏิบัติการ (พัฒนากร) โดยไม่ต้องดำเนินการสอบแข่งขันเป็นการทั่วไปกับบุคคลภายนอกตามแนวทางที่กฎหมายบัญญัติไว้ในมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งจะส่งผลดีต่อการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลในระยะยาวในการขับเคลื่อนภารกิจหลักของกรมการพัฒนาชุมชน และภารกิจตามนโยบายสำคัญที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาลและกระทรวงมหาดไทย ให้บรรลุเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงเรียนเสนอ ก.พ. เพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบและกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกบรรจุบุคคลเข้ารับราชการและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการพัฒนาชุมชน ระดับปฏิบัติการ (พัฒนากร) ตามที่กรมการพัฒนาชุมชนเสนอมานี้ต่อไป

เอกสารประกอบการพิจารณา

๑. กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๕๒
๒. บัญชีแสดงการสูญเสียอัตรากำลังข้าราชการของกรมการพัฒนาชุมชน (พ.ศ. ๒๕๓๙ – ปัจจุบัน) และกรอบอัตรากำลังข้าราชการในปัจจุบัน
๓. บทบาทของพัฒนากรในการขับเคลื่อนภารกิจงานไปสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่
๔. คำบรรยายลักษณะงานของพัฒนากรในสายงานนักวิชาการพัฒนาชุมชน ระดับปฏิบัติการ และระดับชำนาญการ
๕. คำบรรยายลักษณะงานของพัฒนากรในสายงานเจ้าพนักงานพัฒนาชุมชน ระดับปฏิบัติงาน และระดับชำนาญงาน
๖. คำบรรยายลักษณะงานของอาสาพัฒนาชุมชน (อสพ.)
ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยอาสาพัฒนา พ.ศ. ๒๕๔๐ และแนวทางการดำเนินงานอาสาพัฒนา
๗. คำบรรยายลักษณะงานของพนักงานราชการ ในตำแหน่งนักส่งเสริมการพัฒนาชุมชน
๘. คำบรรยายลักษณะงานของพนักงานราชการ ในตำแหน่งนักวิชาการพัฒนาชุมชน (พัฒนากร)
๙. คำบรรยายลักษณะงานของพนักงานจ้างเหมาบริการ ตำแหน่งบัณฑิตอาสา
และแนวทางการดำเนินงานโครงการบัณฑิตอาสาต้นแบบ (ความร่วมมือระหว่างสำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก กรมการพัฒนาชุมชน และมหาวิทยาลัยบูรพา)
(โครงการบัณฑิตอาสาต้นแบบ ดำเนินการในพื้นที่ ๓ จังหวัด (ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง) ภายในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC))
๑๐. กฎ ก.พ. ว่าด้วยการพัฒนาและทดสอบนวัตกรรมด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๕
๑๑. ข้อมูลทั่วไปของกรมการพัฒนาชุมชน

กฎกระทรวง

แบ่งส่วนราชการกรมการพัฒนาชุมชน

กระทรวงมหาดไทย

พ.ศ. ๒๕๕๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ จ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๔๕

ข้อ ๒ ให้กรมการพัฒนาชุมชน มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากให้มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพ โดยสนับสนุนให้มีการจัดทำและใช้ประโยชน์จากข้อมูลสารสนเทศ ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย จัดทำ ยุทธศาสตร์ชุมชน ตลอดจนการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาชุมชน เพื่อให้เป็นชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ มาตรการ และแนวทางในการพัฒนาชุมชนระดับชาติ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐ เอกชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการพัฒนาชุมชน ได้ใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างความสามารถและความเข้มแข็งของชุมชน

(๒) จัดทำและพัฒนาระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำหรับประเมินความก้าวหน้าและมาตรฐานการพัฒนาของชุมชน

(๓) พัฒนาระบบและกลไกในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ การจัดการความรู้ การอาชีพ การออม และการบริหารจัดการเงินทุนของชุมชน เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถของประชาชน ชุมชน ผู้นำชุมชน องค์กรชุมชน และเครือข่ายองค์กรชุมชน

(๔) สนับสนุนและพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศชุมชน ส่งเสริมการใช้ประโยชน์และการให้บริการข้อมูลสารสนเทศชุมชน เพื่อใช้ในการวางแผนบริหารการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๕) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย พัฒนา และสร้างองค์ความรู้เพื่อใช้ในการพัฒนาชุมชน และการจัดทำยุทธศาสตร์ชุมชน

(๖) ฝึกอบรมและพัฒนาข้าราชการ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ผู้นำชุมชน องค์กรชุมชน และเครือข่ายองค์กรชุมชนให้มีความรู้ ทักษะ ทักษะคิด และสมรรถนะในการทำงาน รวมทั้งให้ความร่วมมือทางวิชาการด้านการพัฒนาชุมชนแก่หน่วยงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(๗) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรม หรือตามที่กระทรวง หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ข้อ ๓ ให้แบ่งส่วนราชการกรมการพัฒนาชุมชน ดังต่อไปนี้

ก. ราชการบริหารส่วนกลาง

- (๑) สำนักงานเลขานุการกรม
- (๒) กองการเจ้าหน้าที่
- (๓) กองคลัง
- (๔) กองแผนงาน
- (๕) ศูนย์สารสนเทศเพื่อการพัฒนาชุมชน
- (๖) สถาบันการพัฒนาชุมชน
- (๗) สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน
- (๘) สำนักส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิสาหกิจชุมชน
- (๙) สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน

ข. ราชการบริหารส่วนภูมิภาค

- (๑) สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด
- (๒) สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ

ข้อ ๔ ในกรมการพัฒนารัฐบาล ให้มีกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร เพื่อทำหน้าที่หลักในการพัฒนาการบริหารของกรมให้เกิดผลสัมฤทธิ์ มีประสิทธิภาพ และคุ้มค่า รับผิดชอบงานขึ้นตรงต่ออธิบดีกรมการพัฒนารัฐบาล โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่อธิบดีกรมการพัฒนารัฐบาลเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการภายในกรม

(๒) ติดตาม ประเมินผล และจัดทำรายงานเกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการภายในกรม

(๓) ประสานและดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการร่วมกับหน่วยงานกลางต่าง ๆ และหน่วยงานภายในกรม

(๔) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๕ ในกรมการพัฒนารัฐบาล ให้มีกลุ่มตรวจสอบภายใน เพื่อทำหน้าที่หลักในการตรวจสอบการดำเนินงานภายในกรม และสนับสนุนการปฏิบัติงานของกรม รับผิดชอบงานขึ้นตรงต่ออธิบดีกรมการพัฒนารัฐบาล โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบด้านการบริหาร การเงิน และการบัญชีของกรม

(๒) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๖ สำนักงานเลขานุการกรม มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไปของกรมและราชการที่มีได้แยกให้เป็นหน้าที่ของกองหรือส่วนราชการใดโดยเฉพาะ อำนาจหน้าที่ดังกล่าวให้รวมถึง

(๑) ปฏิบัติงานสารบรรณของกรม

(๒) ดำเนินการเกี่ยวกับงานช่วยอำนวยความสะดวกและงานเลขานุการของกรม

(๓) ดำเนินการเกี่ยวกับการสื่อสารภาพลักษณ์และเผยแพร่ข่าวสารของกรม

(๔) ดำเนินการเกี่ยวกับงานสวัสดิการของกรม

(๕) ดำเนินการเกี่ยวกับงานกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง งานนิติกรรมและสัญญา งานเกี่ยวกับความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ ความรับผิดชอบแพ่ง อาญา งานคดีปกครอง และงานคดีอื่นที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรม

(๖) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๗ กองการเจ้าหน้าที่ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) บริหารงานทรัพยากรบุคคลและจัดระบบงานของกรม เว้นแต่การฝึกอบรม
- (๒) ดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมวินัยข้าราชการ การรับเรื่องราวร้องทุกข์ การดำเนินการทางวินัยของข้าราชการ และงานพิทักษ์ระบบคุณธรรม
- (๓) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๘ กองคลัง มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ดำเนินการเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี การบริหารงบประมาณ การพัสดุ อาคารสถานที่ และยานพาหนะของกรม
- (๒) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๙ กองแผนงาน มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) เสนอแนะและกำหนดยุทธศาสตร์ นโยบายด้านการพัฒนาชุมชนของกรม
- (๒) จัดทำและประสานแผนการปฏิบัติงานและงบประมาณของกรม ให้สอดคล้องกับนโยบาย แผนแม่บทของกระทรวง แผนปฏิบัตินโยบายระดับชาติ และแผนปฏิบัตินโยบายประจำปี รวมทั้งเร่งรัด ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานในสังกัดกรม
- (๓) ติดต่อและประสานงานกับองค์กรหรือหน่วยงานต่างประเทศด้านความช่วยเหลือและความร่วมมือด้านการพัฒนาชุมชน
- (๔) ศึกษา วิเคราะห์ จัดทำแผนการตรวจราชการ ประสานการตรวจราชการ และการจัดทำรายงานการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกรม
- (๕) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๐ ศูนย์สารสนเทศเพื่อการพัฒนาชุมชน มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ศึกษา วิเคราะห์ บริหาร พัฒนา และออกแบบระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการพัฒนาชุมชน
- (๒) กำหนดรูปแบบ วิธีการ และขั้นตอนการจัดเก็บ การประมวลผล และการใช้ประโยชน์จากข้อมูลสารสนเทศเพื่อการพัฒนาชุมชน

(๓) กำหนดนโยบายและแผนแม่บทการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานพัฒนาชุมชน

(๔) กำกับดูแลระบบสารสนเทศและระบบการเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศของกรม

(๕) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๑ สถาบันการพัฒนาชุมชน มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการเกี่ยวกับการฝึกอบรมและพัฒนาข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของกรม รวมทั้งการให้บริการทางวิชาการด้านการพัฒนาชุมชนแก่หน่วยงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(๒) ศึกษา วิเคราะห์ และวิจัยงานพัฒนาชุมชนในภาพรวมและงานพัฒนาชุมชนเฉพาะพื้นที่ เพื่อเผยแพร่และใช้ประโยชน์ในการพัฒนางานพัฒนาชุมชน

(๓) ดำเนินการพัฒนาศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน เพื่อให้บริการความรู้ด้านการพัฒนาชุมชนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพพื้นที่แก่ข้าราชการในส่วนภูมิภาค ผู้นำชุมชน ผู้บริหารและข้าราชการท้องถิ่น รวมทั้งหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน

(๔) ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการความรู้ในงานพัฒนาชุมชนและเรื่องที่เกี่ยวข้อง

(๕) ออกแบบและพัฒนาระบบมาตรฐานการพัฒนาทรัพยากรบุคคลในงานพัฒนาชุมชน

(๖) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๒ สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ศึกษา วิเคราะห์ และวิจัยด้านการพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน เพื่อกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนแม่บท รูปแบบ และแนวทางในการเสริมสร้างและพัฒนาระบบทุนชุมชน และการบริหารจัดการทุนชุมชน

(๒) ดำเนินการเกี่ยวกับการแสวงหาแหล่งทุนและความร่วมมือในการพัฒนารูปแบบและวิธีการด้านการขยายกิจกรรมของชุมชน เพื่อพัฒนาระบบทุนชุมชน

(๓) ประสานงานกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการพัฒนาชุมชน ตามความรับผิดชอบของส่วนราชการ

(๔) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๓ สำนักส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิสาหกิจชุมชน มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ศึกษา วิเคราะห์ และวิจัยด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิสาหกิจชุมชน เพื่อกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนแม่บท รูปแบบ และแนวทางในการพัฒนา และส่งเสริมอาชีพและวิสาหกิจชุมชน ตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

(๒) ดำเนินการและประสานงาน โครงการเกี่ยวกับการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและผลิตภัณฑ์ชุมชน

(๓) ส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน โดยใช้ภูมิปัญญาและเทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์และบริการของชุมชน

(๔) ส่งเสริมและพัฒนากลุ่มอาชีพ ผู้ผลิต และผู้ประกอบการ รวมถึงด้านการตลาด

(๕) ประสานงานกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการพัฒนาชุมชน ตามความรับผิดชอบของ ส่วนราชการ

(๖) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับ มอบหมาย

ข้อ ๑๔ สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ศึกษา วิเคราะห์ และวิจัยด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน เพื่อกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนแม่บท รูปแบบ และแนวทางในการเสริมสร้างความสามารถของประชาชน ผู้นำชุมชน องค์กรชุมชน และเครือข่ายองค์กรชุมชนในการบริหารจัดการชุมชนตามแนวคิดปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง

(๒) กำหนดและพัฒนาเกณฑ์มาตรฐาน รูปแบบ วิธีการประเมิน และรับรองมาตรฐาน ผู้นำชุมชน องค์กรชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชน และชุมชน

(๓) ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการความรู้ชุมชน การจัดทำแผนชุมชน และการดำเนิน กิจกรรมโดยชุมชน

(๔) ประสานงานกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการพัฒนาชุมชน ตามความรับผิดชอบของ ส่วนราชการ

(๕) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับ มอบหมาย

ข้อ ๑๕ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาชุมชนของจังหวัด

(๒) ดำเนินการและประสานงานเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนในจังหวัด

(๓) กำหนด กำกับดูแล ให้คำแนะนำ และสนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ

(๔) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๖ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการและประสานงานเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนในอำเภอ

(๒) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๒

ชวรัตน์ ชาญวีรกูล

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการและอำนาจหน้าที่ของกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย โดยปรับปรุงอำนาจหน้าที่และยกฐานะของกองฝึกอบรมเป็นสถาบันการพัฒนาชุมชน จัดตั้งสำนักพัฒนาทุนและองค์กรการเงินชุมชน ขึ้นใหม่ รวมทั้งเปลี่ยนชื่อกองวิชาการและแผนงานเป็นกองแผนงาน เปลี่ยนชื่อสำนักส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน เป็นสำนักส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิสาหกิจชุมชน และเปลี่ยนชื่อสำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพชุมชนเป็นสำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน รวมทั้งปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของแต่ละส่วนราชการ เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจที่เพิ่มขึ้นและเหมาะสมกับสภาพของงานที่เปลี่ยนแปลงไป อันจะทำให้การปฏิบัติภารกิจตามอำนาจหน้าที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

**บัญชีแสดงการสูญเสียอัตรากำลังข้าราชการและการได้รับจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการเพิ่มเติม
ของกรมการพัฒนาชุมชน ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2539 – ปัจจุบัน (พ.ศ. 2566)**

ปีงบประมาณ พ.ศ.	ยุบเลิก/ ตัดโอน (อัตรา)	ได้รับจัดสรร เพิ่มเติม (อัตรา)	คงเหลือ (อัตรา)	เหตุผล
2538	-	-	9,089	
2539	1	-	9,088	- ตัดโอนให้ สนง.ปลัดกระทรวงมหาดไทย 1 อัตรา เพื่อทดแทนกรณีแต่งตั้งข้าราชการของกรมฯ ไปเป็นรองผู้ว่าราชการจังหวัด
2540	1	-	9,087	- ตัดโอนให้ สนง.ปลัดกระทรวงมหาดไทย 1 อัตรา เพื่อทดแทนกรณีแต่งตั้งข้าราชการของกรมฯ ไปเป็นรองผู้ว่าราชการจังหวัด
2541	106	-	8,981	- ตัดโอนให้ สนง.ปลัดกระทรวงมหาดไทย 1 อัตรา เพื่อทดแทนกรณีแต่งตั้งข้าราชการของกรมฯ ไปเป็นรองผู้ว่าราชการจังหวัด - ยุบแทนอัตราราชการที่ว่างจากการเกษียณฯ 105 อัตรา
2542	104	-	8,877	- ตัดโอนให้ สนง.ปลัดกระทรวงมหาดไทย 1 อัตรา เพื่อทดแทนกรณีแต่งตั้งข้าราชการของกรมฯ ไปเป็นรองผู้ว่าราชการจังหวัด - ยุบแทนอัตราราชการที่ว่างจากการเกษียณฯ 103 อัตรา
2543	435	-	8,442	- ตัดโอนให้ สนง.ปลัดกระทรวงมหาดไทย 3 อัตรา เพื่อทดแทนกรณีแต่งตั้งข้าราชการของกรมฯ ไปเป็นรองผู้ว่าราชการจังหวัดและกำหนดตำแหน่งในหน่วยตรวจสอบภายในของกระทรวงฯ - ยุบแทนอัตราราชการที่เข้าร่วมโครงการเปลี่ยนเส้นทางชีวิต : เกษียณก่อนกำหนด ปี 2543 จำนวน 387 อัตรา - ยุบแทนอัตราราชการที่ว่างจากการเกษียณฯ 45 อัตรา
2544	265	-	8,177	- ยุบแทนอัตราราชการที่เข้าร่วมโครงการเปลี่ยนเส้นทางชีวิต : เกษียณก่อนกำหนด ปี 2544 จำนวน 221 อัตรา - ยุบแทนอัตราราชการที่ว่างจากการเกษียณฯ 44 อัตรา
2545	386	-	7,791	- ตัดโอนให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องตามการถ่ายโอนภารกิจจากผลการปฏิรูประบบราชการ จำนวน 63 อัตรา (กระทรวงการพัฒนาสังคมฯ 49 อัตรา, กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย 14 อัตรา) - ยุบแทนอัตราราชการที่เข้าร่วมโครงการเปลี่ยนเส้นทางชีวิต : เกษียณก่อนกำหนด ปี 2545 จำนวน 291 อัตรา - ยุบแทนอัตราราชการที่ว่างจากการเกษียณฯ 32 อัตรา
2546	238	-	7,553	- ยุบแทนอัตราราชการที่เข้าร่วมโครงการเปลี่ยนเส้นทางชีวิต : เกษียณก่อนกำหนด ปี 2546 จำนวน 184 อัตรา - ยุบแทนอัตราราชการที่ว่างจากการเกษียณฯ 54 อัตรา
2547	161	-	7,392	- ยุบเพื่อปรับปรุงตำแหน่งใน สนง.พัฒนาชุมชนจังหวัด เป็นระดับสูงขึ้น 105 อัตรา - ยุบแทนอัตราราชการที่ว่างจากการเกษียณฯ 56 อัตรา
2548	61	-	7,331	- ยุบเพื่อปรับปรุงตำแหน่งใน สนง.พัฒนาชุมชนจังหวัด เป็นระดับสูงขึ้น 44 อัตรา - ยุบเพื่อปรับปรุงตำแหน่งในส่วนกลางและ ศพช.เขต เป็นระดับสูงขึ้น 9 อัตรา - ยุบเพื่อปรับปรุงตำแหน่งพัฒนาการอำเภอกรงปินัง เป็นระดับสูงขึ้น (ยกฐานะจากกิ่งอำเภอ เป็นอำเภอ) 1 อัตรา - ยุบแทนอัตราราชการที่ว่างจากการเกษียณฯ 7 อัตรา
2549	21	-	7,310	- ยุบเพื่อปรับปรุงตำแหน่งในส่วนกลาง เป็นระดับสูงขึ้น 7 อัตรา - ยุบแทนอัตราราชการที่ว่างจากการเกษียณฯ 14 อัตรา
2550	27	15	7,298	- ก.พ. กำหนดตำแหน่งใหม่ให้กรมฯ เพื่อไปปฏิบัติงานใน คอ.บต. จำนวน 15 อัตรา - ยุบเพื่อปรับปรุงตำแหน่งระดับเชี่ยวชาญ (ชช) 2 อัตรา - ยุบเพื่อปรับปรุงตำแหน่งพัฒนาการอำเภอ เป็นระดับสูงขึ้น (ยกฐานะจากกิ่งอำเภอ เป็นอำเภอ 81 อำเภอ) 18 อัตรา - ยุบแทนอัตราราชการที่ว่างจากการเกษียณฯ 7 อัตรา
2551	40	-	7,258	- ยุบเพื่อปรับปรุงตำแหน่ง (เปลี่ยนสายงาน) ในส่วนกลางให้เหมาะกับการกิจ 1 อัตรา - ยุบแทนอัตราราชการที่ว่างจากการเกษียณฯ 39 อัตรา
2552	89	-	7,169	- ยุบเพื่อปรับปรุงตำแหน่ง ผอ.สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน (ตั้งใหม่) 1 อัตรา - ยุบเพื่อปรับปรุงตำแหน่ง หน.กง.สารสนเทศการพัฒนาชุมชน ใน สนง.พัฒนาชุมชนจังหวัด (กลุ่มงานตั้งใหม่) เป็นระดับชำนาญการพิเศษ 35 อัตรา - ยุบแทนอัตราราชการที่ว่างจากการเกษียณฯ 53 อัตรา

ปีงบประมาณ พ.ศ.	ยุบเลิก/ ตัดโอน (อัตรา)	ได้รับจัดสรร เพิ่มใหม่ (อัตรา)	คงเหลือ (อัตรา)	เหตุผล
2553	143	-	7,026	- ยุบเพื่อปรับปรุงตำแหน่งพัฒนาการอำเภอ เป็นระดับสูงขึ้น 82 อัตรา - ยุบเพื่อปรับปรุงตำแหน่งเป็นผู้ตรวจราชการกรม (เพิ่ม 3 ตำแหน่ง) 6 อัตรา - ยุบแทนอัตราข้าราชการที่ว่างจากการเกษียณฯ 55 อัตรา
2554	46	-	6,980	- ยุบเพื่อปรับปรุงตำแหน่งพัฒนาการจังหวัด เป็นระดับอำนาจการสูง 19 อัตรา - ยุบเพื่อกำหนดตำแหน่งในจังหวัดบึงกาฬ ที่จัดตั้งใหม่ (แยกจากหนองคาย) 3 อัตรา - ตัดโอนให้ สนง.ปลัดกระทรวงมหาดไทย เพื่อกำหนดตำแหน่งในจังหวัดบึงกาฬ 2 อัตรา - ยุบเพื่อปรับปรุงตำแหน่ง ผอ.สถาบันการพัฒนาชุมชน/ผอ.ศูนย์สารสนเทศเพื่อการพัฒนาชุมชน/ผอ.สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน เป็นอำนาจการสูง 2 อัตรา - ยุบแทนอัตราข้าราชการที่ว่างจากการเกษียณฯ 20 อัตรา
2555	-	-	6,980	- อ.ก.พ. กระทรวงฯ อนุมัติจัดสรรคืนอัตราว่างจากการเกษียณฯ ให้กรมฯ ทั้งหมด
2556	100	38	6,918	- ได้รับจัดสรรอัตราเพิ่มใหม่จาก คปร. ในเบื้องต้น เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงานคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีแห่งชาติ (สภพส.) ที่ตัดโอนมาอยู่ที่กรมฯ จำนวน 38 อัตรา (ส่วนกลาง 6 อัตรา ส่วนภูมิภาค 32 อัตรา) - ยุบเพื่อปรับปรุงตำแหน่ง ทน.ก.ง.ใน ส่วนกลางและพัฒนาการอำเภอ เป็นระดับสูงขึ้น 13 อัตรา - ยุบเพื่อปรับปรุงตำแหน่งพัฒนาการอำเภอ เป็นระดับสูงขึ้น 79 อัตรา - ยุบเพื่อปรับปรุงตำแหน่ง ผอ. กองการเจ้าหน้าที่ เป็นอำนาจการสูง 1 อัตรา - ตัดโอนอัตราตำแหน่งที่ ก.พ. กำหนดไว้ให้ปฏิบัติงาน คอ.บ.ต. ไปให้ คอ.บ.ต. 7 อัตรา - อ.ก.พ. กระทรวงฯ อนุมัติจัดสรรคืนอัตราว่างจากการเกษียณฯ ให้กรมฯ ทั้งหมด
2557	1	-	6,917	- ตัดโอนให้ สนง.ปลัดกระทรวงมหาดไทย 1 อัตรา เพื่อนำไปใช้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) ตามนโยบายรัฐบาล - อ.ก.พ. กระทรวงฯ อนุมัติจัดสรรคืนอัตราว่างจากการเกษียณฯ ให้กรมฯ ทั้งหมด
2558	15	-	6,902	- ยุบเพื่อปรับปรุงตำแหน่งพัฒนาการ จากสายงานเจ้าพนักงานพัฒนาชุมชน ระดับ ปง/ขง เป็นสายงานนักวิชาการพัฒนาชุมชน ปก/ชก 15 อัตรา
2559	50	-	6,852	- ยุบเพื่อปรับปรุงตำแหน่งพัฒนาการอำเภอ เป็นระดับชำนาญการพิเศษ เพิ่มเดิมอีก 100 อำเภอ เพื่อให้สอดคล้องกับปริมาณงานและคุณภาพงานที่เพิ่มสูงขึ้นมาก ยุบ 50 อัตรา
2561	3	-	6,849	- ตัดโอนให้ สนง.ปลัดกระทรวงมหาดไทย 3 อัตรา เพื่อนำไปใช้กำหนดตำแหน่งรองผู้ว่าราชการจังหวัด (21 ก.ย.2561)
2562	8	-	6,841	- ตัดโอนอัตราตำแหน่งที่ ก.พ. กำหนดไว้ให้ปฏิบัติงาน คอ.บ.ต. ไปให้ คอ.บ.ต. 8 อัตรา (16ธ.ค. 2562)
2563	1	-	6,840	- ตัดโอนให้ สนง.ปลัดกระทรวงมหาดไทย 1 อัตรา เพื่อนำไปใช้กำหนดตำแหน่งรองผู้ว่าราชการจังหวัด (21 ก.ค.2563)
2564	21	-	6,819	- ยุบแทนอัตราข้าราชการที่ว่างจากการเกษียณฯ ปีงบประมาณ 2562 จำนวน 21 อัตรา (ทดแทนด้วยพนักงานราชการ 21 อัตรา คณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ (คพร.) อนุมัติ 15 ต.ค. 63)
2564	18	-	6,801	- ยุบแทนอัตราข้าราชการที่ว่างจากการเกษียณฯ ปีงบประมาณ 2563 จำนวน 18 อัตรา (ทดแทนด้วยพนักงานราชการ 18 อัตรา คณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ (คพร.) อนุมัติ 26 เม.ย. 64)
2564	-	1	6,802	- สำนักงาน ก.พ. ตัดโอนตำแหน่งให้กรมการพัฒนาชุมชน เพื่อรองรับการบรรจุและแต่งตั้งนักเรียนทุนเฉลิมพระเกียรติเนื่องในวโรกาสพระราชพิธีบรมราชาภิเษก มีผล 6 ก.ย. 64
2565	19	-	6,783	- ยุบแทนอัตราข้าราชการที่ว่างจากการเกษียณฯ ปีงบประมาณ 2564 จำนวน 19 อัตรา (ทดแทนด้วยพนักงานราชการ 19 อัตรา คณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ (คพร.) อนุมัติ 11 มี.ค. 65)
2566	23	-	6,760	- ยุบแทนอัตราข้าราชการที่ว่างจากการเกษียณฯ ปีงบประมาณ 2565 จำนวน 23 อัตรา (ทดแทนด้วยพนักงานราชการ 23 อัตรา คณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ (คพร.) อนุมัติ 7 ธ.ค. 65)
รวม	2,383	54	6,760	(9,089 + 54 - 2,383 = 6,760 อัตรา)

สรุป สูญเสียอัตรากำลังไปในช่วงปี พ.ศ. 2539 - 2565 รวมจำนวน 2,360 อัตรากำลัง และได้รับอัตรากำลังเพิ่ม 54 อัตรากำลัง

1. สูญเสียอัตรากำลัง จากการยุบเลิกและตัดโอนตำแหน่ง จำนวน 2,360 อัตรากำลัง ดังนี้

1.1 จากมาตรการปรับขนาดกำลังคนภาครัฐ (พ.ศ. 2541 – 2557) จำนวน 1,717 อัตรากำลัง (ยุบเลิกตำแหน่งทดแทนอัตรากำลังจากการเกษียณอายุราชการ จำนวน 634 อัตรากำลัง และการยุบเลิกตำแหน่งแทนอัตรากำลังจากโครงการเปลี่ยนเส้นทางชีวิต : เกษียณก่อนกำหนด (พ.ศ. 2543 – 2546) จำนวน 1,083 อัตรากำลัง)

1.2 จากการปรับปรุงตำแหน่งให้เป็นระดับสูงขึ้นในประเภทและระดับต่างๆ เพื่อพัฒนาเส้นทางความก้าวหน้าในสายอาชีพของข้าราชการกรมฯ และกรณีมีการจัดตั้งจังหวัดใหม่และยกฐานะกิ่งอำเภอเป็นอำเภอ จำนวน 493 อัตรากำลัง

1.3 จากการปฏิรูประบบราชการในปี พ.ศ. 2545 จำนวน 63 อัตรากำลัง (ตัดโอนตำแหน่งสำหรับการจัดตั้งกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำนวน 49 อัตรากำลัง และกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จำนวน 14 อัตรากำลัง)

1.4 จากการตัดโอนตำแหน่งให้สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย จำนวน 14 อัตรากำลัง

1.5 จากการตัดโอนตำแหน่งให้ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) จำนวน 15 อัตรากำลัง (7+8)

1.6 จากมาตรการบริหารจัดการกำลังคนภาครัฐ (พ.ศ. 2562 – 2565) ปีงบประมาณ 2562 จำนวน 21 อัตรากำลัง (ยุบเลิกตำแหน่งทดแทนอัตรากำลังจากการเกษียณอายุราชการปีงบประมาณ 2562 จำนวน 21 อัตรากำลัง แล้วทดแทนด้วยอัตรากำลังข้าราชการ 21 อัตรากำลัง (ยุบตำแหน่งพัฒนากรสายงาน จพง.พช. 21 อัตรากำลัง แล้วเปลี่ยนเป็นพนักงานราชการในตำแหน่งพัฒนากร สายงาน นว.พช. 21 อัตรากำลัง ในสังกัดเดิม โดยคณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ (คพร.) อนุมัติกรอบพนักงานราชการเพิ่มเติมเมื่อ 15 ต.ค. 63)

1.7 จากมาตรการบริหารจัดการกำลังคนภาครัฐ (พ.ศ. 2562 – 2565) ปีงบประมาณ 2563 จำนวน 18 อัตรากำลัง (ยุบเลิกตำแหน่งทดแทนอัตรากำลังจากการเกษียณอายุราชการปีงบประมาณ 2563 จำนวน 18 อัตรากำลัง แล้วทดแทนด้วยอัตรากำลังข้าราชการ 18 อัตรากำลัง (ส่วนกลาง ยุบตำแหน่ง จพง.สโศท ศนศึกษา 3 อัตรากำลัง เปลี่ยนเป็นพนักงานราชการในตำแหน่งนักประชาสัมพันธ์ 3 อัตรากำลัง (ที่เดิม) ยุบตำแหน่งนายช่างโยธา 4 อัตรากำลัง เปลี่ยนเป็นพนักงานราชการในตำแหน่งวิศวกรโยธา 4 อัตรากำลัง (ที่เดิม) / ส่วนภูมิภาค ยุบตำแหน่ง จพง.การเงินและบัญชี 7 อัตรากำลัง จพง.ธุรการ 1 อัตรากำลัง และ จพง.พช. 3 อัตรากำลัง แล้วเปลี่ยนเป็นพนักงานราชการในตำแหน่งนักวิชาการพัสดุ 11 อัตรากำลัง ในสังกัดจังหวัดเดิม โดยคณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ (คพร.) อนุมัติกรอบพนักงานราชการเพิ่มเติมเมื่อ 26 เม.ย. 64)

1.8 จากมาตรการบริหารจัดการกำลังคนภาครัฐ (พ.ศ. 2562 – 2565) ปีงบประมาณ 2564 จำนวน 19 อัตรากำลัง (ยุบเลิกตำแหน่งทดแทนอัตรากำลังจากการเกษียณอายุราชการปีงบประมาณ 2564 จำนวน 19 อัตรากำลัง แล้วทดแทนด้วยอัตรากำลังข้าราชการ 19 อัตรากำลัง (ส่วนกลาง ยุบตำแหน่ง นายช่างโยธา 2 อัตรากำลัง เปลี่ยนเป็นพนักงานราชการในตำแหน่งวิศวกรโยธา 2 อัตรากำลัง (ที่เดิม) ยุบตำแหน่ง จพง.สโศท ศนศึกษา 1 อัตรากำลัง เปลี่ยนเป็นพนักงานราชการในตำแหน่งนักประชาสัมพันธ์ 1 อัตรากำลัง (ที่เดิม) ยุบตำแหน่งเจ้าพนักงานธุรการ 2 อัตรากำลัง เปลี่ยนเป็นพนักงานราชการในตำแหน่งนักวิชาการพัสดุ 2 อัตรากำลัง (ที่เดิม) / ส่วนภูมิภาค สพจ. ยุบตำแหน่ง จพง.การเงินและบัญชี 1 อัตรากำลัง จพง.ธุรการ 9 อัตรากำลัง เปลี่ยนเป็นพนักงานราชการในตำแหน่งนักวิชาการพัสดุ 10 อัตรากำลัง ในสังกัดจังหวัดเดิม / สพอ. ยุบตำแหน่ง จพง.พช. 4 อัตรากำลัง เปลี่ยนเป็นพนักงานราชการในตำแหน่งนักวิชาการพัฒนาชุมชน (พัฒนากร) 3 อัตรากำลัง ตำแหน่งนักวิชาการพัสดุ 1 อัตรากำลัง (ที่เดิม) (โดยคณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ (คพร.) อนุมัติกรอบพนักงานราชการเพิ่มเติมเมื่อ 11 มี.ค. 65)

1.9 จากมาตรการบริหารจัดการกำลังคนภาครัฐ (พ.ศ. 2562 – 2565) ปีงบประมาณ 2565 จำนวน 23 อัตรากำลัง (ยุบเลิกตำแหน่งทดแทนอัตรากำลังจากการเกษียณอายุราชการปีงบประมาณ 2565 จำนวน 23 อัตรากำลัง แล้วทดแทนด้วยอัตรากำลังข้าราชการ 23 อัตรากำลัง (ส่วนกลาง ยุบตำแหน่ง นายช่างโยธา 1 อัตรากำลัง เปลี่ยนเป็นพนักงานราชการในตำแหน่งวิศวกรโยธา 1 อัตรากำลัง (ที่เดิม) ยุบตำแหน่ง จพง.ธุรการ 3 อัตรากำลัง เปลี่ยนเป็นพนักงานราชการในตำแหน่งนักวิชาการพัสดุ 3 อัตรากำลัง (ที่เดิม) ยุบตำแหน่งเจ้าพนักงานธุรการ 4 อัตรากำลัง เปลี่ยนเป็นพนักงานราชการในตำแหน่งนิติกร 4 อัตรกำลัง / ส่วนภูมิภาค สพจ. ยุบตำแหน่ง จพง.การเงินและบัญชี 2 อัตรกำลัง จพง.ธุรการ 7 อัตรกำลัง เปลี่ยนเป็นพนักงานราชการในตำแหน่งนักวิชาการพัสดุ 9 อัตรกำลัง/ ยุบตำแหน่ง จพง.ธุรการ 1 อัตรกำลัง จพง.การเงินและบัญชี 1 อัตรกำลัง เปลี่ยนเป็นพนักงานราชการในตำแหน่งนักวิชาการเงินและบัญชี 2 อัตรกำลัง ในสังกัดจังหวัดเดิม / สพอ. ยุบตำแหน่ง จพง.พช. 1 อัตรกำลัง เปลี่ยนเป็นพนักงานราชการในตำแหน่งนักวิชาการพัสดุ 1 อัตรกำลัง/ ยุบตำแหน่ง จพง.พช. 3 อัตรกำลัง เปลี่ยนเป็นพนักงานราชการในตำแหน่งนักวิชาการพัฒนาชุมชน (พัฒนากร) 3 อัตรกำลัง (ที่เดิม) (โดยคณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ (คพร.) อนุมัติกรอบพนักงานราชการเพิ่มเติมเมื่อ 7 ธ.ค. 65)

2. ได้รับการจัดสรรอัตรากำลังเพิ่มใหม่ จาก ก.พ. และ คปร. จำนวน 54 อัตรากำลัง ดังนี้

2.1 ได้รับอนุมัติจัดสรรเพิ่มจาก ก.พ. เพื่อแต่งตั้งคนของกรมฯ ไปปฏิบัติงานที่ ศอ.บต. จำนวน 15 อัตรากำลัง (ตัดโอนให้ ศอ.บต. ไปแล้วทั้ง 15 อัตรากำลัง)

2.2 ได้รับอนุมัติจัดสรรเพิ่มจาก คปร. ในเบื้องต้น เพื่อสนับสนุนการดำเนินการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี จำนวน 38 อัตรากำลัง (ส่วนกลาง 6 อัตรกำลัง ส่วนภูมิภาค 32 อัตรกำลัง)

2.3 ได้รับการตัดโอนตำแหน่งจากสำนักงาน ก.พ. ตัดโอนตำแหน่งเลขที่ 3 (ม.ท.ศ.) จำนวน 1 ตำแหน่ง มาให้กรมการพัฒนารัฐวิสาหกิจ เพื่อรองรับการบรรจุและแต่งตั้งนักเรียนทุนเฉลิมพระเกียรติในวโรกาสพระราชพิธีบรมราชาภิเษก (นางสาวนฤมล สุรินทษราช) ตามคำสั่งสำนักงาน ก.พ. ที่ 233/2564 ลงวันที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2564

ตารางแสดงบัญชีตำแหน่ง จำแนกตามประเภทและระดับตำแหน่งในกรมการพัฒนารัฐมนตรี กระทรวงมหาดไทย

ชื่อตำแหน่งในการบริหาร	บริหาร		ส่วนราชการ		วิชาการ				ทั่วไป			รวมทั้งหมด
	สูง	ต่ำ	สูง	ต่ำ	เชี่ยวชาญ	ชำนาญการพิเศษ	ชำนาญการ	ปฏิบัติการ หรือ ชำนาญการ	อาวุโส	ชำนาญงาน	ปฏิบัติงาน หรือ ชำนาญงาน	
อธิบดี	1											1
รองอธิบดี		3										3
ผู้อำนวยการกรม			12									12
ผู้อำนวยการสำนัก			3									3
ผู้อำนวยการสถาบัน			1									1
ผู้อำนวยการศูนย์			1									1
เลขานุการกรม				1								1
ผู้อำนวยการกอง			1	2								3
พัฒนาการจังหวัด			76									76
พัฒนาการอำเภอ						878						878
พัฒนากร (นักวิชาการพัฒนารัฐมนตรี)								3,432				3,432
นักวิชาการพัฒนารัฐมนตรี					3	437	0	887				1,327
นักจัดการงานทั่วไป						4	8	107				119
นักวิเคราะห์นโยบายและแผน						4	0	20				24
นักวิชาการคอมพิวเตอร์						1		6				7
นักวิทยาศาสตร์						1		4				5
นักวิชาการเงินและบัญชี						3		8				11
นักวิชาการตรวจสอบภายใน						1		5				6
นักวิชาการโสต						1		5				6
นิติกร						3		8				11
นักทรัพยากรบุคคล						28	0	90				118
นักประชาสัมพันธ์						1		4				5
นายช่างโยธา									1	0	6	7
เจ้าพนักงานการเงินและบัญชี											146	146
เจ้าพนักงานธุรการ											246	246
พัฒนากร (เจ้าพนักงานพัฒนารัฐมนตรี)											291	291
เจ้าพนักงานโสต											4	4
เจ้าพนักงานโสตทัศนศึกษา											15	15
เจ้าพนักงานห้องสมุด											1	1
ผลรวมทั้งหมด	1	3	94	3	3	1,362	8	4,576	1	0	709	6,760

บทบาทของพัฒนากรในการขับเคลื่อนภารกิจงานไปสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่

ภารกิจของกรมการพัฒนาชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชนมีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากให้มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพ โดยสนับสนุนให้มีการจัดทำและใช้ประโยชน์จากข้อมูลสารสนเทศ ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย จัดทำยุทธศาสตร์ชุมชน ตลอดจนการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาชุมชน เพื่อให้ชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน กรมการพัฒนาชุมชนเป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย ที่มุ่งเน้นการทำงานพัฒนาชุมชนในพื้นที่ เป็นงานที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในวงกว้าง โดยมีโครงสร้างส่วนราชการทั้งในราชการบริหารส่วนกลาง และราชการบริหารส่วนภูมิภาคที่ครอบคลุมและลงลึกการทำงานทั้งในระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน ชุมชน คริวเรือน จนถึงระดับบุคคล เป็นหน่วยงานเดียวของภาครัฐที่มีลักษณะการทำงานพัฒนาชุมชนเชิงบูรณาการบนฐานคิดแบบองค์รวม (Integrated Approach On Holistic Basis) โดยใช้แนวทาง วิธีการทำงาน และกลไกต่าง ๆ เพื่อประสานความร่วมมือการทำงานในลักษณะของเครือข่าย และประชารัฐ ได้อย่างสมบูรณ์ จัดเป็นภาระงานในการสร้างความมั่นคงภายในให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริง ก่อให้เกิดความยั่งยืน เพราะเป็นการพัฒนาฐานรากของประเทศ คือชุมชน ให้มีความเข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองได้เป็นหลัก ตลอดจนรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง และมีความพร้อมรองรับการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ตามทิศทางการพัฒนาประเทศ

ภารกิจหลัก

๑. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อให้ประชาชนพึ่งตนเองและนำไปสู่ชุมชนที่เข้มแข็ง
๒. ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของประชาชน ผู้นำชุมชน องค์กรชุมชน และเครือข่ายองค์กรชุมชน ในการบริหารจัดการชุมชน
๓. ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากและพัฒนาทุนชุมชนให้มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพ

อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมฯ พ.ศ. ๒๕๕๒

๑. กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ มาตรการ และแนวทางในการพัฒนาชุมชนระดับชาติ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐ เอกชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการพัฒนาชุมชน ได้ใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างความสามารถและความเข้มแข็งของชุมชน
๒. จัดทำและพัฒนาระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำหรับประเมินความก้าวหน้าและมาตรฐานการพัฒนาของชุมชน
๓. พัฒนาระบบและกลไกในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ การจัดการความรู้ การอาชีพ การออม และการบริหารจัดการเงินทุนของชุมชน เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถของประชาชน ชุมชน ผู้นำชุมชน องค์กรชุมชน และเครือข่ายองค์กรชุมชน
๔. สนับสนุนและพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศชุมชน ส่งเสริมการใช้ประโยชน์และการให้บริการข้อมูลสารสนเทศชุมชน เพื่อใช้ในการวางแผนบริหารการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๕. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย พัฒนา และสร้างองค์ความรู้เพื่อใช้ในการงานพัฒนาชุมชน และการจัดทำยุทธศาสตร์ชุมชน
๖. ฝึกอบรมและพัฒนาข้าราชการ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ผู้นำชุมชน องค์กรชุมชน และเครือข่ายองค์กรชุมชนให้มีความรู้ ทักษะ ทศนคติ และสมรรถนะในการทำงาน รวมทั้งให้ความร่วมมือทางวิชาการด้านการพัฒนาชุมชนแก่หน่วยงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๗. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรม หรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

นโยบายสำคัญ ๆ ที่รัฐบาล/กระทรวงมหาดไทยที่มอบให้กรมการพัฒนาชุมชนรับผิดชอบดำเนินการ

- โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) เริ่มปี ๒๕๓๖
- การดำเนินงานโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) เริ่มปี ๒๕๔๔
- การติดตามผลกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เริ่มปี ๒๕๔๔
- การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นรูปธรรม เริ่มปี ๒๕๔๙
- การดำเนินการสำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีแห่งชาติ (สกพส.) ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค (มอบให้ปี ๒๕๕๕ และในปี ๒๕๕๘ รัฐบาลได้ออกกองทุนฯ และ สำนักงาน สกพส. จากสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี มาไว้ที่กรมการพัฒนาชุมชน เพื่อส่งเสริมสถานภาพ สร้างงาน สร้างอาชีพยกระดับรายได้ให้กับสตรี ครอบครัว และผู้ด้อยโอกาส ทั่วประเทศ รวมทั้งในเขตกรุงเทพมหานคร)
- การดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดินเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติด (มอบให้ปี ๒๕๕๕)
- การประสานจัดเก็บข้อมูลรายได้ครัวเรือนในเขตเมือง ๑๑.๕ ล้านครัวเรือน โดยใช้แบบ จปฐ. (มอบให้ปี ๒๕๕๗)
- การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ โดยให้เป็นหน่วยงานหลักประสานภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาชน และภาคประชาสังคม ในการดำเนินการจัดตั้งและสนับสนุนการดำเนินงานบริษัทประชารัฐรักสามัคคีจังหวัดในทุกจังหวัด เพื่อขับเคลื่อนวิสาหกิจเพื่อสังคม (Social Business) ตามนโยบายของรัฐบาล เริ่มปี ๒๕๕๙
- การเสริมสร้างธรรมาภิบาลชุมชน เริ่มปี ๒๕๕๙
- การเป็นเจ้าภาพหลักบูรณาการไปสู่การปฏิบัติในการดำเนินการสร้าง “สัมมาชีพชุมชนเข้มแข็ง ภายใต้อำนาจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ตามแผนงานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนเข้มแข็ง ซึ่งเป็นแผนงานหนึ่งในยุทธศาสตร์ด้านการแก้ปัญหาคความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างการเติบโตจากภายในของรัฐบาล ที่มอบให้กระทรวงมหาดไทยรับผิดชอบ ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความสามารถประกอบสัมมาชีพได้ ด้วยการถ่ายทอดความรู้จากปราชญ์ชุมชน และทำให้หมู่บ้านเป้าหมายมีรายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓ เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นต้นไป
- การขยายผลหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงและการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่วิถีชีวิต (way of life) เริ่มปี ๒๕๖๐
- การขับเคลื่อนงานตลาดประชารัฐ เริ่มดำเนินการปี ๒๕๖๑ เป็นต้นไป
- การดำเนินโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี เพื่อให้เกิดการพัฒนาเชิงพื้นที่ผ่านกระบวนการประชารัฐ ส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน เชื่อมโยงการท่องเที่ยวในแต่ละท้องถิ่น เริ่มปี ๒๕๖๑
- การสนับสนุนการจัดทำแผนและประสานการบูรณาการแผนพัฒนาพื้นที่ในระดับอำเภอและตำบล (One Plan) เริ่มปี ๒๕๖๒
- การดำเนินโครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” เพื่อพัฒนาขีดความสามารถของผู้นำชุมชนในการพัฒนา สามารถเป็นแกนหลักในการบริหารจัดการชุมชนให้เข้มแข็ง พึ่งตนเองได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และหลักทฤษฎีใหม่รูปแบบประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” ซึ่งเป็นการจัดระบบบริหารจัดการพื้นที่สู่การพึ่งตนเองได้ แนวทางการดำเนินงาน คือ ๑) ผูกอบรมพัฒนาผู้นำต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่รูปแบบประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” และ ๒) สร้างพื้นที่เรียนรู้ชุมชนต้นแบบระดับครัวเรือน ๓) สร้างงานสร้างรายได้รายเดือนให้แก่ เกษตรกร แรงงานและบัณฑิต

จบใหม่ กลุ่มแรงงานที่อพยพกลับท้องถิ่นชุมชน ๔) กระตุ้นการบริโภคครัวเรือนและเอกชนผ่านกิจกรรมเอามือสามัคคีและสนับสนุนพื้นที่ครัวเรือนต้นแบบระดับครัวเรือน ๕) บูรณาการร่วมพัฒนาพื้นที่ระดับตำบล ๖) พัฒนาการสร้างมาตรฐานผลผลิต การแปรรูป และการตลาด ตามมาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย ๗) พัฒนาระบบดิจิทัลรองรับ Local Economy ด้วยการสร้างระบบโปรแกรมและระบบฐานข้อมูล เริ่มปี ๒๕๖๓

- การขับเคลื่อนนโยบายการขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนในระดับพื้นที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีเป้าหมายสำคัญคือการแก้ปัญหาความยากจนแบบพุ่งเป้าแต่ละครัวเรือน จากการสำรวจข้อมูลในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (Thai People Map and Analytics Platform – TPMAPI) เริ่มปี ๒๕๖๔

ลักษณะงานของกรมการพัฒนาชุมชนที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ

๑. กรมการพัฒนาชุมชนเป็นหน่วยงานและกลไกหลักในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในระดับพื้นที่ โดยเฉพาะชุมชนชนบท ด้วยการพัฒนาส่งเสริมศักยภาพของชุมชน ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน ให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ในการบริหารจัดการชุมชนตั้งแต่ฐานรากขึ้นมา ครอบคลุมทั้งด้านความมั่นคง สังคม เศรษฐกิจ การเมือง และสิ่งแวดล้อม โดยเป็นหน่วยงานหลักเชิงกลยุทธ์ในการสร้างให้เกิดพลังชุมชน (Empowering the Community) และใช้พลังชุมชนเพื่อการพัฒนา รวมทั้งการอบรมบ่มเพาะภาวะผู้นำและวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย ด้วยกระบวนการกลุ่มและกระบวนการประชาสังคมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมพัฒนาประเทศในทุก ๆ ด้าน เพื่อความอยู่ดีกินดีของประชาชน อันส่งผลถึงความมั่นคงภายในประเทศ

๒. เป็นการกระตุ้นส่งเสริมสำนึกรักท้องถิ่นและสำนึกรับผิดชอบต่อส่วนรวมด้วยจิตอาสาสมัคร (Volunteer Mind) เพื่อให้ประชาชน/ชุมชนรู้จักค้นหาศักยภาพที่มีอยู่ในตนเอง แล้วนำศักยภาพที่มีนั้นมาร่วมกันสร้างสรรค์ประโยชน์สุขต่อชุมชนและสังคม บนพื้นฐานการปลูกฝังทัศนคติให้ประชาชนคิดพึ่งพาตนเองและรวมตัวรวมกลุ่มช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นหลัก (คิดเป็น ทำเป็น) โดยไม่หวังรอพึ่งแต่การช่วยเหลือจากภายนอกเท่านั้น ซึ่งจะช่วยแบ่งเบาหรือลดภาระงบประมาณของภาครัฐโดยรวมในการพัฒนาประเทศ

๓. กรมการพัฒนาชุมชน มีพัฒนาการ เป็นสายงานหลักที่เข้าถึงประชาชนในทุกพื้นที่ เป็นจุดเชื่อมต่อหรือข้อต่อที่สำคัญในการนำนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงมหาดไทยไปปฏิบัติให้เห็นผลเป็นรูปธรรมในพื้นที่ตำบล หมู่บ้าน ซึ่งเป็นจุดตัดสินความสำเร็จของการดำเนินนโยบายต่าง ๆ โดยกรมฯ มีโครงสร้างและกลไกเชื่อมโยงการทำงานในพื้นที่ทุกระดับ ตั้งแต่ระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน ครัวเรือน จนถึงระดับบุคคล รวมทั้งมีบทบาทภารกิจที่เอื้อให้สามารถบูรณาการนโยบาย แผนงาน/โครงการ งบประมาณ และระบบข้อมูลเพื่อการวางแผนและการบริหารการพัฒนาระดับพื้นที่ เป็นต้น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔. เป็นการทำงานจากการเรียนรู้และปฏิบัติจริง (Learning by Doing) ระหว่างพัฒนากร กับประชาชนและชุมชน โดยอาศัยหลักร่วมคิด ร่วมทำ และอยู่บนพื้นฐานการยอมรับศรัทธาและความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ซึ่งไม่อาจนำเทคโนโลยีมาแทนได้ นอกจากการลงไปคลุกคลี ใกล้ชิดกับประชาชนอย่างต่อเนื่อง ทำให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงในการวางแผนแก้ไขปัญหาก็ถูกต้องตรงจุดและเกิดความสำเร็จในการพัฒนา อันสอดคล้องกับหลักการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ “เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา”

๕. งานพัฒนาชุมชนเป็นงานที่ส่งเสริมและสร้างระบบความสัมพันธ์อันดีระหว่างคน สถาบันครอบครัว กลุ่ม/องค์กร และชุมชน ซึ่งเป็นหน่วยย่อยในแต่ละระดับทั้งแนวตั้งและแนวนอน เป็นการสร้างรากฐานของประเทศให้ภาคประชาชนมีความเข้มแข็ง เพื่อให้มีพลังอำนาจต่อรองกับกลุ่มผลประโยชน์ทั้งภายในและภายนอกชุมชนได้ในทุกมิติ และพัฒนาเสริมสร้างให้คนในชุมชนมีศักยภาพเพียงพอในการบริหารจัดการตนเอง ครอบครัวยุคน ให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ในด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมชุมชนได้อย่างยั่งยืน อันสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๖. เป็นการสร้างความพร้อมให้กับชุมชนและประชาชนฐานรากของประเทศ (เพิ่มศักยภาพทุนมนุษย์) ให้สามารถรองรับการขับเคลื่อนนโยบายสำคัญๆ ของรัฐ และให้พร้อมรองรับการพัฒนาต่อยอดในด้านต่าง ๆ จากหน่วยงานทุกกระทรวง ทบวง กรม และทุกภาคส่วน รวมทั้งรู้เท่าทัน สามารถปรับตัวรองรับการเปลี่ยนแปลงจากภายนอกที่มีผลกระทบต่อชุมชนท้องถิ่นในทุก ๆ ด้านได้ ตลอดจนเสริมสร้างให้ชุมชนมีการรักษาสืบทอดและรู้จักร่วมกันบริหารจัดการเพื่อนำทุนทางทรัพยากร ภูมิปัญญาของชุมชนท้องถิ่นและองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นใหม่มาต่อยอดให้เกิดคุณค่าและมูลค่าเพิ่มในเชิงเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่าสมประโยชน์

ความสำคัญของพัฒนากร

พัฒนากร ได้รับมอบหมายให้เข้าไปดูแลประจำปฏิบัติงานในลักษณะเข้าถึงทุกพื้นที่ในตำบล หมู่บ้าน ที่รับผิดชอบโดยตรงอย่างต่อเนื่อง และลงไปปฏิบัติงานคลุกคลีใกล้ชิดประชาชนถึงระดับครัวเรือน โดยเป็นกลไกหลักในการดำเนินการและประสานเชื่อมโยงเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ การมีส่วนร่วม และพัฒนาศักยภาพของประชาชนในพื้นที่ (เตรียมประชาชน) ให้พร้อมรองรับการขับเคลื่อนนโยบายสำคัญๆ ของรัฐ และพร้อมรองรับการพัฒนาต่อยอดในด้านต่าง ๆ จากทุกกระทรวง ทบวง กรม และทุกภาคส่วน มาโดยตลอด ดังนั้น **พัฒนากรจึงมีบทบาทความสำคัญยิ่งในฐานะผู้ขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติระดับตำบล หมู่บ้าน ซึ่งเป็นจุดตัดสินความสำเร็จของการดำเนินนโยบายต่าง ๆ ให้ไปถึงภาคประชาชนได้อย่างเป็นรูปธรรม เป็นนักประสานบูรณาการระดับพื้นที่ที่สามารถประสานบูรณาการการทำงานของทุกภาคส่วน แบบร่วมคิด และร่วมทำ ได้อย่างรอบทิศ เป็นผู้ที่คนในชุมชนให้การยอมรับศรัทธาในการชี้ช่องทางให้ชุมชนมองเห็นปัญหา/โอกาส/ทางเลือกและวิธีการจัดการกับปัญหาด้วยพลังศักยภาพของชุมชนเอง รวมทั้งชุมชนให้ความไว้วางใจในการนำพาชุมชนแก้ไขปัญหาของชุมชน เป็นต้น**

บทบาทของพัฒนากรในภารกิจสำคัญ ๆ ที่รับผิดชอบ

งานพัฒนาชุมชนมีความสำคัญและจำเป็นมากในสถานการณ์ปัจจุบัน ที่ภาครัฐต้องการสร้างความเข้มแข็งจากภายในประเทศเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ยกกระดับให้ประชาชนมีรายได้ที่สูง มีการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน ภายใต้โมเดลประเทศไทย ๔.๐ ซึ่งต้องพลิกฟื้นและสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนให้สมาชิกของชุมชนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในชุมชนได้อย่างมั่นคง มีชีวิตที่ดีมีคุณภาพ ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นแล้วว่า กรมการพัฒนาชุมชนมีพัฒนากรเป็นทัพหน้าปฏิบัติงานในพื้นที่ตำบล หมู่บ้าน ชุมชน ซึ่งถือเป็นจุดแตกหักของการขับเคลื่อนนโยบายพัฒนาประเทศ และเป็นหน่วยงานเดียวของภาครัฐที่มีลักษณะการทำงานพัฒนาชุมชนเชิงบูรณาการบนฐานคิดแบบองค์รวม (Integrated Approach On Holistic Basis) โดยใช้แนวทางวิธีการทำงาน และกลไกต่าง ๆ เพื่อประสานความร่วมมือการทำงานในลักษณะของเครือข่าย และประชารัฐ ได้อย่างสมบูรณ์ เพราะงานพัฒนาเป็นงานที่ต้องอาศัยความเข้าใจ เข้าถึงประชาชน ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน ให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง และมีเศรษฐกิจฐานรากที่มั่นคง

โดยพัฒนากรจะเป็นตัวขับเคลื่อน ทำงานคลุกคลีใกล้ชิดกับประชาชน ทำหน้าที่ใน ๓ ลักษณะประกอบด้วย

๑. หน้าที่เชิงกระบวนการ ในการพัฒนาความคิด และจิตใจของประชาชน ให้คิดดี พูดดี ทำดี
๒. หน้าที่เชิงสัมพันธ์ภาพ ในการพัฒนากลุ่ม องค์กรชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชน รวมทั้งประชารัฐ ให้มีพลังช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และสร้างความสามัคคี ในการรวมพลังกลุ่ม องค์กรชุมชนและเครือข่าย
๓. หน้าที่เชิงการงาน ในการพัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชน ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีงานทำ นำพาครอบครัวเป็นสุข ปลอดภัยจากยาเสพติด และชุมชนมีการเรียนรู้ มีภูมิคุ้มกันทางสังคม มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ มีความเข้มแข็ง มีระบบการจัดการความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น

เป้าหมายของการทำงาน คือ ประชาชนช่วยตนเอง และพึ่งพาตนเองได้ในการจัดการแก้ปัญหาส่วนตัว/

ส่วนรวม และสร้างชุมชนที่ประชาชนมีงานทำและครอบครัวมีความสุข โดยการสร้างให้เกิดพลังชุมชนและใช้พลังชุมชนนั้นในการพัฒนาชุมชน อันได้แก่ พลังความคิด (ผ่านกระบวนการเรียนรู้) พลังการกระทำ (ผ่านกระบวนการกลุ่ม) และพลังจิตสำนึกต่อส่วนรวม (ผ่านกระบวนการอาสาสมัคร) ซึ่งเป็นกลยุทธ์การทำงานด้วยการสร้างความเข้มแข็งจากภายใน กล่าวคือ พัฒนาการสามารถขับเคลื่อนและผลักดันให้เกิดสิ่งเหล่านี้ขึ้นกับชุมชน ภายใต้แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งได้แก่

- ๑) ชุมชนที่มีสภาพรวมกันเป็นปึกแผ่นแน่นแฟ้น ทั้งทางกายภาพ ภูมิธรรม สมาชิกของชุมชน มีศักยภาพที่จะร่วมมือกันแก้ไขปัญหาของชุมชน รวมทั้งมีจริยธรรม อุดมการณ์ ค่านิยม ร่วมกัน สมาชิกรู้สึกตัวว่าเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน มีความรัก สามัคคี และผูกพันกับชุมชน
- ๒) ชุมชนที่มีความสามารถพึ่งตนเองได้ในระดับสูง โดยมีทุน แรงงาน ทรัพยากร เพื่อยังชีพพื้นฐานของตนเอง และมีอำนาจในการจัดการ เลือกสรร และตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ได้
- ๓) ชุมชนที่สามารถควบคุมและจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้ด้วยตัวเองเป็นส่วนใหญ่ โดยอาศัย อำนาจ ความรู้ และผู้นำ กลุ่ม องค์กรทางสังคมในชุมชน เป็นกลไกในการแก้ปัญหา
- ๔) ชุมชนที่สามารถพัฒนาศักยภาพของตนเอง ได้อย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยกระบวนการเรียนรู้ และสร้างภูมิปัญญาของตนเองในด้านต่าง ๆ

ทั้งนี้ การใช้กลยุทธ์การสร้างความเข้มแข็งจากภายในที่ดำเนินการโดยพัฒนาการจากภารกิจงานดังกล่าวข้างต้น จะประกอบด้วยมิติทั้งด้านเศรษฐกิจ และมิติด้านสังคมและวัฒนธรรม กล่าวคือ

๑. มิติด้านเศรษฐกิจ ซึ่งเกี่ยวข้องกับศักยภาพของชุมชนในการจัดระบบเศรษฐกิจ ที่เอื้อให้กับสมาชิกในชุมชนสามารถปรับตัวให้เข้ากับการผลิตเพื่อการค้า คือมีกลไกในการระดมเงินทุนของชุมชน เพื่อเป็นแหล่งทุนและสินเชื่อให้กับสมาชิกในชุมชน มีการจัดระบบการผลิตที่สามารถลดต้นทุนการผลิต ทั้งในด้านการใช้เครื่องมือ เครื่องจักรต่าง ๆ และเทคโนโลยีในการผลิต ตลอดจนความสามารถในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า การเพิ่มแหล่งรายได้ให้มีความหลากหลาย เช่น การพัฒนาธุรกิจชุมชน รวมทั้งการจัดการเรื่องการตลาด ประกอบด้วย

๑.๑ การส่งเสริมและพัฒนากลุ่มอาชีพเพื่อเสริมสร้างสัมมาชีพชุมชน ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญในการวางรากฐานทางด้านเศรษฐกิจให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ของคนในชุมชน มุ่งเน้นการยกระดับมาตรฐานการครองชีพ และรายได้ของคนในชุมชนให้สูงขึ้น จนสามารถที่จะยึดถือเป็นอาชีพที่เห็นผลอย่างแท้จริง พัฒนาการจะเป็นผู้ส่งเสริมการรวมตัวจัดตั้งกลุ่มอาชีพ ส่งเสริมให้กลุ่มมีความเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง และสนับสนุนให้มีการบูรณาการการทำงานในเชิงเครือข่าย เช่น การประสานเชื่อมโยงแหล่งทุนในชุมชน (กลุ่มออมทรัพย์ฯ กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี และกองทุนอื่น ๆ ในชุมชน) เพื่อสนับสนุนทุนหมุนเวียนแก่กลุ่มอาชีพ เป็นต้น ที่สำคัญการดำเนินงานกลุ่มอาชีพเป็นกลไกในการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจฐานรากภายในชุมชน อันเป็นผลจากการดำเนินการของพัฒนาการในการใช้กระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างสมาชิกในกลุ่ม คนในชุมชน ที่มีความสัมพันธ์ที่เข้มแข็ง และมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเอง สำหรับกระบวนการพัฒนากลุ่มอาชีพเพื่อเสริมสร้างสัมมาชีพชุมชน แบ่งได้เป็น ๔ ขั้นตอน ประกอบด้วย (๑) ด้านการพัฒนาการบริหารจัดการองค์กร ได้แก่ การทบทวนและปรับปรุงโครงสร้างองค์กร บทบาทหน้าที่ กฎระเบียบ ข้อตกลงร่วม การจัดระบบข้อมูล การทำบัญชี การพัฒนาผู้นำและสมาชิก การพัฒนาการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม การสร้างคนรุ่นใหม่ การประชุมพบปะอย่างต่อเนื่อง (๒) ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์/กิจกรรม ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการผลิต จัดทำแผนพัฒนาการผลิตให้สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่และความต้องการของตลาด ค้นหาผู้รู้ รวบรวมภูมิปัญญา องค์กรความรู้ การพัฒนากระบวนการผลิตและแปรรูป เพื่อให้ได้คุณภาพมาตรฐาน ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพ และรักษาสิ่งแวดล้อม พัฒนาบรรจุภัณฑ์ (๓) ด้านการพัฒนา การตลาด ได้แก่ การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลด้านการตลาด จัดทำแผนพัฒนาการตลาด สืบรวจตลาด ทดสอบผลิตภัณฑ์ ขยายช่องทางการตลาด ส่งเสริมการขาย

สร้างความมั่นใจและประชาสัมพันธ์ (๔) การสร้างเครือข่าย ได้แก่ การจัดทำฐานข้อมูลเครือข่าย จัดทำแผนบูรณาการ กำหนดข้อตกลงร่วม การจัดกระบวนการเรียนรู้ เช่น การจัดเวทีเรียนรู้ ศึกษาดูงาน และพัฒนา วางแผนการผลิตและการตลาด

๑.๒ การสนับสนุนและพัฒนากลุ่มอาชีพที่มีพื้นฐานจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชุมชน ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ OTOP ทั้งนี้ เป็นการยกระดับการส่งเสริมและพัฒนากลุ่มอาชีพ จากข้อ ๑.๑ ข้างต้น โดยจะเน้นกลุ่มอาชีพที่มีพื้นฐานการผลิตจากภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อนำมาต่อยอดสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าและคุณค่า เป็นเอกลักษณ์ที่มีความโดดเด่นเฉพาะของแต่ละชุมชน/ตำบล และยกระดับเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) เพื่อสร้างความมั่นคงทางด้านอาชีพ และรายได้ให้กับประชาชนในชุมชนนั้น ๆ ด้วยวิธีการ

- ส่งเสริมให้ชุมชนค้นหาภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สามารถสร้างสรรค์เป็นผลิตภัณฑ์และบริการต่าง ๆ ได้แล้วจัดทำคลังภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเป็นกลุ่มอาชีพสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์และบริการชุมชนจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและพัฒนาเข้าสู่โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์
- ส่งเสริมความเข้มแข็งกลุ่มอาชีพ และผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ทั้งในด้านการผลิต การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ และการตลาด
- จัดหาช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้กับกลุ่มอาชีพ และผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP
- ส่งเสริมให้กลุ่มอาชีพ และผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ได้มีโอกาสเข้าถึงแหล่งทุนจากกองทุนชุมชนและสถาบันทางการเงินในพื้นที่
- ส่งเสริมให้กลุ่มอาชีพ และผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP พัฒนาไปสู่การเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และหรือวิสาหกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise) และหรือธุรกิจเพื่อสังคม (Social Business)

๑.๓ การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ เป็นการพัฒนาความร่วมมือการดำเนินงานพัฒนาชุมชนในรูปแบบประชารัฐ คือ การหลอมรวมเอาพลังทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะอยู่ในภาคประชาชน ภาคธุรกิจ เอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม หรือภาครัฐ มาใช้เป็นพลังอำนาจที่สำคัญในการแก้ไขปัญหา ในการเปลี่ยนแปลงหรือการปฏิรูป และการพัฒนาประเทศในทุกมิติและทุกด้านอย่างยั่งยืน โดยยึดถือกรมการพัฒนาชุมชนได้รับมอบหมายบทบาทหน้าที่ในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐในฐานะเลขานุการคณะทำงานฯ สำหรับพัฒนาการจังหวัด ได้รับมอบหมายในฐานะเลขานุการระดับจังหวัด และพัฒนาการอำเภอ ได้รับมอบหมายในฐานะเลขานุการระดับอำเภอ โดยคณะทำงานทุกระดับจะทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา และให้การสนับสนุนด้านต่าง ๆ แก่บริษัทประชารัฐรักสามัคคีในส่วนกลาง รวมทั้งประสานการจัดตั้งและสนับสนุนการดำเนินงานของบริษัทประชารัฐรักสามัคคีจังหวัด ซึ่งเป็นวิสาหกิจเพื่อสังคม (Social Business) โดยพัฒนาการดำเนินการวิเคราะห์ชุมชนและคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายที่มีความพร้อม ส่งต่อให้คณะกรรมการประสานและขับเคลื่อนนโยบายสานพลังประชารัฐประจำจังหวัด (คสป.) และบริษัทประชารัฐรักสามัคคีจังหวัด ดำเนินการพัฒนากลุ่มเป้าหมาย โดยพัฒนาการจะเป็นกลไกประสานพลังประชารัฐทุกภาคส่วนสนับสนุนการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ ตำบล หมู่บ้านทั่วประเทศ มีเป้าหมายสำคัญในการสร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้ชุมชนประชาชนมีความสุข และเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

๑.๔ การแก้ไขปัญหาความยากจนแบบบูรณาการ : ชี้อาชีพ จัดทำเข้มทิศชีวิต บริหารจัดการชีวิต และดูแลชีวิต เป็นภารกิจที่สำคัญของพัฒนาการ ในการส่งเสริม สนับสนุน คริวเรือนยากจน ให้สามารถบริหารจัดการชีวิตตนเองได้อย่างเหมาะสม ดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สามารถพึ่งพา

ตนเองและชุมชนได้อย่างยั่งยืน สามารถตอบสนองต่ออุดมการณ์หรือปรัชญากระทรวงมหาดไทย ในการ “บำบัดทุกข์ บำรุงสุข” แก่ครัวเรือนยากจนและสร้างศรัทธาแก่ประชาชน อีกทั้งเป็นการบูรณาการการทำงาน ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาคความยากจนในทุกกระดับ โดยมีกรอบแนวคิดในการทำงาน ดังนี้

- ความยากจนเกิดจากการบริหารจัดการชีวิตที่ไม่เหมาะสม สามารถแก้ไขด้วยการบริหารจัดการชีวิต
- ปัญหาคความยากจนเป็นปัญหาเชิงซ้อนไม่ใช่ปัญหาเชิงเดี่ยว ต้องแก้ไขเป็นรายครัวเรือน
- ปัญหาคความยากจน ต้องแก้ไขเป็นกระบวนการบูรณาการ และใช้เวลาในการดำเนินการ

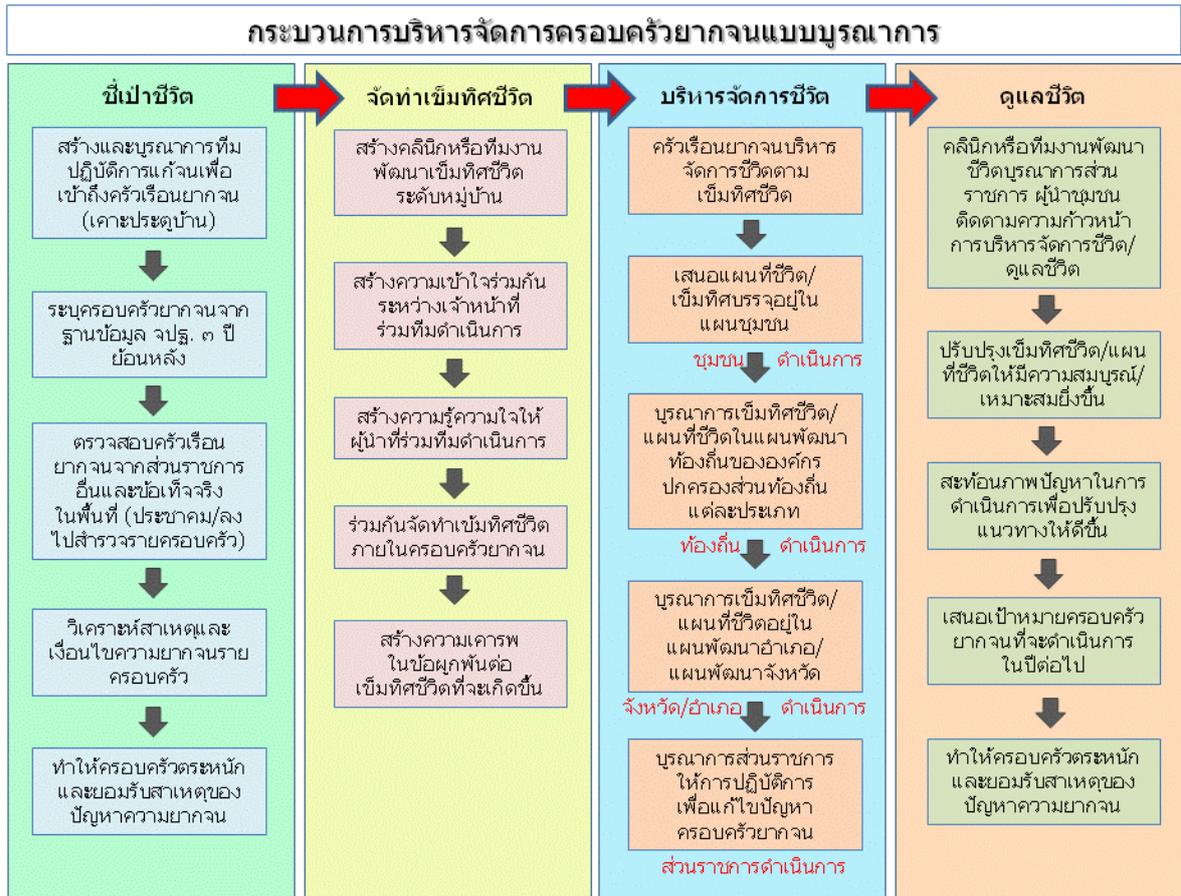
โดยกำหนดกระบวนการการบริหารจัดการครัวเรือนยากจนแบบบูรณาการ ๔ กระบวนงาน

กระบวนงานที่ ๑ ชี้เป้าชีวิตครัวเรือนยากจน (Life Identification) : สร้างทีมปฏิบัติการจากการบูรณาการ ภารกิจ บทบาทจากหลายภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทำการศึกษาข้อมูล จปฐ. เพื่อค้นหาและระบุครัวเรือนเป้าหมาย กระบวนงานที่ ๒ จัดทำเข็มทิศชีวิต หรือ “แผนที่ชีวิต” (Life Compass) : ทีมงานผู้เกี่ยวข้องในชุมชน ร่วมกัน จัดการเรียนรู้ สร้างความเข้าใจทั้งในทีมงานและการค้นหาช่องทาง วิธีการที่เหมาะสม เพื่อให้ครัวเรือนเป้าหมาย มีทิศทางที่ชัดเจนในการพัฒนาให้พ้นจน

กระบวนงานที่ ๓ บริหารจัดการชีวิต : (Life Management) การนำเอาแผนที่ชีวิตในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้พ้นจน ของครัวเรือนเป้าหมายที่จัดทำไว้ ไปปฏิบัติให้เห็นผล โดยครัวเรือนยากจนดำเนินการในส่วนตัวดำเนินการเองได้ ส่วนทีมปฏิบัติการช่วยกันนำแผนที่ชีวิตเสนอให้บรรจุในแผนชุมชน แผนพัฒนาท้องถิ่นของ อบต. แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาจังหวัด รวมทั้งการบูรณาการการปฏิบัติให้เป็นไปตามบทบาทภารกิจ

กระบวนงานที่ ๔ ดูแลชีวิต (Life improvement) : ทีมปฏิบัติการและผู้นำชุมชน ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันติดตาม ความก้าวหน้าการบริหารจัดการชีวิตของครัวเรือนยากจน ให้การสนับสนุน ดูแล ปรึกษา ประคับประคอง ปรับปรุงแผนที่ชีวิต ให้เหมาะสมสมบูรณ์ขึ้น รวมถึงการค้นหาครัวเรือนยากจนเป้าหมายใหม่ที่ต้องให้มีการบริหารจัดการพัฒนา คุณภาพชีวิตในปีต่อไป

วิธีดำเนินการปฏิบัติการแก้จนในระดับพื้นที่ ใช้ทีมปฏิบัติการแก้จน (ระดับหมู่บ้าน/ครัวเรือน) ใน แต่ละตำบล ประกอบด้วย พัฒนาการ ปลัด อบต. หน่วยงานราชการในระดับตำบลที่เกี่ยวข้อง และผู้นำชุมชน จำนวนหนึ่ง ดำเนินการภายใต้แนวคิด “ปฏิบัติการเคาะประตูบ้าน” หรือ “ปฏิบัติการ ๔ ท” (ท๑ : ร่วมกัน พิจารณาทัศนคติต่อชีวิต ต่อการงาน ท๒ : ร่วมกันศึกษาทักษะฝีมือแรงงาน ท๓ : ร่วมกันประเมิน ทรัพยากร ที่ดิน ปัจจัยการผลิต ฯลฯ ท๔ : ร่วมกันวิเคราะห์ ตัดสินใจ สรุปทางออก/แนวทางแก้จน)

๑.๕ การจัดการปัญหาหนี้สินครัวเรือน หนี้นอกระบบ และการสร้างวินัยทางการเงิน แก่คนในชุมชน

จากข้อมูลภาวะหนี้สินครัวเรือนในรอบ ๒๐ ปี (การจัดการหนี้สินครัวเรือนเกษตรเพื่อความอยู่รอดอย่างยั่งยืน โดย รศ.ดร.นิพนธ์ พัวพงศกร นักวิชาการเกียรติคุณ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI)) พบว่า หนี้สินครัวเรือนเพิ่มขึ้นอย่างน่าตกใจ โดยเฉพาะหนี้สินของครัวเรือนยากจน หนี้ส่วนใหญ่ไม่ใช่สินเชื่อในระบบเหมือนในอดีต แต่เป็นหนี้ในระบบที่กู้จาก ธกส. และบริการการเงินอื่น ๆ และในรอบ 2 ทศวรรษ (ปี 2537-2556) สัดส่วนครัวเรือนมีหนี้เพิ่มขึ้น ซึ่งเมื่อวิเคราะห์ถึงสาเหตุของการเป็นหนี้สินภาคครัวเรือนของคนในชุมชน จะพบว่า สาเหตุการเป็นหนี้ ได้แก่

- ๑) รูปแบบการดำเนินชีวิต
 - ฟุ่มเฟือย สรุ่ยสุร่าย ไม่เก็บออม
 - ไม่ลำดับความสำคัญของการใช้จ่าย
 - ไม่ยอมจ่ายหนี้
 - ไม่จัดทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย
- ๒) ขาดความรู้ทางการเงิน
 - ไม่วางแผนการเงิน
 - ขาดความเข้าใจเกี่ยวกับสัญญาและเงื่อนไขการกู้เงินในแต่ละแหล่งเงินกู้
 - ละเลย “สิทธิและหน้าที่” ในฐานะที่เป็นผู้ใช้บริการทางการเงิน
 - กู้เงินจากทุกแหล่งเงินกู้ที่มีอยู่ในชุมชน เพื่อหมุนเวียนใช้จ่าย และชำระหนี้
- ๓) เหตุไม่คาดฝัน

- เกิดเหตุการณ์ไม่คาดฝัน แต่ไม่มีเงินออมเมื่อเหตุการณ์ฉุกเฉิน เช่น บาดเจ็บต้องรักษาตัว ตกงาน น้ำท่วม ป่วย
- ๔) หวังรวยทางลัด
- ชอบเล่นการพนัน
 - ตกเป็นเหยื่อภัยทางการเงิน

การแก้ไขและป้องกันปัญหาหนี้สินครัวเรือนและหนี้นอกระบบ โดยพัฒนากร ได้แก่

• การรณรงค์วินัยทางการเงินแก่ภาคครัวเรือน สนับสนุนการออม และลดการก่อหนี้ที่ไม่จำเป็น การไม่ก่อหนี้เกินตัว รวมทั้งการให้ความรู้ความเข้าใจทางการเงินที่ถูกต้อง (งานวิจัยของธนาคารแห่งประเทศไทย พบว่าคนไทยมีปัญหาขาดความรู้ทางการเงินอย่างรุนแรง คนจำนวนมากคิดดอกเบี้ยและเงินต้นไม่เป็น ความรู้ความเข้าใจทางการเงินของไทยต่ำกว่าประเทศอื่นมาก และไม่มีความรู้ความเข้าใจทางการเงินอย่างถ่องแท้ ผลที่เกิดขึ้นคือเป็นอุปสรรคต่อการใช้ทรัพยากรทางการเงินให้เกิดประโยชน์สูงสุด สำหรับพฤติกรรมทางการเงินของคนไทย คือ ไม่ทำบัญชีรายรับรายจ่ายและขาดความรับผิดชอบต่อการตัดสินใจทางการเงินของครัวเรือน ตลอดจนไม่มีการออมเงินไว้เพื่อวัยเกษียณ) ดังนั้น ต้องให้ความรู้ทางการเงินกับประชาชนเป็นอันดับแรก จึงจะช่วยพัฒนาพฤติกรรมทางการเงิน โดยเฉพาะกลุ่มคนรายได้น้อยที่อยู่ในชุมชน การสร้างความรู้ทางการเงิน จึงเป็นเรื่องที่ต้องทำอย่างต่อเนื่องจริงจัง

• ให้มีการจัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อวางแผนการใช้จ่าย และวางแผนการออมเงินในอนาคตให้คนในชุมชนรู้และเข้าใจว่า รายได้ + เงินออม + หนี้ = ค่าใช้จ่ายต่อเดือน

• ขับเคลื่อนนโยบายประชารัฐที่เน้นการขยายตัวอย่างยั่งยืนของเศรษฐกิจชุมชน ควบคู่กับการพัฒนาศักยภาพการผลิตของภาคครัวเรือน เพื่อสนับสนุนการเพิ่มขึ้นของรายได้ครัวเรือนที่เพียงพอ มั่นคง

• ส่งเสริมให้เกิดธรรมาภิบาลกองทุนชุมชน ทั้ง ๖ ด้าน (ได้แก่ นิติธรรม คุณธรรม ความโปร่งใส การมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบ ความคุ้มค่า) เพื่อให้เป็นแหล่งเงินกู้ยืมที่มีคุณภาพ เป็นทางเลือกให้กับคนในชุมชนนำไปพัฒนาอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้

• ส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนในชุมชนให้เกิดประสิทธิภาพ มีความเป็น เอกภาพ และสามารถบูรณาการเชื่อมโยงกลุ่มองค์กรกองทุนการเงินต่าง ๆ เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายการดำเนินงาน “การบริหารจัดการหนี้ให้ไปสู่ ๑ ครัวเรือน ๑ สัญญา เพื่อแก้ไขปัญหาค่าความยากจน” **ปัจจุบันมีศูนย์จัดการเงินทุนชุมชนที่พัฒนากรส่งเสริมให้มีการจัดตั้งขึ้นแล้วจำนวน ๙๒๔ แห่ง ในทุกอำเภอ**

• การให้ความรู้แก่กลุ่ม ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ รวมถึงเกษตรกรในเรื่องการตลาด การจัดการทางการเงิน และการบริหารความเสี่ยง เพื่อให้เกิดความมั่นคงทางด้านอาชีพ

๑.๖ การดำเนินงานศูนย์บริการส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ศูนย์บริการส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก หมายถึง ศูนย์กลางการให้บริการทางวิชาการและพัฒนาขีดความสามารถด้านการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน โดยเป็นช่องทางในการเชื่อมโยงการใช้ทรัพยากรจากแหล่งทุน แหล่งผลิต แหล่งตลาด แหล่งความรู้ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน และเป็นกลไกขับเคลื่อนให้มีการเพิ่มประสิทธิภาพ การบริหารจัดการแหล่งทุน กลุ่มอาชีพ กลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ สำหรับการสร้างงานสร้างอาชีพ และสร้างรายได้แก่ชุมชน เพื่อส่งผลกระทบต่อประชาชนในหมู่บ้าน ให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจฐานรากด้วยการสนับสนุนและส่งเสริมเชื่อมโยงการพัฒนาชุมชนระหว่างภาคีการพัฒนาในระดับอำเภอ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสนับสนุนให้ชุมชนเข้าถึงองค์ความรู้สมัยใหม่และแหล่งเงินทุน และพัฒนาขีดความสามารถในการประกอบอาชีพเพื่อก่อให้เกิดรายได้ ตลอดจนใช้เป็นสถานที่ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านภูมิปัญญา ฝีมือ ทักษะ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ในระดับฐานราก อันเป็นการกระตุ้นให้ประชาชน กลุ่ม องค์กร เกิดการพัฒนาและเรียนรู้ให้เท่าทันสภาวะการณ์ด้านเศรษฐกิจตลอดเวลา และเป็นเวทีให้ผู้ผู้นำ

ชุมชน มีโอกาสในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง ในการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก ส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ และการทำงานร่วมกันเกิดการพัฒนาการทำงานในรูปแบบเครือข่ายชุมชน กับภาคีการพัฒนาภาครัฐ และภาคเอกชน

๑.๗ การดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี รัฐบาลได้เห็นชอบให้โอนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีและสำนักงานคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีแห่งชาติ (สภพส.) จากสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีให้มาอยู่ในความดูแลของกรมการพัฒนาชุมชน ซึ่งกองทุนนี้มีเป้าหมายและวัตถุประสงค์สำคัญในการสร้างงาน พัฒนาอาชีพ เพิ่มรายได้ และส่งเสริมโอกาสและสถานภาพของสตรี รวมถึงผู้ด้อยโอกาสในสังคม เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งเปิดโอกาสให้สตรีได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการกองทุนในรูปแบบของสมาชิกและคณะกรรมการพัฒนาบทบาทสตรีทั้งระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล โดยพัฒนากรมีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินงานกองทุนฯ โดย

- สร้างความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการดำเนินงาน การสมัครเป็นสมาชิกกองทุนฯ
- ส่งเสริม สนับสนุน ประสานงาน เกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุนฯ เช่น แนะนำอาชีพ การเขียนโครงการ ส่งเสริมการรวมกลุ่มอาชีพ
- ร่วมกับคณะกรรมการหมู่บ้านคัดเลือกอาสาสมัครผู้ประสานงานกองทุนฯ
- ร่วมกับอาสาสมัครผู้ประสานงานกองทุนจัดตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนกองทุนฯ
- เป็นที่ปรึกษาให้กับคณะทำงานขับเคลื่อนกองทุน
- ตรวจสอบคุณสมบัติ บันทึกใบสมัครสมาชิกกองทุน ประเภทบุคคลธรรมดา
- ปฏิบัติงานในฐานะผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการฯ กลั่นกรองและติดตามผลการดำเนินงานกองทุนฯ

๑.๘ การดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กรมการพัฒนาชุมชนได้ส่งเสริมให้ชุมชนมีการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ฯ เพื่อเป็นรากฐานในการพัฒนาแหล่งทุนชุมชนเพื่อประกอบอาชีพในลักษณะของธนาคารชุมชน ซึ่งประชาชนเป็นผู้บริหารจัดการเองทั้งหมด โดยยึดหลักคุณธรรม ๕ ประการ (ความซื่อสัตย์ เสียสละ รับผิดชอบ เห็นอกเห็นใจกัน และไว้วางใจซึ่งและกัน) และพัฒนาไปสู่การช่วยเหลือซึ่งกันและกันในรูปของสวัสดิการชุมชน ลักษณะต่าง ๆ ที่จะทำให้ประชาชนในชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้ในทางเศรษฐกิจและมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม พัฒนาการจะมีบทบาทสำคัญในการจัดตั้งและส่งเสริมการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์ฯ ให้เอื้อประโยชน์ต่อประชาชน ดังนี้

- ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เพื่อเป็นแหล่งทุนทางเลือกของชุมชน
- ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ในการบริหารจัดการ การจัดทำระเบียบข้อบังคับ แก่คณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์ ภายใต้หลักธรรมาภิบาล (คุณธรรม ๕ ประการ)
- กระตุ้นให้ประชาชนเห็นความสำคัญและเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต และดำเนินกิจกรรมเครือข่าย (ยุงฉาง ธนาคารข้าว ศูนย์สาธิตการตลาด ร้านค้าชุมชน)
- ให้คำปรึกษา แนะนำ ในการจัดทำระบบบัญชี ระบบข้อมูล ระบบการจัดสวัสดิการต่าง ๆ
- ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

๒. มิติด้านสังคมและวัฒนธรรม พัฒนาการได้ขับเคลื่อนการทำงานในมิติด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้วยการสร้างกลไกสนับสนุนให้คนในชุมชนมีจิตสำนึกต่อส่วนรวม กลไกในการสร้างความผูกพันกับสมาชิกอื่น ๆ ในชุมชน โดยเฉพาะการดำรงรักษาการจัดระเบียบความสัมพันธ์ในเชิงเกื้อกูล การรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือกัน ในด้านแรงงาน รวมไปถึงการส่งเสริม สนับสนุนให้ชุมชนเกิดความสามารถในการจัดระเบียบทางสังคม ที่จะขจัดปัญหาความขัดแย้ง ความรุนแรง ภาวะวิกฤต ที่อาจเกิดขึ้นได้ในชุมชน และครอบคลุมถึงการสร้างความสามารถให้ชุมชนในการจัดระบบสวัสดิการ ตลอดจนการสนับสนุนให้ชุมชนแก้ไขปัญหาด้วยสติปัญญา ภูมิรู้ มีการแลกเปลี่ยนความรู้อย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง มีการสืบสานภูมิปัญญาของชุมชน ให้ชุมชนเชื่อมั่นในศักยภาพ

ภูมิปัญญา เป็นชุมชนแห่งธรรมาภิบาลที่ใช้จริยธรรม คุณธรรมในการดำเนินชีวิต เป็นชุมชนที่มีความหวัง มีความสุข มีความสมานฉันท์ มีความสามารถ ความรู้ และมีความภาคภูมิใจในความเป็นชุมชนของตนเอง ประกอบด้วย

๒.๑ การดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงและน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่วิถีชีวิต (Way of Life) กรมการพัฒนาชุมชน ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาปฏิบัติจนเป็นวิถีชีวิตของสังคมไทย โดยดำเนินการเป็น ๒ ระดับ คือ

๑) **ระดับหมู่บ้าน** ได้ริเริ่มคิดค้นและพัฒนารูปแบบกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงมาตั้งแต่ปี ๒๕๔๙ โดยดำเนินโครงการและปรับปรุงพัฒนาเป็น “หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ” ที่พร้อมจะเป็นพี่เลี้ยง สำหรับถ่ายทอดประสบการณ์ให้แก่หมู่บ้านต่าง ๆ ที่ต้องการดำเนินการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ โดยทุนของตนเอง เป็นการขยายแนวคิดการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติให้บังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมทั่วทั้งประเทศ ให้แผ่นดินไทยได้ชื่อว่า “แผ่นดินแห่งปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

ทั้งนี้ หมู่บ้านและชุมชนสามารถบริหารจัดการตนเองตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้เป็นหมู่บ้าน “อยู่เย็นเป็นสุข” ซึ่งจะเป็นหมู่บ้าน/ชุมชน ที่มีคุณลักษณะ ๓ ไม่ ๒ มี กล่าวคือ ๑) ไม่มียาเสพติด ๒) ไม่มีคนยากจน ๓) ไม่มีหนี้นอกระบบ ส่วน ๒ มี คือ ๑) มีสวัสดิการชุมชน และ ๒) มีการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น มีการจัดระเบียบชุมชน (ป้ายหมู่บ้าน/ป้ายคุ้ม/ป้ายสถานที่ กลุ่ม/องค์กร/ป้ายครัวเรือนพัฒนา/ปรับภูมิทัศน์หมู่บ้าน ครัวเรือนให้น่าอยู่ ฯลฯ) มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โดยมีแนวทางขั้นตอนการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาชุมชน ที่ยึดหลักการบูรณาการจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยหมู่บ้านและชุมชนเป็นศูนย์กลางในการดำเนินงาน ไม่ได้เลือกทำบางเรื่อง หรือ เฉพาะกิจกรรม ขั้นตอนการดำเนินงาน ประกอบด้วย

(๑) การก่อเกิดหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ เป็นการสร้างกระบวนการเรียนรู้ของชุมชน ด้วยเกณฑ์ประเมิน ๖ ด้าน ๑๒ ตัวชี้วัด คือ

- ด้านการลดรายจ่าย (ทำสวนครัว ลด ละ เลิกอบายมุข)
- ด้านการเพิ่มรายได้ (มีอาชีพสุจริต ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม)
- ด้านการประหยัด (มีการออม มีกลุ่มออมทรัพย์ฯ)
- ด้านการเรียนรู้ (สืบทอดภูมิปัญญาการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง)
- ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (ใช้วัตถุดิบในชุมชนประกอบอาชีพปลูกต้นไม้)
- ด้านการเอื้ออารีต่อกัน (ช่วยเหลือคนจน คนด้อยโอกาส รู้รักสามัคคี)

(๒) การเติบโตหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ขยายผลการทำงานสู่ความยั่งยืน โดย พัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ให้เป็น หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ มีศักยภาพ ๔ ด้าน ๒๓ ตัวชี้วัด คือ

- ด้านจิตใจและสังคม มี ๗ ตัวชี้วัด คือ สามัคคี มีข้อตกลงข้อมูลหมู่บ้าน มีกองทุน ยึดหลักประชาธิปไตย มีคุณธรรม/จริยธรรม ชุมชนปลอดภัยอบายมุข เชื่อมั่นในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- ด้านเศรษฐกิจ มี ๕ ตัวชี้วัด คือ จัดทำบัญชีครัวเรือน ลดรายจ่าย สร้างรายได้ พัฒนาอาชีพ มีการออม มีกลุ่มในรูปแบบวิสาหกิจชุมชน
- ด้านการเรียนรู้ มี ๗ ตัวชี้วัด คือ มีข้อมูลชุมชน มีและใช้ประโยชน์จากข้อมูลและแผนชุมชน ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นสร้างคุณค่า มีศูนย์เรียนรู้ ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม สร้างเครือข่ายการพัฒนา ปฏิบัติตามหลักการพึ่งตนเอง

- ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มี ๔ ตัวชี้วัด คือ มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีกลุ่มองค์กรด้านสิ่งแวดล้อม มีการใช้พลังงานทดแทน มีการสร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๓) การจัดระดับศักยภาพการพัฒนาหมู่บ้าน แบ่งเป็น ๓ ระดับ คือ

ระดับ “พออยู่ พอกิน” เป็นต้นแบบในการใช้ชีวิตพึ่งตนเอง เน้นการปฏิบัติทำกิน ทำใช้ในครัวเรือน เพื่อลดรายจ่าย เพิ่มรายได้และมีการออม

ระดับ “อยู่ดี กินดี” เป็นต้นแบบในการบริหารจัดการพัฒนาในรูปกลุ่ม การพัฒนารายได้ด้วยระบบกลุ่ม เพื่อเพิ่มรายได้และขยายโอกาสคนในชุมชน

ระดับ “มั่งมี ศรีสุข” เป็นต้นแบบการบริหารการพัฒนาในรูปแบบองค์กรเครือข่าย เพื่อใช้ศักยภาพในการดำเนินการยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน เพื่อขยายโอกาสในการประกอบอาชีพและส่งเสริมการจัดสวัสดิการให้กับคนในหมู่บ้านชุมชน

การแยกประเภทหมู่บ้านเป็น ๓ ระดับ เพื่อใช้เป็นต้นแบบ การเรียนรู้ ให้กับหมู่บ้านที่มีพื้นฐานหรือสถานการณ์ของหมู่บ้านใกล้เคียงกัน สามารถเรียนรู้ ใช้เป็นแบบอย่างได้ โดยไม่ต้องใช้ความรู้ความชำนาญที่แตกต่างกันมากนัก

(๔) การสร้างระบบการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาใช้ กลไก/เครื่องมือ ในการสร้างระบบการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้ แกนนำหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนหมู่บ้าน ซึ่งประกอบด้วย ผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชน, ผู้นำ อช./อช./, ผู้นำกลุ่ม/องค์กร/เครือข่าย เช่น กพสม./กพสท./ศอช.ต. , ครอบครัวยุคใหม่, กลุ่มอาชีพ/กลุ่ม OTOP, กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต, กองทุนหมู่บ้าน/กองทุนอื่น ๆ เครื่องมือในการส่งเสริมการเรียนรู้ ได้แก่ แผนชุมชน ศูนย์เรียนรู้ชุมชน มาตรฐานงานพัฒนาชุมชน (มชช.) ตัวชี้วัดการประเมินหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ของกระทรวงมหาดไทย และ ความสุขมวลรวมของหมู่บ้าน/ชุมชน (Gross Village Happiness: GVH)

จากแนวทางดังกล่าวข้างต้น แกนนำหมู่บ้าน/ชุมชน หรือผู้เกี่ยวข้องต้องสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในหมู่บ้าน ให้ตระหนักและร่วมกันพัฒนาหมู่บ้านของตนเองตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้ศักยภาพชุมชนและทุนของชุมชนมาร่วมบูรณาการดำเนินกิจกรรมชุมชน ร่วมกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และใช้เครื่องมือต่าง ๆ ที่ชุมชนคุ้นเคยและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของหมู่บ้านและชุมชนส่งเสริมให้ ครอบครัวยุคใหม่ เป็นหลักในการดำเนินงานโดยยึดหลักการพัฒนาตามแนวพระราชดำริคือ **เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา**

การเข้าใจ คือการสร้างให้เกิดความเข้าใจในข้อมูลพื้นฐานด้วยการศึกษาข้อมูลทุกมิติของชุมชน ค้นหารากของปัญหา และรวบรวมข้อมูลศักยภาพของชุมชน องค์ความรู้ของชุมชน องค์กรเครือข่ายในหมู่บ้านหรือชุมชนที่จะเข้าไปดำเนินการ **การเข้าถึง** คือ เป็นเรื่องการสื่อสารและสร้างการมีส่วนร่วมโดยมุ่งสื่อสารสร้างความเข้าใจและความมั่นใจกับชุมชน ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของชุมชน และให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกระบวนการ คิดวิเคราะห์ และการพัฒนามากที่สุด **การพัฒนา** คือ เป็นเรื่องของการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพชุมชน สร้างทีมพี่เลี้ยงการออกแบบหลักสูตรและแผนการพัฒนา การศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้และฝึกปฏิบัติของชุมชน รวมทั้งการให้ทีมพี่เลี้ยงให้คำแนะนำในชุมชนและติดตามสนับสนุนประเมินผล

๒) **ระดับครัวเรือน** ได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาวางแนวทางส่งเสริมเพื่อให้มีการประพฤติปฏิบัติจนเป็นวิถีชีวิต (Way of Life) ของทุกครัวเรือนในชุมชน โดยพัฒนากรจะเป็นผู้ขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติในพื้นที่ ดังนี้

- คัดเลือกครัวเรือนเศรษฐกิจพอเพียงที่เป็นแบบอย่างที่ดี (ทั้งจากภายในและภายนอกชุมชน)

- รมรณรงค์ให้ผู้นำชุมชน ประชาชน ทุกสาขาอาชีพในชุมชน ดำเนินชีวิตตามแบบอย่างที่ดี โดยใช้รูปแบบกิจกรรมรณรงค์และใช้สื่อสร้างการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การพาไปศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้พูดคุยกับต้นแบบที่ดี การใช้สื่อสารสนเทศที่ทันสมัย จัดเสวนากลุ่มย่อยในชุมชน ฯลฯ

- ติดตามและประเมินผล โดยติดตามสนับสนุน ดูแล ให้คำแนะนำปรึกษาให้การปฏิบัติเป็นไปตามชุมชนต้นแบบ

- ขยายผลไปสู่ทุกครัวเรือนอย่างทั่วถึง โดยใช้ศูนย์เรียนรู้ชุมชนเป็นแหล่งจัดการความรู้และเผยแพร่ข้อมูล ดำเนินการควบคู่กับการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงในกิจกรรมต่าง ๆ

๒.๒ การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน ซึ่งถือได้ว่าเป็น "ภัยคุกคามที่ก่อกวนบ่อนทำลายประเทศชาติ" ส่งผลกระทบอย่างกว้างขวางทั้งต่อปัจเจกบุคคล ชุมชน สังคมส่วนรวม และการพัฒนาประเทศ ทำให้สูญเสียทรัพยากรในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาโดยเฉพาะเด็กเยาวชนและวัยแรงงานซึ่งเป็นกำลังสำคัญของประเทศ

และจากความอ่อนแอของชุมชน ความไม่มีภูมิคุ้มกันของชุมชนทำให้ปัญหาเสพติดได้แพร่ระบาดเข้าสู่ชุมชน อย่างต่อเนื่อง พัฒนาการ เป็นข้าราชการที่ทำงานใกล้ชิดกับประชาชนในชุมชนมากที่สุด จึงเป็นบทบาทของพัฒนากรในการทำงานเชิงบูรณาการเพื่อทำให้หมู่บ้าน ชุมชน มีความเป็นอยู่ที่ดี มีชีวิตที่มีคุณภาพ ปลอดภัยจากยาเสพติดและอาชญากรรม เป็นชุมชนสีขาว ซึ่งอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานของการเกื้อกูลและไว้วางใจกัน

พัฒนากรทำหน้าที่ร่วมกับชุมชนในการเป็นหัวของชุมชน เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด บทบาทของพัฒนากรจึงเป็นบทบาททั้งในเชิงรุก และเชิงรับ **เชิงรุก** คือป้องกันการเข้าสู่วงจรของยาเสพติดของคนในชุมชน โดยการให้ความรู้กับชุมชนถึงอันตรายของยาเสพติด ปัญหายาเสพติดเริ่มจากครอบครัว ชุมชน จากเด็ก การแก้ปัญหาต้องมองจากต้นตอ ใช้การแก้ไขปัญหายาในเชิงบูรณาการร่วมกับหน่วยงานและผู้นำในชุมชน โดยใช้กระบวนการชุมชน สำหรับการดำเนินการ**เชิงรับ** คือการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ดูแลให้ความช่วยเหลือ ไม่ให้ผู้ที่เคยเสพยาเสพติดหวนกลับไปใช้ยาเสพติดใหม่ โดยการให้คำปรึกษา ดูแลเรื่องการส่งเสริมอาชีพให้ **โดยมีกองทุนแม่ของแผ่นดิน** ซึ่งเป็นกองทุนที่มีจุดเริ่มต้นจากสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เป็นเสมือนกองทุนพระราชทาน กระจายอยู่ตามหมู่บ้าน ชุมชน เป็นกองทุนที่มีขึ้นเพื่อประโยชน์สาธารณะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ราษฎรในหมู่บ้านและชุมชนจะนำไปใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด รวมถึงปัญหาอื่น ๆ ในหมู่บ้าน ชุมชน จนสามารถยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนบนวิถีแห่งความพอเพียง ไม่ว่าจะเป็นการสมทบทุนช่วยเหลือการบำบัดรักษาของผู้เสพยาเสพติด การส่งเสริมอาชีพ การสนับสนุนกิจกรรมกลุ่มเสี่ยงยาเสพติดและกิจกรรมของเยาวชน การเฝ้าระวังและรักษาพื้นที่ การสนับสนุนทุนการศึกษาของเยาวชน การส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง การช่วยเหลือความเดือดร้อนต่าง ๆ ในชุมชน รวมถึงการฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมของชุมชน ฯลฯ จนแทบจะกล่าวได้ว่า กองทุนแม่ของแผ่นดิน คือ กองทุนที่รวมจิตใจของผู้คน เพื่อช่วยเหลือชุมชนให้พ้นจากพิษภัยร้ายของยาเสพติด ที่บ่อนทำลายชุมชน เป็น**ทุนเริ่มต้นแห่งความดีงาม** โดยได้กำหนดองค์ประกอบหลักที่ใช้เป็นแนวทางในการคัดเลือกหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อเข้ารับพระราชทานกองทุนแม่ของแผ่นดิน ต่อไปนี้

- (๑) มีการพัฒนาหรืออบรมผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชนอย่างต่อเนื่อง
- (๒) ผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชน มีความเข้มแข็ง สามัคคีกัน และมีกิจกรรมที่ได้ดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม
- (๓) มีกฎระเบียบหมู่บ้าน/ชุมชนในเรื่องยาเสพติด มีผลบังคับใช้อย่างจริงจัง
- (๔) มีการประชุมหารือในหมู่บ้าน/ชุมชน เป็นนิตยภัต โดยเริ่มและเลิกประชุมอย่างพร้อมเพรียงกัน
- (๕) มีการรวมกลุ่มกิจกรรมในหมู่บ้าน/ชุมชนอย่างหลากหลาย
- (๖) มีการเฝ้าระวังในหมู่บ้าน/ชุมชนอย่างเป็นระบบ และมีการมอบหมายภารกิจที่ชัดเจน เช่น

- การจัดเวรยามดูแลความไม่สงบเรียบร้อยในหมู่บ้าน/ชุมชน
- (๗) มีการสำรวจปัญหายาเสพติดและยอมรับผล ไม่ปิดบัง
 - (๘) มีการจัดกลุ่มกิจกรรมเยาวชน มีเยาวชนเข้าร่วมมาก
 - (๙) มีกิจกรรมป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ตรงกับสถานการณ์และสาเหตุของปัญหา
 - (๑๐) มีประชาคมติของคนในหมู่บ้าน/ชุมชน เห็นชอบต่อการเข้าร่วมกองทุนแม่ของแผ่นดินอย่างกว้างขวาง
 - (๑๑) มีกองทุนยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชนหรือกองทุนอื่น ๆ ภายในหมู่บ้าน/ชุมชน ที่นำมาใช้ในกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภายในหมู่บ้าน/ชุมชน โดยกองทุนที่มีอยู่เหล่านี้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบริหารจัดการที่ดี
 - (๑๒) คนในหมู่บ้าน/ชุมชนกระตือรือร้นที่จะไปศึกษาเรียนรู้หมู่บ้านกองทุนแม่แห่งอื่น
 - (๑๓) มีกิจกรรมขยายทุนทางสังคมในหมู่บ้าน/ชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม
 - (๑๔) ได้รับรางวัลต่าง ๆ ที่แสดงถึงความเข้มแข็งของหมู่บ้าน/ชุมชนหลายรางวัล
 - (๑๕) มีการบูรณาการอย่างเข้มแข็งของกลุ่มองค์กรชุมชนต่าง ๆ ที่มีอยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชน

บทบาทของพัฒนากรในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด

๑) บทบาทในการสร้างความรู้ ความเข้าใจ เป็นบทบาทของพัฒนากรที่จะสร้างความรู้ความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดิน โดยสร้างการยอมรับว่าหมู่บ้าน/ชุมชน ที่มีกองทุนแม่ของแผ่นดินอาจยังมีการแพร่ระบาดของยาเสพติดอยู่ กระตุ้นให้ชุมชนเกิดการตื่นตัวที่จะแก้ไขปัญหาเสพติด โดยน้อมนำเอากระแสพระราชดำรัสของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และการกำหนดให้มีการแก้ไขปัญหาเสพติดเป็นวาระแห่งชาติของรัฐบาล มากำหนดเป็นภารกิจของกองทุนแม่ของแผ่นดิน การขับเคลื่อนของชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดด้วยพลังของชุมชนนั้น จำเป็นต้องให้มีการรวมตัวกันของคนในชุมชนที่เห็นทุกขั้วร่วมกัน เห็นทุกขั้วในยาเสพติดในทิศทางเดียวกันก่อน โดยเฉพาะปัญหายาเสพติดในระดับหมู่บ้าน/ชุมชน ต้องให้ทุกคนมีมุมมองในปัญหายาเสพติดร่วมกัน มีความรู้ความเข้าใจเรื่องปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างแท้จริง ปัญหายาเสพติดไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยเงิน หรือด้วยการปราบปรามเพียงอย่างเดียว ความเชื่อมั่นว่าชุมชนมีศักยภาพในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของชุมชนได้ด้วยพลังของชุมชนเอง ตามแนวทางสันติวิธี มีการให้อภัยกันเองต่อทุกคนที่พร้อมจะเริ่มต้นใหม่ในสังคมที่อบอุ่นของชุมชนเข้มแข็ง จึงเป็นความรู้ความเข้าใจที่สำคัญที่สุด ความรู้ความเข้าใจตามประเด็นต่างๆ ดังกล่าวจะทำให้สมาชิกมีทิศทางในการตัดสินใจแก้ไขปัญหายาเสพติดในแนวทางเดียวกัน คือ ใช้แนวทางให้อภัยทางสังคม แทนการลงโทษทางสังคมหรือการใช้มาตรการเด็ดขาดโดยกฎหมาย สังคมที่จะใช้มาตรการให้อภัยทางสังคมได้นั้นก็ต้องเป็นสังคมของชุมชนเข้มแข็งเท่านั้น

๒) บทบาทในการจัดเวทีประชาคมคัดแยกด้วยสันติวิธี (การคัดแยกผู้มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับในหมู่บ้าน/ชุมชน) ซึ่งเป็นขั้นตอนที่สำคัญมาก ต้องอาศัยบทบาทของพัฒนากรในการจัดเวทีประชาคม เป็นการดำเนินการหลังจากการสร้างความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับยาเสพติด พัฒนาการซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทำงานโดยไม่มีกฎหมายบังคับ อาศัยความจริงใจ และศรัทธาที่ชาวบ้านมีให้ ต้องสร้างให้เกิดความไว้วางใจกัน และกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ ไม่มีการหวาดระแวงกันในเรื่องการแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อให้เกิดความพร้อมที่จะจัดทำประชาคมคัดแยกผู้ค้ำ-ผู้เสพ-ผู้อยู่ในข่ายต้องสงสัยโดยสันติวิธี ในการทำประชาคมครั้งนี้เพื่อให้ประชาคมเป็นผู้บอกว่าใครเป็นปัญหาของชุมชนบ้าง ที่ชุมชนจะต้องช่วยกันแก้ไข ทั้งผู้เสพ - ผู้ค้ำ หรือผู้อยู่ในข่ายต้องสงสัย เพื่อจะได้ดำเนินการด้วยวิธีการของชุมชนเข้มแข็งต่อไป ไม่ส่งต่อผู้ที่เป็นปัญหาให้กับคนนอกชุมชนหรือเจ้าหน้าที่รัฐดำเนินการ ในขั้นนี้จะทำให้ทราบจำนวนผู้เสพ-ผู้ค้ำในชุมชนที่ค้นพบโดยประชาคมหมู่บ้านว่า

เพิ่มขึ้น/ลดลงอย่างไรเป็นรายเดือน ซึ่งจะเป็นข้อมูลที่แท้จริง เป็นการทราบสถานการณ์ยาเสพติดในระดับหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะนำไปเป็นข้อมูลในการประมาณสถานการณ์การแก้ไขปัญหายาเสพติดต่อไป

๓) บทบาทในการจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดร่วมกันในชุมชน ซึ่งหลังจากจัดเวทีประชาคม ได้กลุ่มคนที่เป็นเป้าหมายในการแก้ไขของชุมชนแล้ว พัฒนาร่วมกับชุมชนก็จะร่วมกันจัดทำกิจกรรมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของกองทุนแม่ของแผ่นดิน มีกลุ่มเป้าหมายหลักที่ชัดเจน โดยให้บุคคลที่มีรายชื่อในการประชาคมคัดแยกด้วยสันติวิธี เป็นเป้าหมายในการให้การดูแลอันดับแรก เพราะครอบครัวที่สมัครเข้าร่วมเป็นสมาชิกกับกองทุนแม่ของแผ่นดินนั้น มีความต้องการให้กองทุนแม่ของแผ่นดินดูแลช่วยเหลืออย่างเต็มใจอยู่แล้ว โดยแบ่งกลุ่มเป้าหมายที่จะทำกิจกรรมออกเป็น ๔ กลุ่ม ได้แก่ (๑) ผู้ค้ายาเสพติด (แยกเป็นรายใหญ่ รายย่อย) (๒) ผู้เสพ (แยกเป็น เสพติดหนัก เสพติด เสพยังไม่ติด) (๓) ผู้ต้องสงสัย (กลุ่มเสี่ยงที่มีพฤติกรรมต้องสงสัยว่าอาจไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด) (๔) ครอบครัวของกลุ่มเป้าหมายทั้ง ๓ กลุ่มข้างต้น กิจกรรมที่ดำเนินการ ได้แก่ (๑) การให้กำลังใจ ด้วยการที่คณะกรรมการสร้างความเข้าใจว่าสมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดินทุกคนพร้อมให้กำลังใจในการเริ่มต้นชีวิตใหม่ที่ดีของเขา (๒) การช่วยเหลือด้วยการสงเคราะห์ให้กับผู้ที่เป็นกลุ่มปัญหาและครอบครัวของเขา ซึ่งหากต้องใช้เงิน ก็ให้คณะกรรมการพิจารณาใช้เงินจากกองทุนแม่ของแผ่นดิน และให้มีการรับความช่วยเหลือจากหน้าพระบรมฉายาลักษณ์สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ตามขั้นตอนที่คณะกรรมการกำหนด (๓) การพบปะเยี่ยมเยียนอย่างใกล้ชิดของคณะกรรมการอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ ๆ เพื่อสร้างความไว้วางใจให้กับกลุ่มปัญหาว่ากองทุนแม่ของแผ่นดินมีความจริงใจที่จะช่วยเหลือเขา (๔) สำหรับผู้เสพติดมากที่ต้องการเข้ารับการรักษา ก่อน ให้พิจารณาให้ความช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน แล้วให้กลับมาฟื้นฟูที่ชุมชนโดยเร็ว สำหรับการจัดกิจกรรมต่อกลุ่มเสี่ยงที่อาจเป็นกลุ่มปัญหาในอนาคตของชุมชนนั้น ให้พิจารณาดำเนินการจัดกิจกรรมให้กับเยาวชนที่เป็นสมาชิกของกองทุนแม่ของแผ่นดินเป็นลำดับต่อการจัดกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหให้กับกลุ่มปัญหาโดยตรง ซึ่งอาจเป็นการส่งเสริมด้านกีฬา การศึกษา และนันทนาการต่าง ๆ เป็นต้น

๔) บทบาทในการร่วมกันรักษาสถานะของชุมชนเข้มแข็ง พัฒนาร่วมกับกองทุนแม่ของแผ่นดิน จะมีบทบาทหลัก ดังนี้ (๑) **รับรองครัวเรือน** กองทุนแม่ของแผ่นดินจะรับรองครัวเรือนที่ปลอดภัยแล้ว โดยการมอบธงสัญลักษณ์ครัวเรือนปลอดภัยกองทุนแม่ของแผ่นดินให้กับครัวเรือนสมาชิก เพื่อรณรงค์ให้มีครัวเรือนที่ปลอดภัยจากยาเสพติดให้มากที่สุด (๒) **รับรองบุคคล** กองทุนแม่ของแผ่นดินจะมีบทบาทดูแลผู้ที่เคยหลงผิดไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดในลักษณะของผู้ที่เคยค้าหรือเคยเสพที่สมัครเข้าร่วมเป็นสมาชิกของโครงการให้เป็นที่ยอมรับของสังคมต่อไป

และเพื่อเป็นการติดตั้งระบบการป้องกันปัญหายาเสพติดให้กับชุมชนเข้มแข็งกองทุนแม่ของแผ่นดิน ให้ชุมชนสามารถควบคุมสถานการณ์ยาเสพติดของชุมชนได้ตลอดไปด้วยชุมชนเอง ในขั้นนี้จึงถือเป็นขั้นตอนการเสริมสร้างความมั่นคงโดยเป็นการที่สมาชิกยอมให้คณะกรรมการพิจารณาถึงความเห็นต่อครัวเรือนที่เคยผ่านการรับรองแล้วว่าหากปล่อยให้คนในครัวเรือนไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดหรืออยู่ในข่ายสงสัยอีก จะยอมให้ยกเลิกการรับรองและปลดสัญลักษณ์คืนให้กับคณะกรรมการ ซึ่งจะการพิจารณาในรอบ ๑ เดือน โดยเป็นการพิจารณาในที่ประชุมคณะกรรมการต่อจากวาระการพิจารณารับรองครัวเรือนประจำเดือน เมื่อมีการติดตั้งระบบนี้ได้แล้ว จะทำให้ครัวเรือนช่วยกันดูแลครัวเรือนเองอย่างมั่นคง ซึ่งจะส่งผลให้ชุมชนดูแลชุมชนเอง ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งในการป้องกันยาเสพติดอย่างยั่งยืน

๒.๓ การขับเคลื่อนคุณธรรม/จริยธรรม/ธรรมาภิบาลของชุมชน เพื่อนำไปสู่ชุมชนปรองดอง สมานฉันท์และชุมชนที่เกื้อกูลกัน ดังได้กล่าวแล้วว่า พัฒนาคือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติงานใกล้ชิดกับชุมชนมากที่สุด เข้าถึง เข้าใจ และเข้าได้กับทุกฝ่าย การขับเคลื่อนให้เกิดชุมชนธรรมาภิบาล เป็นชุมชนที่มีคุณธรรมและจริยธรรม เคารพกฎกติกาบ้านเมือง ยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างได้ หันหน้าเข้าหากัน ร่วมมือช่วยเหลือ

แก้ไขปัญหาค้างกันและกัน กลับมาเป็นชุมชนที่สามัคคีปรองดองและเกื้อกูลเอื้ออาทรต่อกันเหมือนในอดีต จึงเป็นบทบาทสำคัญประการหนึ่งของพัฒนากร ในการดำเนินการควบคู่ไปกับการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ทั้งนี้ เรื่องของจริยธรรม มักถูกมองว่าเป็นเรื่องนามธรรมที่เกิดจากจิตสำนึกของบุคคล น้อยนักที่จะเห็นว่าเป็นปัญหาหลักสำคัญเหมือนปัญหาด้านเศรษฐกิจ ปัญหาการเมือง ประกอบกับปัจจุบันปัญหาจริยธรรมและการทุจริตคอร์รัปชันมีความสลับซับซ้อนขึ้นไปเป็นลำดับ รวมถึงค่านิยมที่สร้างความแปลกแยกจนทำให้คนในชุมชนไม่สามารถแยกแยะความถูกผิดดีชั่วได้ จึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องฟื้นฟูชุมชนให้มีจิตสำนึกที่ตีร่วมกัน ด้วยกลยุทธ์การสร้างคนคุณภาพและชุมชนคุณธรรมให้สามารถต้านทานต่อกระแสวัตถุนิยมในสังคมปัจจุบัน สำหรับแนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลของชุมชนนั้น พัฒนาการจะเป็นผู้บูรณาการประสานเครือข่ายความร่วมมือของภาคส่วนต่าง ๆ ที่จะตกลงร่วมกันรณรงค์ส่งเสริมค่านิยมที่ถูกต้อง และร่วมคิดร่วมดำเนินการกระทำผิดและการทุจริตประพฤติกมิชอบ เกิดความสำนึกตระหนักในหน้าที่พลเมืองที่ดี มีความคิดสร้างสรรค์เชิงบวกในการแสดงบทบาทหน้าที่อย่างแข็งขันที่จะมีส่วนร่วมพัฒนาตนเองและชุมชนตามความรู้ความสามารถ รวมทั้งแก้ไขปัญหาสังคมและจริยธรรมด้านต่าง ๆ ก่อนที่ปัญหาจะลุกลามใหญ่โต รวมทั้งทำให้เกิดการรวมพลังในการทำความดีและปกป้องรักษาคนดีให้มีกำลังใจและเป็นตัวอย่างที่ดีของชุมชน ที่สำคัญคือต้องสามารถปฏิบัติให้เห็นผลจริงได้ โดยใช้เวทีประชาคม ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการที่คนด้านคุณธรรมจริยธรรมในชุมชน ส่งเสริม กระตุ้นให้เกิดการรวมพลังการทำความดีไปสู่การปฏิบัติเพื่อสร้างชุมชนแห่งความดี และสร้างแกนนำ จากผู้นำ กลุ่ม องค์กร เครือข่าย เพื่อร่วมมือกันขับเคลื่อนกิจกรรมสร้างความปรองดองสมานฉันท์ให้ขยายผลไปในแต่ละชุมชน

๒.๔ การประสานจัดเก็บข้อมูลและส่งเสริมการใช้ประโยชน์ข้อมูลเพื่อการพัฒนาชุมชน เป็นไปเพื่อใช้ในการวางแผนพัฒนาในทุกระดับ ได้แก่ แผนชุมชน แผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาภูมิภาค และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ให้สอดคล้องกันไปเป็นแนวทางเดียวกัน เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผล และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน โดยการนำข้อมูล จปฐ. และข้อมูล กชช. ๒๒ ไปใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินผลการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน และการประเมินผลระดับการพัฒนาของหมู่บ้าน/ชุมชน โดยมีพัฒนากร ทำหน้าที่ในการเสริมสร้างความรู้ ทักษะ การจัดเก็บข้อมูลฯ แก่ผู้จัดเก็บข้อมูล ให้สามารถจัดเก็บข้อมูลได้อย่างถูกต้อง จัดเวทีประชาคม เพื่อตรวจสอบและรับรองความถูกต้องของข้อมูล ก่อนนำไปใช้ประโยชน์ ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากข้อมูล ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล และชี้เป้าการพัฒนา

๒.๕ การสร้างและพัฒนาผู้นำชุมชน อาสาสมัครชุมชน กลุ่ม องค์กรชุมชน และเครือข่ายองค์กรชุมชน เป็นกระบวนการสร้างพลังภายในชุมชน ให้เกิดความรู้ ความตระหนัก และจิตสำนึก ในการรับผิดชอบต่อส่วนรวม และเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตนเอง โดยใช้กระบวนการกลุ่มในการพัฒนาวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย ทั้งนี้ บทบาทของพัฒนากรในการดำเนินงาน ได้แก่ การจัดเวทีประชาคมคัดเลือกอาสาพัฒนาชุมชน และผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน การพัฒนาและเพิ่มพูนศักยภาพของผู้นำชุมชน กลุ่ม องค์กร เครือข่าย อาสาสมัครในงานพัฒนาชุมชน และความสามารถในการบริหารจัดการกลุ่ม องค์กร เครือข่าย สร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างและระบบการทำงานในรูปแบบ กลุ่ม องค์กร เครือข่าย ตลอดจนระบบการติดต่อสื่อสาร และการเป็นที่ปรึกษา ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของกลุ่ม องค์กร เครือข่าย ซึ่งผู้นำและกลุ่มพลังมวลชนเหล่านี้จะเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนงานพัฒนาในทุก ๆ ด้านให้กับทุกภาคส่วนด้วย

๒.๖ การจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ชุมชน เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ จัดการความรู้ การถ่ายทอดแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ชุมชนในระดับหมู่บ้าน ตำบล โดยพัฒนากรทำหน้าที่ ในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การถ่ายทอด การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ตลอดจนการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น และการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ของประชาชนในชุมชน ภายในศูนย์เรียนรู้ ส่งเสริมให้เป็นศูนย์รวมของข้อมูลเพื่อการจัดการความรู้และการพัฒนาชุมชน

ส่งเสริมให้เกิดการรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น องค์ความรู้ของปราชญ์ชาวบ้าน องค์ความรู้ที่มีอยู่กระจัดกระจายในชุมชน และจัดการให้เป็นหมวดหมู่ มีความชัดเจนเป็นรูปธรรม ที่ประชาชนสามารถเข้าไปสืบค้น ศึกษาและเรียนรู้ได้ตลอดเวลา ส่งเสริมบทบาทของศูนย์เรียนรู้ให้เป็นศูนย์ประสานและบูรณาการการทำงานของทุกภาคส่วน ภาคประชาชน ได้แก่ ผู้นำ กลุ่ม/องค์กร เครือข่าย ภาคเอกชนและภาคีการพัฒนาภาครัฐ และเป็นสถานที่แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ รวมทั้งฝึกอบรมอาชีพ ให้กับคนในชุมชนของปราชญ์ชาวบ้าน

๒.๗ การขับเคลื่อนและบูรณาการแผนชุมชน แผนชุมชน หมายถึง กิจกรรมพัฒนาที่เกิดขึ้นจากคนในชุมชนที่มีการรวมตัวกันเพื่อจัดทำแผนขึ้นมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาชุมชนหรือท้องถิ่นของตนเอง ให้เป็นไปตามที่ต้องการและสามารถแก้ปัญหาที่ชุมชนเผชิญอยู่ร่วมกันได้ โดยคนในชุมชนได้มาร่วมกันคิด ร่วมกำหนดแนวทาง และกิจกรรมการพัฒนาของชุมชน โดยยึดหลักการพึ่งพาตนเอง ลดการพึ่งพิงภายนอก ด้วยการคำนึงถึงศักยภาพ ทรัพยากร ภูมิปัญญา วิถีชีวิต วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นเป็นหลัก ซึ่งบางกิจกรรมที่ชุมชนไม่สามารถทำได้ ก็สามารถขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกได้ โดยชุมชนเสนอแผนชุมชนเข้าเป็นแผนขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) หรือแผนงาน/โครงการของราชการได้ แผนชุมชนมีชื่อเรียกแตกต่างกันตามความเข้าใจของแต่ละท้องถิ่น อาทิ แผนแม่บทชุมชน แผนชุมชนพึ่งตนเอง แผนชีวิต เป็นต้น โดยพัฒนากรทำหน้าที่ในการรวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูลสภาพปัญหาและความต้องการของหมู่บ้าน/ชุมชน ในตำบล จากแผนชุมชนของหมู่บ้าน จัดเวทีประชาคมเพื่อจัดทำแผนชุมชนเชิงบูรณาการระดับตำบลให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัดและยุทธศาสตร์อำเภอ ติดตาม ประเมินผลและสรุปผลการบูรณาการแผนชุมชนของตำบล ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ และส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากแผนชุมชนเชิงบูรณาการของตำบล

(กระทรวงมหาดไทยมอบหมายให้กรมการพัฒนาชุมชนสนับสนุนทางวิชาการ วัสดุอุปกรณ์ พัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้อง และติดตามประเมินผลคุณภาพการจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาในระดับพื้นที่เป็นประจำทุกปี โดยสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำแผนพัฒนาระดับตำบล และดำเนินการพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการบริหารงานตำบลแบบบูรณาการ (ก.บ.ต.) ให้สามารถจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาตำบล รวมถึงเป็นหน่วยงานสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน และแผนชุมชนในส่วนของข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) และข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช.๒ค) ทั้งนี้ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาพื้นที่ในระดับอำเภอและตำบล พ.ศ. ๒๕๖๒)

.....

คำบรรยายลักษณะงาน
กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

ตำแหน่งประเภท	วิชาการ
ชื่อสายงาน	วิชาการพัฒนาชุมชน
ชื่อตำแหน่งในสายงาน	นักวิชาการพัฒนาชุมชน (พัฒนากร)
ระดับตำแหน่ง	ปฏิบัติการ

หน้าที่ความรับผิดชอบหลัก

ปฏิบัติงานในฐานะผู้ปฏิบัติงานระดับต้น ที่ต้องใช้ความรู้ความสามารถทางวิชาการในการทำงาน ปฏิบัติงานด้านวิชาการพัฒนาชุมชน ภายใต้การกำกับ แนะนำ ตรวจสอบ และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

โดยมีลักษณะงานที่ปฏิบัติในด้านต่าง ๆ ดังนี้

๑. ด้านการปฏิบัติการ

(๑) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยด้านพัฒนาชุมชนในพื้นที่ความรับผิดชอบ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการรวมกลุ่มของประชาชนในชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงแสวงหาและพัฒนาศักยภาพของชุมชน ผู้นำชุมชน กลุ่ม/องค์กรชุมชน และเครือข่ายองค์กรชุมชน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการวางแผนและบริหารจัดการชุมชนให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับวิถีชีวิตและภูมิสังคมของชุมชน

(๒) ศึกษา วิเคราะห์ ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนา และดำเนินการเกี่ยวกับการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการชุมชน การส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิสาหกิจชุมชน การพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนฐานรากและอาชีพบนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจแบบพอเพียง การพัฒนาทุนชุมชนและกองทุนต่าง ๆ ในชุมชนที่อยู่ในความรับผิดชอบ รวมทั้งการพัฒนาปรับปรุงรูปแบบ/วิธีการทำงาน เพื่อให้มีความเหมาะสมกับพื้นที่และบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

(๓) ศึกษา วิเคราะห์ ปัญหาสถานการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ความรับผิดชอบ เพื่อหาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

(๔) ศึกษา วิเคราะห์ จัดทำ ส่งเสริมและพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาชุมชนของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ และระบบสารสนเทศของชุมชนในพื้นที่ เพื่อใช้ประโยชน์ในการวางแผน/การจัดทำแผนและการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาชุมชนในทุกระดับ

(๕) เสนอแนะแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพชุมชนและเศรษฐกิจชุมชนฐานราก เพื่อสร้างความสมดุลในการพัฒนาชุมชน และความมั่นคงของเศรษฐกิจชุมชนระดับฐานราก นำไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชนอย่างยั่งยืน

(๖) ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนา และดำเนินการด้านการจัดการความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน เพื่อสร้างและพัฒนาระบบการจัดการความรู้ของชุมชนให้สามารถต่อยอดไปใช้ประโยชน์กับงานหรือกิจกรรมการพัฒนาชุมชนด้านต่าง ๆ ของชุมชนได้

(๗) ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนากระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับบริบทแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้ชุมชนสามารถคิดค้นปัญหา

วิเคราะห์ ตัดสินใจ วางแผนและดำเนินการร่วมกัน เพื่อแก้ไขปัญหาความต้องการของตนเองและชุมชนได้อย่างเหมาะสม

๒. ด้านการวางแผน

วางแผนการทำงานที่รับผิดชอบ ร่วมดำเนินการวางแผนการทำงานของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอหรือโครงการ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ที่กำหนด

๓. ด้านการประสานงาน

(๑) ประสานการทำงานร่วมกันทั้งภายในและภายนอกทีมงานหรือหน่วยงาน เพื่อให้เกิดความร่วมมือและผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนด

(๒) ชี้แจงและให้รายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูล ขอเท็จจริงแก่บุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเข้าใจหรือความร่วมมือในการดำเนินงานตามที่ได้รับมอบหมาย

๔. ด้านการบริการ

(๑) ให้คำปรึกษาแนะนำदानพัฒนาชุมชนแกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลที่สนใจ เพื่อให้มีความรู้และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์แกตนเองและสวนรวม

(๒) เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนาชุมชน เพื่อให้บริการแกหน่วยงานภาคีการพัฒนา ประชาชน ผู้นำชุมชน กลุ่ม องค์กรชุมชน เครือข่ายองค์กร ชุมชน และชุมชน

๕. ด้านอื่น ๆ

ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมาย

คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง

มีคุณวุฒิต่ออย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

๑. ได้รับปริญญาตรีหรือคุณวุฒิต่ออย่างอื่นที่เทียบได้ในระดับเดียวกัน ในสาขาวิชาหรือทางที่กรมการพัฒนาชุมชนเห็นว่าเหมาะสมกับหน้าที่ความรับผิดชอบและลักษณะงานที่ปฏิบัติ

๒. ได้รับปริญญาโทหรือคุณวุฒิต่ออย่างอื่นที่เทียบได้ในระดับเดียวกัน ในสาขาวิชาหรือทางที่กรมการพัฒนาชุมชนเห็นว่าเหมาะสมกับหน้าที่ความรับผิดชอบและลักษณะงานที่ปฏิบัติ

๓. ได้รับปริญญาเอกหรือคุณวุฒิต่ออย่างอื่นที่เทียบได้ในระดับเดียวกัน ในสาขาวิชาหรือทางที่กรมการพัฒนาชุมชนเห็นว่าเหมาะสมกับหน้าที่ความรับผิดชอบและลักษณะงานที่ปฏิบัติ

๔. ได้รับปริญญาหรือคุณวุฒิต่ออย่างอื่นที่ ก.พ. กำหนดไว้เป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนี้ได้

ความรู้ความสามารถ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับตำแหน่ง

๑. มีความรู้ความสามารถที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานในตำแหน่ง

๒. มีทักษะที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานในตำแหน่ง

๓. มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานในตำแหน่ง

คำบรรยายลักษณะงาน
กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

ตำแหน่งประเภท	วิชาการ
ชื่อสายงาน	วิชาการพัฒนาชุมชน
ชื่อตำแหน่งในสายงาน	นักวิชาการพัฒนาชุมชน (พัฒนากร)
ระดับตำแหน่ง	ชำนาญการ

หน้าที่ความรับผิดชอบหลัก

ปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้างาน ซึ่งต้องกำกับ แนะนำ ตรวจสอบการปฏิบัติงานของผูรรวมปฏิบัติงาน โดยใช้ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์และความชำนาญงานสูงในดานวิชาการพัฒนาชุมชน ปฏิบัติงานที่ต้องตัดสินใจหรือแก้ปัญหาที่ยาก และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย หรือ

ปฏิบัติงานในฐานะผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์โดยใช้ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และความชำนาญงานสูงในดานวิชาการพัฒนาชุมชน ปฏิบัติงานที่ต้องตัดสินใจหรือแก้ปัญหาที่ยาก และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

โดยมีลักษณะงานที่ปฏิบัติในด้านต่าง ๆ ดังนี้

๑. ด้านการปฏิบัติการ

(๑) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยด้านพัฒนาในพื้นที่ความรับผิดชอบ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการรวมกลุ่มของประชาชนในชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงแสวงหาและพัฒนาศักยภาพของชุมชน ผู้นำชุมชน กลุ่ม/องค์กรชุมชน และเครือข่ายองค์กรชุมชน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการวางแผนและบริหารจัดการชุมชนให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับวิถีชีวิตและภูมิสังคมของชุมชน

(๒) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนา และดำเนินการเกี่ยวกับการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการชุมชน การส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิสาหกิจชุมชน การพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนฐานรากและอาชีพบนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจแบบพอเพียง การพัฒนาทุนชุมชนและกองทุนต่าง ๆ ในชุมชนที่อยู่ในความรับผิดชอบ รวมทั้งการพัฒนาปรับปรุงรูปแบบ/วิธีการทำงาน เพื่อให้มีความเหมาะสมกับพื้นที่และบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

(๓) ศึกษา วิเคราะห์ ปัญหาสถานการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ความรับผิดชอบ เพื่อหาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

(๔) ศึกษา วิเคราะห์ จัดทำ ส่งเสริมและพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาชุมชนของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ และระบบสารสนเทศของชุมชนในพื้นที่ เพื่อใช้ประโยชน์ในการวางแผน/การจัดทำแผนและการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาชุมชนในทุกระดับ

(๕) เสนอแนะแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพชุมชนและเศรษฐกิจชุมชนฐานราก เพื่อสร้างความสมดุลในการพัฒนาชุมชน และความมั่นคงของเศรษฐกิจชุมชนระดับฐานราก นำไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชนอย่างยั่งยืน

(๖) ส่งเสริม พัฒนา ออกแบบ สรุปลและวิเคราะห์การดำเนินการด้านการจัดการความรู้ และ ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน เพื่อสร้างและพัฒนาระบบการจัดการความรู้ของชุมชนให้สามารถต่อยอดไปใช้ ประโยชน์กับงานหรือกิจกรรมการพัฒนาชุมชนด้านต่าง ๆ ของชุมชนได้

(๗) ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนากระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชนใน รูปแบบต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับบริบทแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้ชุมชนสามารถคิดค้นปัญหา วิเคราะห์ ตัดสินใจ วางแผนและดำเนินการร่วมกัน เพื่อแก้ไขปัญหาความต้องการของตนเองและชุมชนได้ อย่างเหมาะสม

(๘) ส่งเสริมและพัฒนา รูปแบบ/วิธีการจัดเวทีประชาคม หรือเวทีชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อ เอื้อให้ประชาชนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อันนำไปสู่การจัดทำแผนชุมชน เพื่อแก้ไขปัญหาความต้องการของ ชุมชน และพัฒนาเครือข่ายของชุมชนในทุกระดับให้มีความเข้มแข็ง

(๙) ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาทักษะ และให้ความรู้ในการบริหารจัดการระบบข้อมูลแก่ผู้นำชุมชน กลุ่ม/องค์กรชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชน และภาคีการพัฒนา เพื่อให้การบริหารจัดการข้อมูล การจัดเก็บ ข้อมูล การจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการพัฒนาชุมชน และการจัดทำระบบสารสนเทศชุมชน รวมทั้ง การส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากข้อมูลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

๒. ด้านการวางแผน

วางแผนหรือร่วมดำเนินการวางแผนการทำงานตามแผนงานหรือโครงการของสำนักงาน พัฒนาชุมชนอำเภอหรือสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด และแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การ ดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ที่กำหนด

๓. ด้านการประสานงาน

(๑) ประสานการทำงานร่วมกัน โดยมีบทบาทในการให้ความเห็นและคำแนะนำเบื้องต้นแก่ สมาชิกในทีมงานหรือหน่วยงานอื่น เพื่อให้เกิดความร่วมมือและผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนด

(๒) ให้ข้อคิดเห็นหรือคำแนะนำเบื้องต้นแก่สมาชิกในทีมงานหรือบุคคลหรือหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเข้าใจและความร่วมมือในการดำเนินงานตามที่ได้รับมอบหมาย

๔. ด้านการบริการ

(๑) ให้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน กลุ่มหรือองค์กรชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชน และชุมชน ตลอดจนภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วน เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของ ชุมชนและความมั่นคงของเศรษฐกิจชุมชนฐานรากตามหลักการพึ่งตนเองและหลักการมีส่วนร่วมของชุมชน

(๒) กำหนดวิธีการ และออกแบบการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ ข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับการ ดำเนินงานพัฒนาชุมชนในทุก ๆ ด้าน เช่น ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งทุน ข้อมูลสารสนเทศชุมชน ข้อมูล การพัฒนาอาชีพ ฯลฯ เพื่อให้บริการแก่หน่วยงานภาคีการพัฒนา ประชาชน ผู้นำชุมชน กลุ่ม/องค์กรชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชน และชุมชน

๕. ด้านอื่น ๆ

ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมาย

คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง

๑. มีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนักวิชาการพัฒนาชุมชน ระดับปฏิบัติการ และ
๒. ดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งมาแล้ว ดังต่อไปนี้
 - ๒.๑ ประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการ

๒.๒ ประเภทวิชาการ ระดับปฏิบัติการ ไม่น้อยกว่า ๖ ปี กำหนดเวลา ๖ ปี ให้ลดเป็น ๔ ปี สำหรับผู้มีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนักวิชาการพัฒนาชุมชน ระดับปฏิบัติการ ข้อ ๒ หรือข้อ ๔ ที่เทียบได้ไม่ต่ำกว่าปริญญาโท และให้ลดเป็น ๒ ปี สำหรับผู้มีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนักวิชาการพัฒนาชุมชน ระดับปฏิบัติการ ข้อ ๓ หรือข้อ ๔ ที่เทียบได้ไม่ต่ำกว่าปริญญาเอก

๒.๓ ตำแหน่งอย่างอื่นที่เทียบเท่า ๒.๑ หรือ ๒.๒ แล้วแต่กรณี ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ ก.พ. กำหนด

และ

๓. ปฏิบัติงานด้านวิชาการพัฒนาชุมชนหรืองานอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่กรมการพัฒนาชุมชนเห็นว่าเหมาะสมกับหน้าที่ความรับผิดชอบและลักษณะงานที่ปฏิบัติมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ปี

ความรู้ความสามารถ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับตำแหน่ง

๑. มีความรู้ความสามารถที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานในตำแหน่ง
๒. มีทักษะที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานในตำแหน่ง
๓. มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานในตำแหน่ง

คำบรรยายลักษณะงาน
กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

ตำแหน่งประเภท	ทั่วไป
ชื่อสายงาน	ปฏิบัติงานพัฒนาชุมชน
ชื่อตำแหน่งในสายงาน	เจ้าพนักงานพัฒนาชุมชน (พัฒนากร)
ระดับตำแหน่ง	ปฏิบัติงาน

หน้าที่ความรับผิดชอบหลัก

ปฏิบัติงานในฐานะผู้ปฏิบัติงานระดับต้นซึ่งไม่จำเป็นต้องใช้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญา ปฏิบัติงานด้านพัฒนาชุมชน ตามแนวทาง แบบอย่าง ขั้นตอน และวิธีการที่ชัดเจน ภายใต้การกำกับ แนะนำ ตรวจสอบ และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย โดยมีลักษณะงานที่ปฏิบัติในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านการปฏิบัติการ

(1) ส่งเสริมและกระตุ้นให้ชุมชนมีความเข้าใจ และมีความคิดริเริ่ม เพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นของตนโดยมุ่งพึ่งพาตนเองเป็นหลักและยึดคนในชุมชนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา

(2) ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มของประชาชน เพื่อสร้างพลังชุมชนให้เป็นฐานการพัฒนาชุมชนอย่างถูกต้องเข้มแข็ง ตลอดจนแสวงหาและพัฒนาผู้นำชุมชน ผู้นำกลุ่ม/องค์กร และเครือข่ายองค์กรประชาชน ในการเป็นที่ปรึกษา/องค์กร และเครือข่ายองค์กรประชาชน

(3) ส่งเสริม สนับสนุนกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชน กระบวนการกลุ่ม รวมทั้งกระบวนการชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ ให้ประชาชนในชุมชนสามารถคิดค้น วิเคราะห์ ตัดสินใจ วางแผนและดำเนินการแก้ไขปัญหาตามความต้องการของตนเองและชุมชน เพื่อให้สามารถบริหารจัดการชุมชนและท้องถิ่นของตนเองสู่การเป็นชุมชนเข้มแข็ง

(4) ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนา ให้คำปรึกษา แนะนำด้านวิชาการและปฏิบัติงาน ด้านเศรษฐกิจชุมชนระดับฐานราก ตลอดจนสนับสนุนการจัดการจัดการกองทุนต่างๆ แก่กลุ่มองค์กร เครือข่ายองค์กรประชาชน และชุมชนในระดับอำเภอ ตำบล หมู่บ้าน เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้ ในทางเศรษฐกิจและเศรษฐกิจฐานรากมีความเข้มแข็ง สมดุล และมั่นคง

(5) สำรวจข้อมูลเบื้องต้นของชุมชน เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติงานพัฒนาชุมชน ตลอดจนส่งเสริม พัฒนา ประสานงาน ติดตามและสนับสนุนการจัดเก็บข้อมูลในการพัฒนาชุมชนเพื่อการวางแผนพัฒนาชุมชน และสนับสนุนการดำเนินงานของท้องถิ่นได้ตรงตามความต้องการและสถานการณ์ของชุมชน

(6) ให้ความรู้เบื้องต้นแก่ประชาชนในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน ตลอดจนดำเนินการและเื้ออำนวยการให้เกิดเวทีประชาคม หรือเวทีชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

2. ด้านการบริการ

(1) ติดตามผลการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชน และจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานดังกล่าว เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการหาข้อบกพร่องและหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขในการปฏิบัติงานคราวต่อไป

(2) ตอบปัญหาและชี้แจงการปฏิบัติงานเบื้องต้นเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความร่วมมือและความเข้าใจที่ดีต่อกันทุกฝ่าย

คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง

มีคุณวุฒิต่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

1. ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพหรือคุณวุฒิต่างอื่นที่เทียบได้ในระดับเดียวกัน ในสาขาวิชาหรือทาง ที่ส่วนราชการเจ้าสังกัดเห็นว่าเหมาะสมกับหน้าที่ความรับผิดชอบและลักษณะงานที่ปฏิบัติ
2. ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิคหรือคุณวุฒิต่างอื่นที่เทียบได้ในระดับเดียวกัน ในสาขาวิชาหรือทาง ที่ส่วนราชการเจ้าสังกัดเห็นว่าเหมาะสมกับหน้าที่ความรับผิดชอบและลักษณะงานที่ปฏิบัติ
3. ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรือคุณวุฒิต่างอื่นที่เทียบได้ในระดับเดียวกัน ในสาขาวิชาหรือทาง ที่ส่วนราชการเจ้าสังกัดเห็นว่าเหมาะสมกับหน้าที่ความรับผิดชอบและลักษณะงานที่ปฏิบัติ
4. ได้รับประกาศนียบัตรหรือคุณวุฒิต่างอื่นที่ก.พ. กำหนดว่าใช้เป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนี้ได้

ความรู้ความสามารถ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับตำแหน่ง

1. ความรู้ความสามารถที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานในตำแหน่ง
2. ทักษะที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานในตำแหน่ง
3. สมรรถนะที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานในตำแหน่ง

คำบรรยายลักษณะงาน
กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

ตำแหน่งประเภท	ทั่วไป
ชื่อสายงาน	ปฏิบัติงานพัฒนาชุมชน
ชื่อตำแหน่งในสายงาน	เจ้าพนักงานพัฒนาชุมชน (พัฒนากร)
ระดับตำแหน่ง	ชำนาญงาน

หน้าที่ความรับผิดชอบหลัก

ปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้างาน ซึ่งไม่จำเป็นต้องใช้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญา โดยต้องกำกับ แนะนำ ตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ร่วมปฏิบัติงาน โดยใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความชำนาญทางด้านพัฒนาชุมชน ปฏิบัติงานที่ต้องตัดสินใจหรือแก้ปัญหาที่ค่อนข้างยาก และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย หรือ

ปฏิบัติงานในฐานะผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ซึ่งไม่จำเป็นต้องใช้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญา โดยใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความชำนาญทางด้านพัฒนาชุมชน ปฏิบัติงานที่ต้องตัดสินใจหรือแก้ไขปัญหาที่ค่อนข้างยาก และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย โดยมีลักษณะงานที่ปฏิบัติในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านการปฏิบัติการ

(1) ส่งเสริมและกระตุ้นให้ชุมชนมีความเข้าใจ และมีความคิดริเริ่ม เพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นของตนโดยมุ่งพึ่งพาตนเองเป็นหลักและยึดคนในชุมชนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา

(2) ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มของประชาชน เพื่อสร้างพลังชุมชนให้เป็นฐานการพัฒนาชุมชนอย่างถูกต้องเข้มแข็ง ตลอดจนแสวงหาและพัฒนาผู้นำชุมชน ผู้นำกลุ่ม/องค์กร และเครือข่ายองค์กรประชาชน ในการเป็นที่ปรึกษา/องค์กร และเครือข่ายองค์กรประชาชน

(3) ส่งเสริม สนับสนุนกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชน กระบวนการกลุ่ม รวมทั้งกระบวนการชุมชนในรูปแบบต่างๆ ให้ประชาชนในชุมชนสามารถคิดค้น วิเคราะห์ ตัดสินใจวางแผนและดำเนินการแก้ไขปัญหาตามความต้องการของตนเองและชุมชน เพื่อให้สามารถบริหารจัดการชุมชนและท้องถิ่นของตนเองสู่การเป็นชุมชนเข้มแข็ง

(4) ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนา ให้คำปรึกษา แนะนำด้านวิชาการและปฏิบัติงานด้านเศรษฐกิจชุมชนระดับฐานราก ตลอดจนสนับสนุนการจัดการจัดการกองทุนต่างๆ แก่กลุ่มองค์กร เครือข่ายองค์กรประชาชน และชุมชนในระดับอำเภอ ตำบล หมู่บ้าน เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้ในทางเศรษฐกิจและเศรษฐกิจฐานรากมีความเข้มแข็ง สมดุล และมั่นคง

(5) สืบค้นข้อมูลเบื้องต้นของชุมชน เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติงานพัฒนาชุมชน ตลอดจนส่งเสริมพัฒนา ประสานงาน ติดตามและสนับสนุนการจัดเก็บข้อมูลในการพัฒนาชุมชนเพื่อการวางแผนพัฒนาชุมชน และสนับสนุนการดำเนินงานของท้องถิ่นได้ตรงตามความต้องการและสถานการณ์ของชุมชน

(6) ให้ความรู้เบื้องต้นแก่ประชาชนในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน ตลอดจนดำเนินการและเฝ้าระวังให้เกิดเวทีประชาคม หรือเวทีชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

(7) ให้คำแนะนำ ถ่ายทอด พัฒนาทักษะในเรื่องกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมแก่ประชาชนตามหลักการและวิธีการพัฒนาชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน

2. ด้านการกำกับดูแล

ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานพัฒนาชุมชนระดับรอง ๆ ลงไป ตลอดจนสอนงาน ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้ เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ด้านการบริการ

(1) ติดตามผลการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชน และจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานดังกล่าว เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการ หาข้อบกพร่องและหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขในการปฏิบัติงานคราวต่อไป

(2) ตอบปัญหา และชี้แจงการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความร่วมมือและความเข้าใจที่ดีต่อกันทุกฝ่าย

คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง

คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง

1. มีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งเจ้าพนักงานพัฒนาชุมชนระดับปฏิบัติงาน และ
2. เคยดำรงตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับปฏิบัติงาน มาแล้วไม่น้อยกว่า 6 ปี กำหนดเวลา 6 ปี ให้ลดเป็น 5 ปี สำหรับผู้มีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งเจ้าพนักงานพัฒนาชุมชน ระดับปฏิบัติงาน ข้อ 2 หรือข้อ 4 ที่เทียบได้ไม่ต่ำกว่าประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค และให้ลดเป็น 4 ปี สำหรับผู้มีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งเจ้าพนักงานพัฒนาชุมชน ระดับปฏิบัติงาน ข้อ 3 หรือข้อ 4 ที่เทียบได้ไม่ต่ำกว่าประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง หรือดำรงตำแหน่งอย่างอื่นที่เทียบได้ไม่ต่ำกว่านี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ ก.พ. กำหนด โดยจะต้องปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนหรืองานอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่ส่วนราชการเจ้าสังกัดเห็นว่าเหมาะสมกับหน้าที่ความรับผิดชอบและลักษณะงานที่ปฏิบัติมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 1 ปี

ความรู้ความสามารถ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับตำแหน่ง

1. ความรู้ความสามารถที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานในตำแหน่ง
2. ทักษะที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานในตำแหน่ง
3. สมรรถนะที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานในตำแหน่ง

คำบรรยายลักษณะงานของอาสาพัฒนา (อสพ.)

(ดำเนินการโดยกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยอาสาพัฒนา พ.ศ. ๒๕๕๐)

.....

หน้าที่ความรับผิดชอบของอาสาพัฒนา ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยอาสาพัฒนา พ.ศ. ๒๕๕๐

๑. สนับสนุนการพัฒนาชนบทระดับหมู่บ้านและตำบล ในการจัดระบบข้อมูลเพื่อการพัฒนาชนบท และร่วมวางแผนพัฒนาตำบล
๒. ให้การศึกษาแก่ชุมชนโดยพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของประชาชนในงานพัฒนาชุมชน
๓. พัฒนาองค์กรและอาสาสมัคร ในส่วนที่กรมการพัฒนาชุมชนมอบหมาย
๔. ร่วมปฏิบัติงานกับประชาชน องค์กรประชาชนตามแผนงานโครงการต่าง ๆ
๕. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามบทบาทที่ทางราชการมอบหมาย

ลักษณะงานตามภารกิจหน้าที่ความรับผิดชอบของอาสาพัฒนา

ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะอาสาพัฒนา (อสพ.) ที่ต้องใช้ความรู้ความสามารถทางวิชาการ ทำงานภายใต้การกำกับ แนะนำ ตรวจสอบ ของเจ้าหน้าที่กรมการพัฒนาชุมชนทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยปฏิบัติภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุน กระบวนการเรียนรู้และกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ผู้นำชุมชน กลุ่ม/องค์กรชุมชนและเครือข่ายในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจระดับฐานรากให้มีความมั่นคง ชุมชนเข้มแข็งพึ่งตนเองได้ ร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง งานนโยบายสำคัญของกระทรวงมหาดไทย รวมทั้งงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย โดยมีลักษณะงานที่ปฏิบัติ ดังนี้

๑. สนับสนุนการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ) ระดับครัวเรือน และข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช. ๒ ค)
๒. ขับเคลื่อนนโยบายการขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๓. ส่งเสริมการพัฒนาอาชีพศูนย์เรียนรู้ทุนชุมชน
๔. ส่งเสริมและพัฒนาผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP /พัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน และส่งเสริมช่องทางการตลาด
๕. สนับสนุนการขับเคลื่อนโครงการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง
๖. ส่งเสริมการดำเนินงานศูนย์ผู้นำจิตอาสาพัฒนาชุมชน ศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๗. สนับสนุนการขับเคลื่อนโครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล”
๘. สนับสนุนการจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาพื้นที่ในระดับอำเภอและตำบล (One Plan)
๙. น้อมนำแนวพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปลูกผักสวนครัวเพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร
๑๐. ส่งเสริมการสร้างอาชีพและรายได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๑๑. พัฒนาศักยภาพผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนและผู้นำองค์กรสตรี เพื่อขับเคลื่อนงานพัฒนาชุมชน
๑๒. ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพทุนชุมชนตามหลักธรรมาภิบาลและการเข้าถึงแหล่งเงินทุน
๑๓. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมาย

คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งที่ต้องการ

กรมการพัฒนาชุมชน ดำเนินการรับสมัครคัดเลือกบุคคลเพื่อเข้ารับการฝึกอบรมและแต่งตั้งเป็นอาสาพัฒนา (อสพ.) ซึ่งมีคุณสมบัติ ดังนี้

๑) มีคุณสมบัติตามคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือน โดยให้นำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในส่วนที่เกี่ยวกับคุณสมบัติข้าราชการพลเรือนสามัญมาบังคับใช้โดยอนุโลม

๒) ไม่เป็นผู้มีภาระผูกพันในเรื่องการเกณฑ์ทหาร

๓) เป็นผู้ที่มีความสมัครใจที่จะอาสาพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ ในชนบทตามระยะเวลาที่ทางราชการกำหนด

๔) เป็นผู้ที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า ในสาขาวิชาที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด

จำนวนการจ้าง ปีละ ๒๐๐ อัตรา (ได้รับค่าตอบแทนเป็นรายเดือน) สัญญาจ้างปีต่อปี

ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยอาสาพัฒนา พ.ศ. ๒๕๔๐

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการปฏิบัติงานของอาสาพัฒนา พ.ศ. 2536 และระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการปฏิบัติงานของอาสาพัฒนา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. ๒๕๓๘ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

อาศัยอำนาจตามความหมายในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ กระทรวงมหาดไทยจึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยอาสาพัฒนา พ.ศ. ๒๕๔๐”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการปฏิบัติงานของอาสาพัฒนา

พ.ศ. ๒๕๓๖

(๒) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการปฏิบัติงานของอาสาพัฒนา (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๓๘ บรรดาระเบียบข้อบังคับ คำสั่งหรือข้อตกลงอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“อาสาพัฒนา” หมายความว่า บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกและผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการฝึกอบรมก่อนปฏิบัติงานอาสาพัฒนา และส่งไปปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายประจำในหมู่บ้านตำบล เรียกชื่อย่อว่า “อสพ.”

“ค่าตอบแทน” หมายความว่า เงินที่กำหนดอัตราจ่ายเป็นรายเดือนและกำหนดอัตราจ่ายปลายปี เมื่อปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเรียบร้อยเป็นผลดี เป็นระยะเวลาหนึ่งปี โดยจ่ายจากเงินงบประมาณตามหลักเกณฑ์ ที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน

ข้อ ๕ ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทย รักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจออกข้อบังคับ ข้อปฏิบัติ คำแนะนำ ติความ วินิจฉัยปัญหาอันเกิดจากการปฏิบัติตามระเบียบนี้

หมวด ๑ การรับสมัคร การคัดเลือกและการฝึกอบรม

ข้อ ๖ ให้กรมการพัฒนาชุมชน ดำเนินการรับสมัครคัดเลือกบุคคลเพื่อเข้ารับการฝึกอบรม และแต่งตั้งเป็น อสพ. ซึ่งมีคุณสมบัติ ดังนี้

(๑) มีคุณสมบัติตามคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนโดยให้ นำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในส่วนที่เกี่ยวกับคุณสมบัติข้าราชการพลเรือนสามัญมาบังคับใช้ โดยอนุโลม

(๒) ไม่เป็นผู้มีภาระผูกพันในเรื่องการเกณฑ์ทหาร

(๓) เป็นผู้ที่มีความสมัครใจที่จะอาสาพัฒนากิจกรรมต่างๆ ในชนบทตามระยะเวลาที่ทางราชการกำหนด

(๔) เป็นผู้ที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า ในสาขาวิชาที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด

ข้อ ๗ ให้กรรมการพัฒนาชุมชน กำหนดแบบใบสมัคร แบบสัญญาการปฏิบัติหน้าที่แบบสัญญา คำประกัน และในการรับสมัครให้เรียกหลักฐานจากผู้สมัคร ดังนี้

- (๑) หลักฐานแสดงวุฒิการศึกษา
- (๒) ใบรับรองแพทย์ ซึ่งระบุว่าไม่เป็นโรคที่ต้องห้ามตามกฎหมาย ก.พ.
- (๓) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน หรือสำเนาทะเบียนบ้าน หรือสำเนาสูติบัตร อย่าง หนึ่งอย่างใด โดยเขียนคำรับรองว่า สำเนาถูกต้อง และลงลายมือชื่อกำกับไว้
- (๔) สำเนาหลักฐานอื่นๆ (ถ้ามี) เช่น หนังสือสำคัญการเปลี่ยนชื่อ ชื่อสกุล ทะเบียน สมรส จำนวน ๑ ฉบับ โดยเขียนคำรับรองว่า สำเนาถูกต้อง และลงลายมือชื่อกำกับไว้

ข้อ ๘ ให้กรรมการพัฒนาชุมชนดำเนินการคัดเลือกบุคคลเข้ารับการฝึกอบรมเป็น อสพ. ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กรรมการพัฒนาชุมชนกำหนด

ข้อ ๙ ให้กรรมการพัฒนาชุมชนกำหนดหลักสูตรและฝึกอบรม อสพ. ให้มีความรู้ ความชำนาญ สามารถปฏิบัติหน้าที่ อสพ. ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อ ๑๐ ให้อธิบดีออกบัตรประจำตัว อสพ. แก่ผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ เป็นหลักฐาน ตามแบบแนบท้ายระเบียบนี้

หมวด ๒ ขอบเขตการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาพัฒนา

ข้อ ๑๑ เมื่อได้รับการคัดเลือกและผ่านการฝึกอบรมตามหลักสูตรการฝึกอบรมก่อนปฏิบัติงานอาสาพัฒนา แล้วให้กรรมการพัฒนาชุมชนแต่งตั้ง อสพ. ไปปฏิบัติหน้าที่ในท้องที่อำเภอหรือกิ่งอำเภอที่กรรมการพัฒนาชุมชน กำหนด เป็นระยะเวลาหนึ่งปี

ข้อ ๑๒ การเปลี่ยนพื้นที่การปฏิบัติงานของ อสพ. ภายในเขตอำเภอหรือกิ่งอำเภอเดียวกันให้กระทำได้ตาม ความจำเป็น และให้อยู่ในดุลยพินิจของนายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ แล้วรายงานให้ จังหวัดทราบ

การเปลี่ยนพื้นที่การปฏิบัติงานต่างอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้ว่าราชการ จังหวัดแล้วรายงานให้กรรมการพัฒนาชุมชนทราบ

การเปลี่ยนพื้นที่การปฏิบัติงานระหว่างจังหวัด ให้กรรมการพัฒนาชุมชนพิจารณา

ข้อ ๑๓ อสพ. มีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) สนับสนุนการพัฒนาชนบทระดับหมู่บ้านและตำบล ในการจัดระบบข้อมูล เพื่อ การพัฒนาชนบท และร่วมวางแผนพัฒนาตำบล
- (๒) ให้การศึกษาแก่ชุมชนโดยพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของประชาชนในงานพัฒนาชุมชน
- (๓) พัฒนาองค์กรและอาสาสมัคร ในส่วนที่กรรมการพัฒนาชุมชนมอบหมาย
- (๔) ร่วมปฏิบัติงานกับประชาชน องค์กรประชาชนตามแผนงานโครงการต่างๆ
- (๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามบทบาทที่ทางราชการมอบหมาย

หมวด ๓ การกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาพัฒนา

ข้อ ๑๔ อสพ. ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในกิ่งอำเภอ อำเภอ จังหวัดใด ให้อยู่ในการบังคับบัญชาของ พัฒนาการกิ่งอำเภอหรือพัฒนาการอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ หรือนายอำเภอ พัฒนาการจังหวัด และผู้ว่าราชการจังหวัดนั้น ตามลำดับ

ข้อ ๑๕ ให้พัฒนาการกึ่งอำเภอหรือพัฒนาการอำเภอ นักวิชาการพัฒนาชุมชนและ
พัฒนาการจังหวัดมีหน้าที่ให้คำแนะนำแก่ อสพ.ขณะปฏิบัติงานโดยใกล้ชิด

ข้อ ๑๖ ให้พัฒนาการท้องที่ที่ อสพ.ปฏิบัติหน้าที่ พัฒนาการกึ่งอำเภอหรือพัฒนาการอำเภอ
และพัฒนาการจังหวัดเป็นผู้ประเมินผลการปฏิบัติงานของ อสพ.ในช่วงเวลาหนึ่งปี รวมสามครั้ง ทุกระยะสี่
เดือน ตามแบบและวิธีการที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด

หมวด ๔ การสิ้นสุดการเป็นอาสาพัฒนา

ข้อ ๑๗ การเป็น อสพ. สิ้นสุดลงด้วยเหตุดังต่อไปนี้

- (๑) ปฏิบัติหน้าที่ครบกำหนดเวลาหนึ่งปี
- (๒) ตาย
- (๓) ได้รับอนุญาตให้ลาออก หรือถูกสั่งให้ออกตามข้อ 18
- (๔) ถูกปลดออกตามข้อ ๒๑ (๓)

ข้อ ๑๘ อสพ. ผู้ใดประสงค์จะลาออกก่อนครบกำหนดหนึ่งปีให้เสนอหนังสือลาออกตามลำดับชั้น
ให้อธิบดีเป็นผู้พิจารณา และเมื่อได้ชำระค่าปรับตามสัญญาค้ำประกันแก่กรมการพัฒนาชุมชนแล้ว จึงให้อธิบดี
มีคำสั่งอนุญาตให้ลาออก

ภายใต้บังคับวรรคหนึ่ง อสพ.ได้ปฏิบัติหน้าที่มาไม่น้อยกว่าหกเดือน ประสงค์จะลาออกให้
อธิบดีมีคำสั่งอนุญาตให้ลาออกโดยลดค่าปรับตามระยะเวลาที่เหลืออยู่

อสพ. ผู้ใดเจ็บป่วย ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ของตนได้โดยสม่ำเสมอ ถ้าอธิบดีเห็นสมควร ให้ออกจาก
การเป็น อสพ.แล้ว ให้อธิบดีสั่งให้ผู้นั้นออกได้และให้ลดค่าปรับตามสัญญาค้ำประกัน

อสพ. ที่ได้รับการต่ออายุการปฏิบัติหน้าที่ประสงค์จะลาออก ให้อธิบดีมีคำสั่งอนุญาตให้ลาออก
โดยไม่ต้องชำระค่าปรับ

หมวด ๕ วินัยและการดำเนินการทางวินัย

ข้อ ๑๙ อสพ.ต้องรักษาวินัยตามที่กำหนดเป็นข้อปฏิบัติไว้ในหมวดนี้ โดยเคร่งครัดอยู่เสมอ

ข้อ ๒๐ อสพ.ต้องประพฤติปฏิบัติตามวินัยข้าราชการโดยให้นำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการ
พลเรือนมาบังคับใช้โดยอนุโลม

ข้อ ๒๑ อสพ. ผู้ใดฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามข้อปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ผู้นั้นเป็น
ผู้กระทำผิดวินัย จักต้องได้รับโทษทางวินัย

โทษทางวินัยมี ๓ สถาน คือ

- (๑) ภาคทัณฑ์
- (๒) งดจ่ายค่าตอบแทนปลายปี
- (๓) ปลดออก

ข้อ ๒๒ การลงโทษ อสพ. ให้ทำเป็นคำสั่ง วิธีการออกคำสั่งเกี่ยวกับการลงโทษ ให้เป็นไป
ตามระเบียบที่ ก.พ. วางไว้โดยอนุโลม ผู้สั่งลงโทษต้องสั่งลงโทษให้เหมาะสมกับความผิด และมีให้เป็นไปโดยบทบาท
โดยอคติ หรือโทษจริต หรือลงโทษผู้ที่ไม่มี ความผิด ในคำสั่งลงโทษให้แสดงว่าผู้ถูกลงโทษกระทำความผิดกรณี
ใดตามข้อใด

ข้อ ๒๓ การดำเนินการทางวินัยแก่ อสพ. ซึ่งมีกรณีอันมีมูลว่ากระทำผิดวินัย ให้สอบสวนเพื่อให้ได้ความจริงและยุติธรรมโดยไม่ชักช้า

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นกรณีกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงให้ดำเนินการตามวิธีการที่ผู้บังคับบัญชาเห็นสมควรถ้าเป็นกรณีกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวน และในการสอบสวนนี้จะต้องแจ้งข้อกล่าวหา และสรุปพยาน หลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มีให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ โดยจะระบุหรือไม่ระบุชื่อพยานก็ได้ ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงและนำสืบแก้ข้อกล่าวหา เมื่อดำเนินการแล้วถ้าฟังได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำผิดวินัยก็ให้ดำเนินการตามข้อ ๒๔ หรือข้อ ๒๕ แล้วแต่กรณี ถ้ายังฟังไม่ได้ว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัย จึงจะยุติเรื่องได้

การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามวรรคสอง ให้อธิบดีหรือผู้บังคับบัญชาตามข้อ ๑๔ เป็นผู้สั่งแต่งตั้ง

หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการสอบสวนพิจารณาเพื่อให้ได้ความจริงและยุติธรรมและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสอบสวน ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนโดยอนุโลม

ข้อ ๒๔ อสพ. ผู้ใดกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ให้ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษภาคทัณฑ์หรืองดจ่ายเงินค่าตอบแทนปลายปีตามควรแก่กรณีให้เหมาะสมกับความผิด ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนจะนำมาประกอบการพิจารณาลดโทษก็ได้ สำหรับการลงโทษภาคทัณฑ์ให้ใช้เฉพาะกรณีกระทำผิดวินัยเล็กน้อย หรือมีเหตุอันควรลดหย่อนซึ่งยังไม่ถึงกับต้องถูกลงโทษงดจ่ายค่าตอบแทนปลายปี ให้รายงานผู้ว่าราชการจังหวัดหรืออธิบดีพิจารณาดำเนินการลงโทษตามควรแก่กรณี

ในกรณีกระทำความผิดเล็กน้อยและมีเหตุอันควรงดโทษ จะงดโทษให้โดยกล่าวตักเตือนหรือให้ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือไว้ก่อนก็ได้

ข้อ ๒๕ อสพ. ผู้ใดกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้อธิบดีสั่งลงโทษปลดออก

ข้อ ๒๖ อสพ. ผู้ใดกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงและเป็นกรณีความผิดปรากฏชัดแจ้งตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน อธิบดีจะดำเนินการตามข้อ ๒๓ โดยไม่สอบสวนก็ได้

ข้อ ๒๗ เมื่อผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการทางวินัยไปแล้ว ให้รายงานต่อผู้บังคับบัญชาของ อสพ. ผู้ นั้นตามลำดับจนถึงอธิบดี

ในกรณีที่อธิบดีได้รับรายงานตามวรรคหนึ่ง มีความเห็นขัดแย้งกับความเห็นของผู้ว่าราชการจังหวัดเกี่ยวกับการพิจารณาข้อเท็จจริง ข้อกฎหมายหรือการอันใดไม่ว่าในทางจะเป็นโทษหรือเป็นคุณแก่ อสพ. ผู้ให้ให้อยู่ในดุลยพินิจของอธิบดี

ข้อ ๒๘ อสพ. ผู้ใดถูกสั่งลงโทษตามระเบียบนี้ ให้ผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์ได้ ดังนี้

(๑) การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษของผู้บังคับบัญชาที่ต่ำกว่าผู้ว่าราชการจังหวัดให้อุทธรณ์ต่อผู้ว่าราชการจังหวัด

(๒) การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษของผู้ว่าราชการจังหวัดหรืออธิบดี ให้อุทธรณ์ต่อปลัดกระทรวงมหาดไทย

การวินิจฉัยของผู้มีอำนาจตาม (๑) และ (๒) ให้ถือเป็นที่สุด การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษให้อุทธรณ์ภายในสามสิบวัน นับแต่วันรับทราบคำสั่งลงโทษ

หมวด ๖ สิทธิประโยชน์ของอาสาพัฒนา

ข้อ ๒๙ อสพ. จะได้รับสิทธิประโยชน์จากกรมการพัฒนาชุมชน ดังต่อไปนี้

(๑) ค่าตอบแทน ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมก่อนส่งตัวไปปฏิบัติหน้าที่ ค่าใช้จ่ายในการปฐมนิเทศ การสัมมนา ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปปฏิบัติหน้าที่ครั้งแรก ค่าใช้จ่ายในการเดินทางเมื่อมีการเปลี่ยนพื้นที่การปฏิบัติงานใหม่ และค่าใช้จ่ายในการเดินทางกลับกรมการพัฒนาชุมชนเมื่อปฏิบัติหน้าที่ครบหนึ่ง ปี ตลอดจนค่ารักษาพยาบาลประจำตัว อสพ.ให้มีสิทธิเบิกได้ตามที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงการคลัง

(๒) วุฒิบัตรรับรองความรู้ความสามารถ เมื่อปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเรียบร้อยเป็นผลดีและครบกำหนดเวลาหนึ่งปี

(๓) อสพ. มีสิทธิลาภิกษส่วนตัว ลาป่วย หรือลาคลอดบุตรได้ โดยเสนอใบลาต่อผู้บังคับบัญชา จนถึงผู้มีอำนาจอนุญาต ทั้งนี้ให้นับระยะเวลาลาของข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาบังคับใช้โดยอนุโลม

ข้อ ๓๐ อสพ. ที่ปฏิบัติหน้าที่ครบหนึ่งปีแล้ว และมีผลงานดีเด่นอาจได้รับการพิจารณาจากกรมการพัฒนาชุมชนให้ต่ออายุการปฏิบัติหน้าที่ได้อีกคราวละหนึ่งปี ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๓๑ การปฏิบัติการใดๆ ที่อยู่ระหว่างการดำเนินการและยังไม่แล้วเสร็จในวันที่ระเบียบนี้ ใช้บังคับ ให้ดำเนินการต่อไปตามระเบียบที่ใช้บังคับอยู่เดิม จนกว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จ หรือจนกว่าสามารถดำเนินการตามระเบียบนี้ได้

ประกาศ ณ วันที่ ๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๐

เสนาะ เทียนทอง

(นายเสนาะ เทียนทอง)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

คำบรรยายลักษณะงานของพนักงานราชการ
กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
(เพื่อปฏิบัติภารกิจในแผนงาน/โครงการสำคัญตามยุทธศาสตร์ประเทศ
ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๖)

ประเภทกลุ่มงาน บริหารทั่วไป

ตำแหน่ง นักส่งเสริมการพัฒนาชุมชน

สังกัด : กลุ่มงานส่งเสริมการพัฒนาชุมชน สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด (๔๘ จังหวัดๆ ละ ๑ อัตรา) ดังนี้
กาญจนบุรี ขอนแก่น จันทบุรี ชลบุรี เชียงราย เชียงใหม่ ตราด ตาก นครปฐม นครพนม นครราชสีมา นครศรีธรรมราช
นครสวรรค์ นนทบุรี นราธิวาส น่าน บึงกาฬ บุรีรัมย์ ประจวบคีรีขันธ์ ปัตตานี พระนครศรีอยุธยา พิษณุโลก มุกดาหาร
แม่ฮ่องสอน ยะลา ร้อยเอ็ด ระนอง ลำปาง เลย ศรีสะเกษ สกลนคร สงขลา สตูล สมุทรปราการ สระแก้ว สระบุรี สุพรรณบุรี
สุราษฎร์ธานี สุรินทร์ หนองคาย อุตรธานี อุบลราชธานี อำนาจเจริญ อุตรดิตถ์ เพชรบุรี ราชบุรี พะเยา และชุมพร

หน้าที่และความรับผิดชอบ

ปฏิบัติงานในฐานะผู้ปฏิบัติงานที่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถทางวิชาการในการทำงาน ภายใต้การกำกับ
แนะนำ ตรวจสอบ โดยปฏิบัติภารกิจในแผนงาน/โครงการสำคัญตามยุทธศาสตร์ประเทศในส่วนที่กรมการพัฒนาชุมชน
รับผิดชอบเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากเพื่อผลในการเสริมสร้างศักยภาพชุมชนให้สามารถบริหาร
จัดการทรัพยากรและทุนชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ ที่มีอยู่มาสร้างสรรค้ให้เกิดคุณค่าและมูลค่าทางเศรษฐกิจอย่าง
สมดุลและยั่งยืนในการส่งเสริมพัฒนาอาชีพและรายได้ของประชาชนในชุมชน โดยการส่งเสริมและพัฒนา
ผลิตภัณฑ์ชุมชน/สินค้าชุมชนตามโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) สู่สากล การสืบสานสุดยอดภูมิ
ปัญญาไทยสู่ภูมิปัญญาโลก (OTOP Thailand Brand) การพัฒนาศักยภาพกลุ่มผู้ผลิตชุมชนด้วยการควบคุมคุณภาพ
ผลิตภัณฑ์ OTOP (QC) การพัฒนาหมู่บ้าน OTOP เพื่อการท่องเที่ยว และปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับ
มอบหมาย โดยมีลักษณะงานที่ปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังนี้

๑. ด้านการปฏิบัติการ

(๑) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยด้านพัฒนาชุมชน เพื่อจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมในการดำเนินการหรือ
สนับสนุนการดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน/สินค้าชุมชนตามโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์
(OTOP) สู่สากล การสืบสานสุดยอดภูมิปัญญาไทยสู่ภูมิปัญญาโลก (OTOP Thailand Brand) การพัฒนาศักยภาพ
กลุ่มผู้ผลิตชุมชนด้วยการควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ OTOP (QC) ตลอดจนการพัฒนาศักยภาพกลุ่มผู้ผลิตชุมชนในการ
บริหารจัดการในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และการพัฒนาหมู่บ้าน OTOP เพื่อการท่องเที่ยว

(๒) ดำเนินการและร่วมดำเนินการกับผู้นำชุมชน กลุ่ม องค์กรชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชน ชุมชน และ
ภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในรูปแบบต่าง ๆ ในการดำเนินการเพื่อส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน/
สินค้าชุมชนตามโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) สู่สากล การสืบสานสุดยอดภูมิปัญญาไทยสู่ภูมิปัญญาโลก
(OTOP Thailand Brand) การพัฒนาศักยภาพกลุ่มผู้ผลิตชุมชนด้วยการควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ OTOP (QC)
ตลอดจนการพัฒนาศักยภาพกลุ่มผู้ผลิตชุมชนในการบริหารจัดการในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และในการพัฒนาหมู่บ้าน
OTOP เพื่อการท่องเที่ยว

(๓) ศึกษา วิเคราะห์ ปัญหาสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ OTOP ในพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อหาแนวทาง
ป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

(๔) ศึกษา วิเคราะห์ จัดทำ และพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาชุมชน และหรือการจัดการ
ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับ OTOP ในพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อการกำหนดนโยบาย แผนงาน ตลอดจนกำหนดแนวทางหรือ
วางแผนการพัฒนาที่เกี่ยวข้องในทุกระดับ

(๕) เสนอแนะ ให้ข้อคิดเห็นหรือแนวทางการพัฒนาและส่งเสริม OTOP สู่การพัฒนาศักยภาพชุมชนและเศรษฐกิจชุมชน เพื่อสร้างเสริมความสมดุลในการพัฒนาชุมชนและความมั่นคงของเศรษฐกิจชุมชนระดับฐานราก อันนำไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชนอย่างยั่งยืน

๒. ด้านการวางแผน

วางแผนหรือร่วมดำเนินการวางแผนการทำงานตามแผนงานหรือโครงการด้านการส่งเสริมและพัฒนา OTOP และแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ที่กำหนด

๓. ด้านการประสานงาน

(๑) ประสานการทำงานร่วมกันกับผู้นำชุมชน กลุ่ม องค์กรชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชน ชุมชน และภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนา OTOP เพื่อให้เกิดความร่วมมือและผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนด

(๒) ให้ข้อคิดเห็นหรือคำแนะนำเบื้องต้นแก่บุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเข้าใจและความร่วมมือในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนา OTOP ตามที่ได้รับมอบหมาย

๔. ด้านการบริการ

(๑) ให้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน กลุ่ม องค์กรชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชน และชุมชน ตลอดจนภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วน เพื่อการส่งเสริมและพัฒนา OTOP ในด้านต่างๆ

(๒) ออกแบบและดำเนินการหรือร่วมดำเนินการในการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ ข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงาน OTOP ในด้านต่างๆ เพื่อให้บริการแก่หน่วยงานภาคีการพัฒนา ประชาชน ผู้นำชุมชน กลุ่ม องค์กรชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชน และชุมชน

๕. ปฏิบัติงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมาย

คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งที่ต้องการ

มีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

๑. ได้รับปริญญาตรีหรือคุณวุฒิอย่างอื่นที่เทียบได้ในระดับเดียวกัน ในสาขาวิชาหรือทางที่กรมการพัฒนาชุมชนเห็นว่าเหมาะสมกับหน้าที่ความรับผิดชอบและลักษณะงานที่ปฏิบัติ

๒. ได้รับปริญญาโทหรือคุณวุฒิอย่างอื่นที่เทียบได้ในระดับเดียวกัน ในสาขาวิชาหรือทางที่กรมการพัฒนาชุมชนเห็นว่าเหมาะสมกับหน้าที่ความรับผิดชอบและลักษณะงานที่ปฏิบัติ

๓. ได้รับปริญญาเอกหรือคุณวุฒิอย่างอื่นที่เทียบได้ในระดับเดียวกัน ในสาขาวิชาหรือทางที่กรมการพัฒนาชุมชนเห็นว่าเหมาะสมกับหน้าที่ความรับผิดชอบและลักษณะงานที่ปฏิบัติ

๔. ได้รับปริญญาหรือคุณวุฒิอย่างอื่นที่ ก.พ. กำหนดว่าใช้เป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนี้ได้

คำบรรยายลักษณะงานของพนักงานราชการ
กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

ประเภทกลุ่มงาน บริหารทั่วไป

ชื่อตำแหน่ง นักวิชาการพัฒนาชุมชน (พัฒนากร)

สังกัด : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ

หน้าที่ความรับผิดชอบ

ปฏิบัติงานในฐานะผู้ปฏิบัติงานระดับต้น ที่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถทางวิชาการในการทำงาน ปฏิบัติงานด้านวิชาการพัฒนาชุมชน ในพื้นที่ระดับอำเภอ ตำบล หมู่บ้าน ภายใต้การกำกับ แนะนำ ตรวจสอบ และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

โดยมีลักษณะงานที่ปฏิบัติในด้านต่าง ๆ ดังนี้

๑. ด้านการปฏิบัติการ

(๑) ศึกษา วิเคราะห์ ด้านการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ความรับผิดชอบ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการรวมกลุ่มของประชาชนในชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงแสวงหาและพัฒนาศักยภาพของผู้นำชุมชน กลุ่ม/องค์กรชุมชน และเครือข่ายองค์กรชุมชน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการวางแผนและบริหารจัดการชุมชนให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับวิถีชีวิตและภูมิสังคมของชุมชน

(๒) ศึกษา วิเคราะห์ ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนา และดำเนินการเกี่ยวกับการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการชุมชน การส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น และวิสาหกิจชุมชน การพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนฐานรากและอาชีพ บนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจแบบพอเพียง การพัฒนาทุนชุมชนและกองทุนต่าง ๆ ในชุมชนที่อยู่ในความรับผิดชอบ รวมทั้งการพัฒนาปรับปรุงรูปแบบ/วิธีการทำงาน เพื่อให้มีความเหมาะสมกับพื้นที่และบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

(๓) ศึกษา วิเคราะห์ ปัญหาสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานพัฒนาชุมชนในพื้นที่ความรับผิดชอบ เพื่อหาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

(๔) ศึกษา วิเคราะห์ จัดทำ ส่งเสริมและพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาชุมชนของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ และระบบสารสนเทศของชุมชนในพื้นที่ เพื่อให้การจัดเก็บข้อมูล การบริหารจัดการข้อมูล และการใช้ประโยชน์ข้อมูลในการวางแผน การจัดทำแผนการพัฒนา ตลอดจนการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องในงานพัฒนาชุมชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

(๕) เสนอแนะแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพชุมชนและเศรษฐกิจชุมชน เพื่อสร้างความสมดุลในการพัฒนาชุมชนและความมั่นคงของเศรษฐกิจชุมชนระดับฐานราก นำไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชนอย่างยั่งยืน

(๖) ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนา และดำเนินการด้านการจัดการความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน เพื่อสร้างและพัฒนาระบบการจัดการความรู้ของชุมชนให้สามารถต่อยอดขยายผลไปใช้ประโยชน์ในงานหรือกิจกรรมการพัฒนาชุมชนด้านต่าง ๆ ของชุมชนได้

(๗) ส่งเสริม สนับสนุนกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ชุมชนสามารถค้นหาปัญหา วิเคราะห์ ตัดสินใจ วางแผนชุมชน และดำเนินการร่วมกัน เพื่อแก้ไขปัญหาความต้องการของตนเองและชุมชนได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนเป็นที่ปรึกษาในงานพัฒนาชุมชนให้กับชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบ

๒. ด้านการวางแผน

วางแผนการทำงานที่รับผิดชอบ และร่วมดำเนินการวางแผนการทำงานของหน่วยงาน รวมทั้งหน่วยงานภาคีการพัฒนา ผู้นำชุมชน กลุ่ม/องค์กรชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชน และชุมชน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ที่กำหนด

๓. ด้านการประสานงาน

(๑) ประสานการทำงานร่วมกันทั้งภายในและภายนอกทีมงานหรือหน่วยงาน เพื่อให้เกิดความร่วมมือและผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนด

(๒) ชี้แจง ให้ข้อคิดเห็น และให้รายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูล ข้อเท็จจริง แก่บุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเข้าใจหรือความร่วมมือในการดำเนินงานตามที่ได้รับมอบหมาย

๔. ด้านการบริการ

(๑) ให้คำปรึกษาแนะนำด้านงานพัฒนาชุมชนแก่หน่วยงานภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลที่สนใจหรือประชาชนทั่วไป เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและส่วนรวม

(๒) เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนาชุมชน เพื่อให้บริการแก่หน่วยงานภาคีการพัฒนา ประชาชน ผู้นำชุมชน กลุ่ม องค์กรชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชน และชุมชน

๕. ปฏิบัติงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมาย

คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งที่ต้องการ

มีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

๑. ได้รับปริญญาตรีหรือคุณวุฒิต่างอื่นที่เทียบได้ในระดับเดียวกัน ในสาขาวิชาหรือทางที่กรมการพัฒนารัฐบาลเห็นว่าเหมาะสมกับหน้าที่ความรับผิดชอบและลักษณะงานที่ปฏิบัติ

๒. ได้รับปริญญาโทหรือคุณวุฒิต่างอื่นที่เทียบได้ในระดับเดียวกัน ในสาขาวิชาหรือทางที่กรมการพัฒนารัฐบาลเห็นว่าเหมาะสมกับหน้าที่ความรับผิดชอบและลักษณะงานที่ปฏิบัติ

๓. ได้รับปริญญาเอกหรือคุณวุฒิต่างอื่นที่เทียบได้ในระดับเดียวกัน ในสาขาวิชาหรือทางที่กรมการพัฒนารัฐบาลเห็นว่าเหมาะสมกับหน้าที่ความรับผิดชอบและลักษณะงานที่ปฏิบัติ

๔. ได้รับปริญญาหรือคุณวุฒิต่างอื่นที่ ก.พ. กำหนดว่าใช้เป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนี้ได้

คำบรรยายลักษณะงานของบัณฑิตอาสา (พนักงานจ้างเหมาบริการ)

โครงการบัณฑิตอาสาต้นแบบ

ในพื้นที่ ๓ จังหวัด (ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง) ภายในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)
ดำเนินการภายใต้กรอบความร่วมมือของ ๓ หน่วยงาน ได้แก่ กรมการพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยบูรพา
และสำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (สกพอ.)

หน้าที่ความรับผิดชอบ

ปฏิบัติงานในฐานะผู้ปฏิบัติงานที่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถทางวิชาการในการทำงาน ทำหน้าที่ในการศึกษาและสำรวจผลกระทบจากการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกและการพัฒนาพื้นที่และชุมชนสำรวจข้อมูลเชิงลึกในทุกมิติในระดับอำเภอและชุมชนที่สำคัญ ร่วมพัฒนาและสร้างความร่วมมือกับคนในพื้นที่กระจายความรู้และวิชาการที่ทันสมัยเข้าสู่ชุมชนโดยผสมผสานกับวิถีดั้งเดิมเพื่อนำไปสู่โอกาสในการพัฒนาชุมชนที่ดีและยั่งยืน และเป็นผลดีต่อการพัฒนาอีอีซีในระยะยาว รวมทั้งปฏิบัติงานด้านการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ระดับตำบล หมู่บ้าน ภายใต้การกำกับดูแล แนะนำ ให้คำปรึกษา ของพัฒนาการจังหวัด พัฒนาการอำเภอและพัฒนารัฐประสาทรายงานประจำตำบล และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

โดยมีลักษณะงานที่ปฏิบัติในด้านต่าง ๆ ดังนี้

๑. ศึกษา เรียนรู้ชุมชน การทำงานพัฒนาชุมชนในระดับตำบล หมู่บ้าน รวมทั้งการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนการทำงานร่วมกับผู้นำท้องถิ่น ผู้นำชุมชน กลุ่ม/องค์กรชุมชน และเครือข่ายองค์กรชุมชน ตลอดจนภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยมีการจัดทำแผนปฏิบัติงานรายเดือน
๒. สำรวจและจัดเก็บข้อมูลในระดับหมู่บ้าน/ครัวเรือน (แผนที่เดินดิน) ในทุกตำบลที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบตามจำนวนเป้าหมายกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด
๓. ประมวลและวิเคราะห์ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานระดับครัวเรือน (จปฐ.) และข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช.๒ค) โดยจัดทำฐานข้อมูลจากการสำรวจ/จัดเก็บข้อมูล และสรุปเป็นภาพรวมระดับตำบล
๔. จัดเวทีประชาคมระดับหมู่บ้าน เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยนำเสนอและกลั่นกรองข้อมูลระดับหมู่บ้าน (ครั้งที่ ๑) สะท้อนข้อมูลประเด็นปัญหาและความต้องการ ด้วยการใช้แผนที่เดินดินของหมู่บ้าน เพื่อนำมาเป็นพื้นที่ต้นแบบสำหรับจัดทำข้อเสนอโครงการในการพัฒนาชุมชน ข้อดี ข้อเสีย จุดเด่น จุดด้อย และจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการ
๕. สำรวจข้อมูลประเด็นปัญหาและความต้องการเชิงลึกในระดับครัวเรือนตามจำนวนเป้าหมายกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด พร้อมทั้งศึกษาข้อมูลเชิงลึกจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับประเด็น ปัญหาและความต้องการ เพื่อเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์หาสาเหตุและแนวทางการแก้ไขปัญหาความ ต้องการร่วมกับชุมชน
๖. จัดเวทีประชาคมระดับหมู่บ้าน เพื่อนำเสนอและกลั่นกรองข้อมูลระดับหมู่บ้าน (ครั้งที่ ๒) โดยสะท้อนข้อมูล เพื่อสร้างความตระหนักร่วมในชุมชน และร่วมกับชุมชนในการวิเคราะห์ข้อมูลชุมชน (SWOT/RCA) ค้นหาสาเหตุและแนวทางแก้ไขปัญหาความ ต้องการ จัดลำดับความสำคัญของปัญหาความ ต้องการ และจัดทำภาพปลายทางหรือสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นร่วมกัน เพื่อให้ทราบว่าโครงการ/กิจกรรมใดที่ชุมชนสามารถทำได้เอง โครงการ/กิจกรรมใดที่ชุมชนต้องทำร่วมกับหน่วยงานภายนอก และโครงการ/กิจกรรมใดที่ต้องให้หน่วยงานภายนอกดำเนินการทำให้ทั้งหมด เพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนของชุมชน
๗. ร่วมกับชุมชนในการจัดทำข้อเสนอของชุมชนเพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ข้อเสนอการยกระดับรายได้ และสรุปเป็นรูปเล่มรายงานผลการดำเนินงาน เพื่อให้กรมการพัฒนาชุมชน สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (สกพอ.) และมหาวิทยาลัยบูรพา นำไปใช้ประโยชน์เพื่อการพัฒนาและการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๘. ประสานสร้างความเข้าใจ สร้างความร่วมมือ รวมทั้งเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดนโยบายการดำเนินการในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) เพื่อให้ชุมชนเกิดความเข้าใจและเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการพัฒนาพื้นที่และชุมชน
๙. ศึกษาและสำรวจผลกระทบจากการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกและการพัฒนาพื้นที่และชุมชน สรุปรวบรวมข้อมูลเชิงลึกในทุกมิติในระดับอำเภอและชุมชนที่สำคัญ และการกระจายความรู้และวิทยากรที่ทันสมัย เข้าสู่ชุมชนโดยผสมผสานกับวิถีดั้งเดิม เพื่อนำไปสู่โอกาสในการพัฒนาชุมชนที่ดีและยั่งยืน และเป็นผลดีต่อการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ในระยะยาว
๑๐. ส่งเสริม สนับสนุนกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ชุมชนสามารถค้นหาปัญหา วิเคราะห์ ตัดสินใจ วางแผนชุมชน และดำเนินการร่วมกัน เพื่อแก้ไขปัญหาความต้องการของตนเองและชุมชนได้อย่างเหมาะสม
๑๑. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมาย

คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งที่ต้องการ

กรรมการพัฒนาชุมชน ร่วมกับ สกพอ. และมหาวิทยาลัยบูรพา กำหนดคุณสมบัติ และคุณลักษณะของบัณฑิตอาสา ดังนี้

๑.๑ คุณสมบัติทั่วไป

- ๑) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี (ไม่จำกัดสาขา)
- ๒) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท (ไม่จำกัดสาขา)
- ๓) มีถิ่นที่อยู่ในจังหวัดนั้น ๆ

๑.๒ คุณลักษณะ

- ๑) มีทัศนคติเชิงบวก
- ๒) มีความคิดสร้างสรรค์
- ๓) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
- ๔) มีทักษะในการสื่อสาร
- ๕) มีจิตอาสาพัฒนาท้องถิ่น

จำนวน ๙๓ อัตรา (จ้างเหมาอัตราละ ๕๐๐ บาทต่อวัน ตามระยะเวลาการจ้าง)

แนวทางการดำเนินงาน โครงการบัณฑิตอาสาต้นแบบ

หลักการและเหตุผล

การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกใน ๓ จังหวัด ได้แก่ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง ในช่วงปีที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่านโยบายของรัฐบาลให้พยายามผลักดันให้เกิดการลงทุนขนาดใหญ่ในหลายๆ โครงการ ได้แก่ โครงการรถไฟความเร็วสูงเชื่อม ๓ สนามบิน แบบไร้รอยต่อ การพัฒนาท่าเรือแหลมฉบังและมาบตาพุด การพัฒนาสนามบินอู่ตะเภา ซึ่งคาดว่าจะผลการดำเนินกิจกรรมในโครงการต่าง ๆ ดังกล่าวจะกระตุ้นให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจของภูมิภาคและประเทศอย่างต่อเนื่องแล้ว ยังมีผลทำให้กำลังแรงงานรุ่นใหม่ (Few Entrants) ที่สำเร็จการศึกษาระดับต่าง ๆ ได้มีงานทำเพื่อสร้างรายได้และปรับปรุงคุณภาพชีวิตของตนเองและครอบครัวได้อย่างต่อเนื่องและมั่นคง

ในแต่ละปี จะพบว่า ผลการสำรวจการทำงานของประชากรของสำนักงานสถิติแห่งชาติ รายงานว่ามีผู้สำเร็จการศึกษาในช่วงปี ๒๕๕๑ - ๒๕๖๑ มีผู้ว่างงานและอยู่ในตลาดแรงงานในแต่ละปีมีจำนวนเฉลี่ยกว่า ๓๘๑,๖๖๔ คน โดยเป็นผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีในสาขาต่าง ๆ จำนวน ๘๙,๖๓๐ คน ในปี ๒๕๕๗ และเพิ่มขึ้นเป็น ๑๒๒,๗๕๐ คน ในปี ๒๕๖๑ หรือเพิ่มขึ้นกว่า ๓๐,๐๐๐ คน ในช่วง ๕ ปี ที่ผ่านมา และเมื่อติดตามสถานการณ์ การมีงานทำและการว่างงานของผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า มีผู้ว่างงานที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี (Educated Unemployment) จากสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เป็นกลุ่มที่ว่างงานสูงสุด รองลงมาได้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาสาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ และบริหารธุรกิจ

การว่างงานของผู้สำเร็จการศึกษาดังกล่าว ถือได้ว่าเป็นการลงทุนทางทรัพยากรบุคคลที่สูญเปล่าของการบริหารจัดการของประเทศไทย จึงเห็นควรจัดทำโครงการบัณฑิตอาสาต้นแบบ เพื่อการพัฒนาชุมชนในพื้นที่อีอีซี ขึ้นมาเป็นโครงการนำร่อง เพื่อให้มีการนำบัณฑิตที่ว่างงานและอยู่ในพื้นที่ ๓ จังหวัด ให้มีโอกาสและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน และท้องถิ่นของตนเอง ทำหน้าที่ในการสำรวจผลกระทบจากการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกและการพัฒนาพื้นที่และชุมชน สำรวจข้อมูลเชิงลึกในทุกมิติในระดับอำเภอและชุมชนที่สำคัญ และมีการกระจายความรู้และวิทยากรที่ทันสมัยเข้าสู่ชุมชน ผสมผสานกับวิถีดั้งเดิมเพื่อนำไปสู่โอกาสในการพัฒนาชุมชนที่ดีและยั่งยืน และเป็นผลดีต่อการพัฒนาอีอีซีในระยะยาว

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้บัณฑิตอาสาเป็นกลไกในการสำรวจผลกระทบจากการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกและการพัฒนาพื้นที่และชุมชน
๒. สร้างโอกาสและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นให้แก่บัณฑิตที่ว่างงาน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น โดยเฉพาะในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ตามนโยบายรัฐบาล
๓. เสริมสร้างประสบการณ์ การเรียนรู้และการทำงานร่วมกับชุมชนและท้องถิ่น ร่วมกับผู้นำชุมชนในด้านต่าง ๆ รวมทั้งทดลองปฏิบัติงานจริงร่วมกับหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน
๔. เพื่อสร้างอนาคตให้กับบัณฑิตอาสาในการเข้าเป็นบุคลากรในหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๕. เพื่อสร้างเครือข่ายพันธมิตรในการพัฒนาพื้นที่อีอีซีในระดับชุมชน

กลุ่มเป้าหมาย

บัณฑิตอาสา จำนวน ๙๓ คน โดยคัดเลือกบัณฑิตอาสาที่ว่างงานจาก ๓ จังหวัด (ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง)

พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่ใน ๓๐ อำเภอ ใน ๓ จังหวัดอีอีซี

วิธีการดำเนินงาน

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (สกพอ.) ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยบูรพา และกรมการพัฒนาชุมชน จัดฝึกอบรมบัณฑิตอาสา หลักสูตร ๑๐ วัน แบ่งเป็นภาคทฤษฎี ๗ วัน และภาคปฏิบัติ ๓ วัน หลังจากนั้นบัณฑิตอาสาจะถูกส่งไปทำงานร่วมกับชุมชน ระยะเวลา ๘๕ วัน พร้อมสรุปบทเรียน ประสพการณ์ เพื่อประเมินผลโครงการและกำหนดแนวทางในการดำเนินงานในระยะต่อไป

ความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน

๑. สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (สกพอ.)
 - ๑.๑ เป็นเจ้าภาพหลักในการดำเนินงานโครงการ
 - ๑.๒ เป็นหน่วยงบประมาณโครงการ
๒. มหาวิทยาลัยบูรพา
 - ๒.๑ สนับสนุนงานทางวิชาการ บริหารฐานข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลตามหลักวิชาการ และให้บริการข้อมูลแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - ๒.๒ ปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรม สัมภาษณ์ วิทยากรรับเทียบโอนหน่วยกิต รวม ๖ หน่วยกิต สำหรับการศึกษาดูในระดับปริญญาโท
 - ๒.๓ เข้าร่วมการประเมินผลความสำเร็จของโครงการ
๓. กรมการพัฒนาชุมชน
 - ๓.๑ ดำเนินการรับสมัครบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จบปีการศึกษา ๒๕๖๒ ไม่จำกัดสาขา อำเภอละ ๖ คน (ตัวจริง ๓ คน สำรอง ๓ คน) รวม ๑๘๐ คน และระดับปริญญาโท จังหวัดละ ๑ คน รวม ๓ คน รวมทั้งสิ้น ๑๘๓ คน
 - ๓.๒ จัดฝึกอบรมภาคทฤษฎี ๗ วัน ภาคสนาม ๓ วัน รวม ๑๐ วัน สถานที่ ณ วิทยาลัยการพัฒนารัฐบาลชุมชน อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี
 - ๓.๓ ประสานงานและสนับสนุนการปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสาในระดับพื้นที่ โดยใช้กลไกของพัฒนาการจังหวัด พัฒนาการอำเภอ และพัฒนาการตำบล ทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงตลอดโครงการ

ระยะเวลาดำเนินงานโครงการ

ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม – กันยายน ๒๕๖๓

อัตราจ้าง

จ้างเหมาคนละ ๕๐๐ บาทต่อวัน ระยะเวลาจ้าง ตั้งแต่วันที่ ๗ กรกฎาคม – ๒๙ กันยายน ๒๕๖๓ รวม ๘๕ วัน

สถานที่ปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสา

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ๓๐ อำเภอ ในพื้นที่จังหวัดอีอีซี

แนวทางการดำเนินงานโครงการบัณฑิตอาสา ของกรมการพัฒนาชุมชน

๑. กรมการพัฒนาชุมชนจัดทำแนวทางการดำเนินงานโครงการบัณฑิตอาสาต้นแบบตามภารกิจความร่วมมือ

๒. กรมการพัฒนาชุมชน ร่วมกับ สกพอ. และมหาวิทยาลัยบูรพา กำหนดคุณสมบัติ และคุณลักษณะของบัณฑิตอาสา ดังนี้

๒.๑ คุณสมบัติทั่วไป

- ๑) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา ๒๕๖๒ (ไม่จำกัดสาขา)
- ๒) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท (ไม่จำกัดสาขา)
- ๓) มีถิ่นที่อยู่ในจังหวัดนั้น ๆ

๒.๒ คุณลักษณะ

- ๑) มีทัศนคติเชิงบวก
- ๒) มีความคิดสร้างสรรค์
- ๓) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
- ๔) มีทักษะในการสื่อสาร
- ๕) มีจิตอาสาพัฒนาท้องถิ่น

๓. กรมการพัฒนาชุมชน มอบหมายให้สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ดำเนินการรับสมัครบัณฑิตอาสาตามขั้นตอน ดังนี้

๓.๑ ออกประกาศจังหวัด ๕ วันทำการ

๓.๒ เปิดรับสมัครบัณฑิตอาสา ๓ วันทำการ

หลักฐานการรับสมัคร ประกอบด้วย

- ๑) รูปถ่ายหน้าตรง ๑.๕ x ๒ นิ้ว จำนวน ๓ รูป
- ๒) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน จำนวน ๑ ฉบับ
- ๓) สำเนาวุฒิการศึกษา หรือใบรับรองสำเร็จการศึกษา จำนวน ๑ ฉบับ

๓.๓ การคัดเลือก

- ๑) ตรวจสอบคุณสมบัติ ๑ วัน
- ๒) ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิ์สอบคัดเลือก ๓ วันทำการ
- ๓) การพิจารณาคัดเลือก โดยวิธีการสัมภาษณ์ ๑ วันทำการ
- ๔) ประกาศรายชื่อผู้ผ่านการคัดเลือก ๑ วันทำการ
- ๕) รับรายงานตัว/จัดทำสัญญาจ้าง ๑ วันทำการ (นับจากวันประกาศผลฯ ๓ วัน)

๔. กรมการพัฒนาชุมชน ร่วมกับ สกพอ. และมหาวิทยาลัยบูรพา จัดทำข้อตกลงความร่วมมือ ๓ หน่วยงาน (Kick off)

๕. กรมการพัฒนาชุมชน มอบหมายให้สถาบันการพัฒนาชุมชน จัดการฝึกอบรมโดยใช้สถานที่วิทยาลัยการพัฒนาชุมชน อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

กิจกรรมประกอบด้วย

- ๑) การ work shop จัดทำหลักสูตร ร่วมกับมหาวิทยาลัยบูรพา
- ๒) การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสา
- ๓) การจัดทำเอกสารคู่มือพี่เลี้ยง
- ๔) การดำเนินการฝึกอบรมตามหลักสูตร ๑๐ วัน แบ่งเป็นภาคทฤษฎี ๗ วัน ภาคสนาม ๓ วัน

๖. กรมการพัฒนาชุมชน และสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด เป็นหน่วยประสานงานและสนับสนุน การปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสาในระดับพื้นที่ โดยใช้กลไกของพัฒนาการจังหวัด พัฒนาการอำเภอ และพัฒนาการตำบล ทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงตลอดโครงการ รวมถึงเป็นหน่วยงานประสานงานและเบิกจ่ายค่าใช้จ่าย ค่าตอบแทน และอื่น ๆ ตามโครงการฯ ให้แก่บัณฑิตอาสา

โครงสร้างคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือก ประกอบด้วย

๑. พัฒนาการจังหวัด	ประธาน
๒. ผู้แทนจากสถาบันการพัฒนาชุมชน	กรรมการ
๓. ผู้แทนจากมหาวิทยาลัยบูรพา	กรรมการ
๔. หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ	กรรมการและเลขานุการ

ขอบเขต/ลักษณะงานสำหรับบัณฑิตอาสา

๑. การศึกษา/ประมวลและวิเคราะห์ จปฐ./กชช๒ค
๒. การศึกษา/เรียนรู้ชุมชน/สร้างความสัมพันธ์กับชุมชน
๓. การจัดเวที/การคืนผลการวิเคราะห์ จปฐ./กชช๒ค เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้/ การมีส่วนร่วมของชุมชน
๔. การจัดทำข้อเสนอชุมชน/ข้อเสนอการยกระดับรายได้/การพัฒนาชุมชนท้องถิ่น
๕. เป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดนโยบาย EEC
๖. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมาย

(ตัวอย่าง)
บันทึกข้อตกลง

เลขที่...../๒๕๖๓

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

บันทึกข้อตกลงฉบับนี้ทำขึ้น ณ เลขที่.....ถนน.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

โดย (นาย/นาง/นางสาว).....ตำแหน่ง.....

ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า “ผู้ว่าจ้าง” ฝ่ายหนึ่งกับ.....

เกิดวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....บัตรประจำตัวประชาชนเลขที่.....

อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ปรากฏตามสำเนาเอกสารแนบท้ายบันทึกข้อตกลงนี้ ซึ่งต่อไปในบันทึกข้อตกลงนี้เรียกว่า “ผู้รับจ้าง” อีกฝ่ายหนึ่ง

ข้อ ๑. ข้อตกลงการจ้าง

ผู้ว่าจ้างตกลงจ้างและผู้รับจ้างตกลงรับจ้างปฏิบัติงานหน้าที่ตำแหน่งบัณฑิตอาสา ในอัตรา
วันละ ๕๐๐ บาท (ห้าร้อยบาทถ้วน) กำหนดระยะเวลาจ้าง ๘๕ วัน ตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ.
๒๕๖๓ ถึงวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ๒๕๖๓ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๔๒,๕๐๐ บาท (สี่หมื่นสองพันห้าร้อย
บาทถ้วน) รวมภาษีมูลค่าเพิ่มตลอดจนภาษีอากรอื่น ๆ และค่าใช้จ่ายที่ส่งปวงด้วยแล้ว ตามข้อกำหนด และ
เงื่อนไข

แห่งข้อตกลงนี้รวมทั้งเอกสารแนบท้ายบันทึกข้อตกลง

ผู้รับจ้างตกลงที่จะจัดหาแรงงานและวัสดุ เครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนอุปกรณ์ต่าง ๆ ชนิดดี
เพื่อใช้ในงานจ้างตามบันทึกข้อตกลงนี้

ข้อ ๒. เอกสารอันเป็นส่วนหนึ่งของบันทึกข้อตกลง

เอกสารแนบข้อตกลง ดังต่อไปนี้ถือเป็นส่วนหนึ่งของบันทึกนี้

- ผนวก ๑รายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะฯ..... จำนวน ๑ (หนึ่ง) หน้า
- ผนวก ๒สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน..... จำนวน ๑ (หนึ่ง) หน้า
- ผนวก ๓สำเนานำสมุดบัญชีธนาคาร..... จำนวน ๑ (หนึ่ง) หน้า
- ผนวก ๔แบบประวัติ..... จำนวน ๑ (หนึ่ง) หน้า

ความใดในเอกสารแนบท้ายที่ขัดแย้งกับข้อความในบันทึกข้อตกลงนี้ให้ใช้ข้อความ
ในบันทึกข้อตกลงนี้บังคับ และในกรณีที่เอกสารแนบท้ายบันทึกข้อตกลงขัดแย้งกันเอง ผู้รับจ้างจะต้องปฏิบัติ
ตามคำวินิจฉัยของผู้ว่าจ้าง

ข้อ ๓. ค่าจ้างและการจ่ายเงิน

ผู้ว่าจ้างตกลงจ่ายและผู้รับจ้างตกลงรับเงินค่าจ้างจำนวนวันละ ๕๐๐ บาท (ห้าร้อยบาทถ้วน)
กำหนดระยะเวลาจ้าง ๘๕ วัน ตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ.๒๕๖๓ ถึงวันที่.....
เดือน.....พ.ศ. ๒๕๖๓ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๔๒,๕๐๐ บาท (สี่หมื่นสองพันห้าร้อยบาทถ้วน)
ซึ่งได้รวมค่าใช้จ่ายที่ส่งปวงด้วยแล้ว เมื่อผู้รับจ้างได้ปฏิบัติงานทั้งหมดให้แล้วเสร็จเรียบร้อยตามบันทึกข้อตกลง
และผู้ว่าจ้างได้ตรวจรับงานจ้างไว้โดยครบถ้วนแล้ว

/ การจ่ายเงิน...

การจ่ายเงินตามเงื่อนไขแห่งบันทึกข้อตกลงนี้ ผู้ว่าจ้างจะโอนเงิน เข้าบัญชีเงินฝากธนาคาร
ของผู้รับจ้างชื่อธนาคาร.....สาขา.....ชื่อบัญชี.....
เลขที่บัญชี..... ทั้งนี้ ผู้รับจ้างตกลงเป็นผู้รับภาระเงินค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการ
อื่นใดเกี่ยวกับการโอนที่ธนาคารเรียกเก็บ และยินยอมให้มีการหักเงินดังกล่าวจากจำนวนเงินโอนในงวดนั้น ๆ

ข้อ ๔. กำหนดเวลาแล้วเสร็จและสิทธิของผู้ว่าจ้างในการบอกเลิกข้อตกลง

ผู้รับจ้างต้องเริ่มทำงานที่รับจ้างภายในวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ๒๕๖๓
และจะต้องทำให้แล้วเสร็จบริบูรณ์ภายในวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ๒๕๖๓
ถ้าผู้รับจ้างมิได้ลงมือทำงานภายในกำหนดเวลาหรือไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จตามกำหนด หรือมีเหตุให้เชื่อได้ว่า
ผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา หรือจะแล้วเสร็จล่าช้าเกินกว่ากำหนดเวลาหรือ
ผู้รับจ้างทำผิดสัญญาข้อใดข้อหนึ่ง หรือตกเป็นผู้พิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดหรือตกเป็นผู้ล้มละลายหรือเพิกเฉย
ผู้ว่าจ้างมีสิทธิที่จะบอกเลิกข้อตกลงนี้ได้และมีสิทธิจ้างผู้รับจ้างรายใหม่เข้าทำงานของผู้รับจ้างให้ลุล่วงไปได้
ด้วยการใช้สิทธิบอกเลิกข้อตกลงนั้นไม่กระทบสิทธิของผู้ว่าจ้างที่จะเรียกร้องค่าเสียหายจากผู้รับจ้าง
การที่ผู้ว่าจ้างไม่ใช้สิทธิเลิกข้อตกลงดังกล่าวข้างต้นนั้น ไม่เป็นเหตุให้ผู้รับจ้างพ้นจากความรับผิดชอบ
ตามข้อตกลง

ข้อ ๕. ความรับผิดชอบของผู้รับจ้าง

ผู้รับจ้างจะต้องรับผิดชอบต่ออุบัติเหตุ ความเสียหาย หรือภัยอันตรายใด ๆ อันเกิดจากการปฏิบัติงาน
ของผู้รับจ้าง และจะต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายจากการกระทำของลูกจ้างของผู้รับจ้าง
ความเสียหายใด ๆ อันเกิดแก่งานที่ผู้รับจ้างได้ทำขึ้น แม้จะเกิดขึ้นเพราะเหตุสุดวิสัย นอกจาก
กรณีอันเกิดจากความผิดของผู้ว่าจ้าง ผู้รับจ้างจะต้องรับผิดชอบโดยซ่อมแซมให้คืนดีหรือเปลี่ยนให้ใหม่
โดยค่าใช้จ่ายของผู้รับจ้างเอง ความรับผิดชอบของผู้รับจ้างดังกล่าวในข้อนี้จะสิ้นสุดลงเมื่อผู้ว่าจ้างได้รับมอบงาน
ครั้งสุดท้าย ซึ่งหลังจากนั้นผู้รับจ้างคงต้องรับผิดชอบเพียงในกรณีชำรุดบกพร่อง หรือความเสียหายดังกล่าว

ข้อ ๖. ค่าปรับ

หากผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จตามเวลาที่กำหนดไว้ในข้อตกลง และผู้ว่าจ้าง
ยังมิได้บอกเลิกข้อตกลง ผู้รับจ้างจะต้องชำระค่าปรับให้แก่ผู้ว่าจ้างเป็นจำนวนเงินวันละ.....บาท
(.....) และจะต้องชำระค่าใช้จ่ายในการควบคุมงานในเมื่อผู้ว่าจ้างต้องจ้าง
ผู้ควบคุมงานอีกต่อหนึ่งเป็นจำนวนเงินวันละ.....บาท (.....)
นับถัดจากวันที่กำหนดแล้วเสร็จตามข้อตกลงหรือวันที่ผู้ว่าจ้างได้ขยายให้จนถึงวันที่ทำงานแล้วเสร็จจริง
นอกจากนี้ผู้รับจ้างยอมให้ผู้ว่าจ้างเรียกค่าเสียหายอันเกิดขึ้นจากการที่ผู้รับจ้างทำงานล่าช้าเฉพาะส่วนที่
เกินกว่าจำนวนค่าปรับและค่าใช้จ่ายดังกล่าวได้อีกด้วย

ในระหว่างที่ผู้ว่าจ้างยังมิได้บอกเลิกข้อตกลงนั้น หากผู้ว่าจ้างเห็นว่าผู้รับจ้างจะไม่สามารถ
ปฏิบัติตามข้อตกลงต่อไปได้ ผู้ว่าจ้างจะใช้สิทธิบอกเลิกข้อตกลงและใช้สิทธิตามข้อ ๔. ก็ได้ และถ้าผู้ว่าจ้าง
ได้แจ้งข้อเรียกร้องไปยังผู้รับจ้างเมื่อครบกำหนดแล้วเสร็จของงานขอให้ชำระค่าปรับแล้วผู้ว่าจ้างมีสิทธิ
ที่จะปรับผู้รับจ้างจนถึงวันบอกเลิกข้อตกลงได้อีกด้วย

ข้อ ๗. การกำหนดค่าเสียหาย

ค่าปรับหรือค่าเสียหายซึ่งเกิดขึ้นจากผู้รับจ้างตามข้อตกลงนี้ ผู้ว่าจ้างมีสิทธิที่จะหักเอาเงินจากจำนวนเงินค่าจ้างที่ค้างจ่าย หรือจากเงินประกันผลงานของผู้รับจ้างหรือบังคับจากหลักประกันการปฏิบัติตามข้อตกลงก็ได้

หากมีเงินค่าจ้างตามข้อตกลงที่หักไว้จ่ายเป็นค่าปรับ และค่าเสียหายแล้วยังเหลืออยู่อีกเท่าใด ผู้ว่าจ้างจะคืนให้แก่ผู้รับจ้างทั้งหมด

ข้อตกลงนี้ทำขึ้นสองฉบับ มีข้อความถูกต้องตรงกัน ทั้งคู่ได้อ่านและเข้าใจข้อความโดยละเอียดตลอดแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อพร้อมทั้งประทับตรา (ถ้ามี) ไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยานและเก็บไว้ฝ่ายละฉบับ

ลงชื่อ.....ผู้ว่าจ้าง
(.....)
ตำแหน่ง.....

ลงชื่อ.....ผู้รับจ้าง
(.....)

ลงชื่อ.....พยาน
(.....)

ลงชื่อ.....พยาน
(.....)

แบบประวัติผู้สมัครเข้าโครงการบัณฑิตอาสาต้นแบบ

รูปถ่าย

๑.๕ x ๒ นิ้ว

๑. ชื่อ - สกุล.....ชื่อเล่น.....
 เลขที่บัตรประจำตัวประชาชน.....
๒. วัน/เดือน/ปี เกิด.....อายุ.....ปี
๓. ภูมิลำเนา.....
๔. ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ถนน.....ตำบล.....
 อำเภอ.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....
๕. สถานภาพ โสด สมรส หย่า
๖. การศึกษา

วุฒิการศึกษา / สาขา	สถานศึกษา	ปีที่จบ

๗. ประวัติการทำงาน/ฝึกงาน

ชื่อสถานที่	ตำแหน่ง/ลักษณะงาน	ระยะเวลา (ปี)

๘. ผลกระทบที่ได้รับจากสถานการณ์การว่างงาน

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สมัคร

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ๒๕๖๓

(ตัวอย่าง)

ประกาศจังหวัด.....

เรื่อง รับสมัครสอบคัดเลือกเพื่อสรรหาบุคคลเป็นพนักงานจ้างเหมาบริการ

ด้วยจังหวัด..... โดยสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด..... จะดำเนินการรับสมัครสอบคัดเลือกเพื่อสรรหาบุคคลเป็นพนักงานจ้างเหมาบริการ ตำแหน่งบัณฑิตอาสา ประจำสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด..... โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

๑. ตำแหน่งที่รับสมัคร/อัตราค่าจ้าง

บัณฑิตอาสา จำนวน ๙๓ อัตรา

อัตราค่าจ้างวันละ ๕๐๐ บาท (ห้าร้อยบาทถ้วน) ระยะเวลาจ้าง จำนวน ๘๕ วัน

๒. ลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติ

ปฏิบัติงาน ณ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ๓๐ อำเภอ ในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ๓ จังหวัด ได้แก่ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง

- ๑) การศึกษา/ประมวลและวิเคราะห์ จปฐ./กชช๒ค
- ๒) การศึกษา/เรียนรู้ชุมชน/สร้างความสัมพันธ์กับชุมชน
- ๓) การจัดเวที/การคืนผลการวิเคราะห์ จปฐ./กชช๒ค เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้/การมีส่วนร่วมของชุมชน
- ๔) การจัดทำข้อเสนอชุมชน/ข้อเสนอการยกระดับรายได้/การพัฒนาชุมชนท้องถิ่น
- ๕) เป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดนโยบาย EEC
- ๖) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมาย

๓. คุณสมบัติทั่วไป

- ๑) จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ทุกสาขา จากสถาบันการศึกษาที่ ก.พ. รับรอง จำนวน ๙๐ อัตรา
- ๒) จบการศึกษาระดับปริญญาโท ทุกสาขา จากสถาบันการศึกษาที่ ก.พ. รับรอง จำนวน ๓ อัตรา
- ๓) มีถิ่นที่อยู่ในจังหวัดนั้น ๆ
- ๔) ไม่เป็นข้าราชการหรือผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐ และไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
- ๕) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ คนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ หรือเป็นโรคตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.

/ ๔. คุณลักษณะ...

๔. คุณลักษณะ

- ๑) มีทัศนคติเชิงบวก
- ๒) มีความคิดสร้างสรรค์
- ๓) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
- ๔) มีทักษะในการสื่อสาร
- ๕) มีจิตอาสาพัฒนาท้องถิ่น

๕. การรับสมัคร

๕.๑ วัน เวลา และสถานที่รับสมัคร

รับสมัครตั้งแต่วันที่ มิถุนายน ๒๕๖๓ ในวันและเวลาราชการ ณ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอทุกอำเภอ ในจังหวัด..... โทรศัพท์

๕.๒ หลักฐานการรับสมัครที่ต้องยื่นพร้อมใบสมัคร

- ๑) รูปถ่ายหน้าตรง ไม่สวมหมวก และไม่สวมแว่นตาดำ ขนาด ๑.๕ x ๒ นิ้ว ถ่ายครั้งเดียวกันไม่เกิน ๑ ปี จำนวน ๓ รูป
- ๒) สำเนาวุฒิการศึกษา ที่แสดงว่าเป็นผู้มีคุณวุฒิการศึกษาตรงตามที่ทางราชการกำหนด จำนวน ๑ ฉบับ

๓) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน จำนวน ๑ ฉบับ

๔) สำเนาหลักฐานอื่น ๆ เช่น ใบเปลี่ยนชื่อ - สกุล (ในกรณีที่มีชื่อ - นามสกุล ในหลักฐานการรับสมัครไม่ตรงกัน) ใบสำคัญทหารกองเกิน (ใบ ส.ต.๘ หรือ ส.ต.๙) จำนวนอย่างละ ๑ ฉบับ

๕.๓ เงื่อนไขในการรับสมัคร

ผู้สมัครจะต้องรับผิดชอบในการตรวจสอบ และรับรองตนเองว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติทั่วไปตรงตามประกาศรับสมัครจริง และจะต้องกรอกรายละเอียดต่าง ๆ ในใบสมัคร พร้อมทั้งยื่นหลักฐานในการสมัครให้ถูกต้องครบถ้วน ในกรณีที่มีความผิดพลาดอันเกิดจากผู้สมัคร ไม่ว่าจะด้วยเหตุใด ๆ หรือวุฒิการศึกษาไม่ตรงตามที่ทางราชการกำหนด ให้ถือว่าการรับสมัคร และการได้เข้ารับการศึกษาครั้งนี้ เป็นโมฆะสำหรับผู้นั้น

๖. การประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิสอบคัดเลือก

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด..... จะประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิสอบคัดเลือก ในวันที่๒๕๖๓ ณ ป้ายประชาสัมพันธ์สำนักงานฯ และทางเว็บไซต์สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด..... เว็บไซต์ www.....

๗. การพิจารณาคัดเลือก

การทดสอบภาคความรู้ความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่ง

โดยการสอบสัมภาษณ์ ในวันที่ ๒๕๖๓ เวลา น. เป็นต้นไป ณ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด.....

๘. การประกาศรายชื่อผู้ผ่านการคัดเลือก

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด..... จะประกาศรายชื่อผู้ผ่านการคัดเลือก
ในวันที่ ๒๕๖๓ โดยเรียงลำดับจากผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงสุดลงมาตามลำดับ

๙. การจัดทำสัญญาจ้าง

ผู้ผ่านการคัดเลือกจะได้รับอัตราค่าจ้างตามที่กำหนดในประกาศ สำหรับการลงนาม
ในสัญญาจ้าง สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด..... จะลงนามในสัญญาจ้าง ในวันที่ ๒๕๖๓

ประกาศ ณ วันที่.....

ปรับข้อความข้อ ๙ ***มีหนังสือเรียกตัวเพื่อนัดวันทำสัญญาในครั้งต่อไป

ที่ นร ๑๐๐๑/ว ส

สำนักงาน ก.พ.

ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๒๖ มีนาคม ๒๕๖๕

เรื่อง กฎ ก.พ. ว่าด้วยการพัฒนาและทดสอบนวัตกรรมด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๕

เรียน (เวียน กระทรวง กรม จังหวัด)

สิ่งที่ส่งมาด้วย กฎ ก.พ. ว่าด้วยการพัฒนาและทดสอบนวัตกรรมด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๕

ด้วย ก.พ. ได้ออกกฎ ก.พ. ว่าด้วยการพัฒนาและทดสอบนวัตกรรมด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยกฎ ก.พ. ฉบับดังกล่าวได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๙ ตอนที่ ๑๖ ก วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๕ แล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ซึ่งส่วนราชการสามารถดาวน์โหลดได้จาก QR Code ที่ปรากฏท้ายหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ ทั้งนี้ ได้แจ้งกรมและจังหวัดทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(นายปิยวัฒน์ ศิวรักษ์)

เลขาธิการ ก.พ.

สำนักกฎหมาย

โทร. ๐ ๒๕๔๗ ๑๐๐๐ ต่อ ๘๘๕๙

โทรสาร ๐ ๒๕๔๗ ๑๕๗๑

กฎ ก.พ.

ว่าด้วยการพัฒนาและทดสอบนวัตกรรมด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล
พ.ศ. ๒๕๖๕

โดยที่เป็นการสมควรมีหลักเกณฑ์การพัฒนาและทดสอบนวัตกรรมด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลของส่วนราชการ เพื่อพัฒนาการบริหารทรัพยากรบุคคลของส่วนราชการให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายใหม่ ๆ และโดยเหมาะสมกับภารกิจของส่วนราชการแต่ละแห่งที่แตกต่างกัน ตามหลักการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ตามนโยบาย ๒๕๘ ข. (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๘ (๓) และ (๕) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ก.พ. โดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี ออกกฎ ก.พ. ไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎ ก.พ. นี้เรียกว่า “กฎ ก.พ. ว่าด้วยการพัฒนาและทดสอบนวัตกรรมด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๕”

ข้อ ๒ กฎ ก.พ. นี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในกฎ ก.พ. นี้

“นวัตกรรมต้นแบบ” หมายความว่า หลักเกณฑ์ วิธีการ หรือแนวทางการบริหารทรัพยากรบุคคลใหม่ ๆ ที่แตกต่างจากหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือแนวทางการบริหารทรัพยากรบุคคลที่กำหนดไว้ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน

“ทดสอบ” หมายความว่า การนำนวัตกรรมต้นแบบไปทดสอบปฏิบัติจริงตามที่หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ ก.พ. ประกาศกำหนด โดยจะเป็นการทดสอบในส่วนราชการแห่งใดแห่งหนึ่ง เพียงแห่งเดียวหรือหลายแห่งก็ได้

ข้อ ๔ การพัฒนาและทดสอบนวัตกรรมด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลตามกฎ ก.พ. นี้ เป็นการพัฒนาและทดสอบนวัตกรรมต้นแบบ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการบริหารทรัพยากรบุคคล

ของส่วนราชการต่าง ๆ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายใหม่ ๆ โดยเหมาะสมกับภารกิจของส่วนราชการแต่ละแห่งที่แตกต่างกัน ตามหลักการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ตามนัยมาตรา ๒๕๘ ข. (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

(๑) เพื่อพัฒนานวัตกรรมด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลให้สามารถนำไปใช้ได้ในวงกว้าง โดยมีการทดสอบเพื่อจำกัดและประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นก่อนนำไปปรับใช้จริงในระบบราชการ เพื่อประโยชน์ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และนโยบายของรัฐบาล

(๒) เพื่อปรับปรุงเครื่องมือหรือกระบวนการปฏิบัติราชการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

(๓) เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลให้แก่ส่วนราชการ โดยเหมาะสมกับภารกิจของส่วนราชการ

(๔) เพื่อส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ร่วมกันระหว่างส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ องค์กรกลางบริหารงานบุคคลของเจ้าหน้าที่รัฐประเภทอื่น หรือเอกชนที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๕ เมื่อสำนักงาน ก.พ. เห็นสมควรพัฒนาและทดสอบนวัตกรรมด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลในเรื่องใด ให้เสนอ ก.พ. พิจารณา เมื่อ ก.พ. ให้ความเห็นชอบให้เป็นนวัตกรรมต้นแบบแล้ว ให้ส่วนราชการดำเนินการทดสอบตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และเงื่อนไขที่ ก.พ. ประกาศกำหนด ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ถือว่าการทดสอบของส่วนราชการดังกล่าวเป็นการดำเนินการตามที่ ก.พ. กำหนดตามมาตรา ๑๓๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑

เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของส่วนราชการในการพัฒนาและทดสอบนวัตกรรมด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ส่วนราชการอาจมีข้อเสนอเพื่อพัฒนาและทดสอบนวัตกรรมด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลของส่วนราชการนั้น ต่อสำนักงาน ก.พ. เพื่อพิจารณาได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และเงื่อนไขที่ ก.พ. ประกาศกำหนด

ให้สำนักงาน ก.พ. มีหน้าที่กำกับ ติดตาม และประเมินผลการทดสอบ และรายงานผลให้ ก.พ. ทราบเป็นระยะ

ข้อ ๖ ในกรณีที่ ก.พ. เห็นว่า กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หลักเกณฑ์ วิธีการ หรือวิธีปฏิบัติที่ออกโดย ก.พ. บรรดาที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันในเรื่องใด ไม่สอดคล้องกับการพัฒนาและทดสอบนวัตกรรมด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ก.พ. จะยกเว้นหรือผ่อนปรนกฎ ระเบียบ

ข้อบังคับ ประกาศ หลักเกณฑ์ วิธีการ หรือวิธีปฏิบัติในเรื่องนั้น หรือกำหนดให้แตกต่างกันไป เป็นการเฉพาะรายตลอดระยะเวลาการทดสอบก็ได้

หาก ก.พ. เห็นว่ามีกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หลักเกณฑ์ วิธีการ หรือวิธีปฏิบัติ ของหน่วยงานอื่นที่ไม่สอดคล้องกับการพัฒนาและทดสอบนวัตกรรมด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ให้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาสั่งการตามสมควรต่อไป

ข้อ ๗ ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎ ก.พ. นี้ ให้ ก.พ. พิจารณาวินิจฉัย คำวินิจฉัยของ ก.พ. ให้เป็นที่สิ้นสุด

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๕

วิษณุ เครืองาม

รองนายกรัฐมนตรี

ประธาน ก.พ.

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎ ก.พ. ฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรมีหลักเกณฑ์การพัฒนา และทดสอบนวัตกรรมด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลของส่วนราชการ เพื่อพัฒนาการบริหารทรัพยากรบุคคล ของส่วนราชการให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายใหม่ ๆ และโดยเหมาะสมกับภารกิจ ของส่วนราชการแต่ละแห่งที่แตกต่างกัน ตามเจตนารมณ์แห่งการปฏิรูปประเทศด้านการบริหาร ราชการแผ่นดิน ตามนัยมาตรา ๒๕๘ ข. (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องออก กฎ ก.พ. นี้

ข้อมูลทั่วไปของกรมการพัฒนาชุมชน

วิสัยทัศน์

เศรษฐกิจฐานรากมั่นคง ชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน ด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

พันธกิจ

1. เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนให้มีความสามารถในการบริหารจัดการและพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน
2. ส่งเสริมและยกระดับเศรษฐกิจฐานรากเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงในชีวิตแก่ประชาชนและชุมชน
3. สร้างความร่วมมือและส่งเสริมบทบาทเครือข่ายการพัฒนาชุมชนเพื่อยกระดับงานพัฒนาชุมชนให้ได้รับการยอมรับทั้งในและต่างประเทศ
4. พัฒนางองค์กรให้ทันสมัย มีสมรรถนะสูง และมีธรรมาภิบาล บุคลากรมีอุดมการณ์และเชี่ยวชาญในงานพัฒนาชุมชน

ภารกิจหลัก

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อให้ประชาชนพึ่งตนเองและนำไปสู่ชุมชนที่เข้มแข็ง
2. ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของประชาชน ผู้นำชุมชน องค์กรชุมชน และเครือข่ายองค์กรชุมชนในการบริหารจัดการชุมชน
3. ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากและพัฒนาทุนชุมชนให้มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพ

อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมฯ พ.ศ. 2552

1. กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ มาตรการ และแนวทางในการพัฒนาชุมชนระดับชาติ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐ เอกชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการพัฒนาชุมชน ได้ใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างความสามารถและความเข้มแข็งของชุมชน
2. จัดทำและพัฒนาระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำหรับประเมินความก้าวหน้าและมาตรฐานการพัฒนาของชุมชน
3. พัฒนาระบบและกลไกในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ การจัดการความรู้ การอาชีพการออม และการบริหารจัดการเงินทุนของชุมชน เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถของประชาชน ชุมชน ผู้นำชุมชน องค์กรชุมชน และเครือข่ายองค์กรชุมชน
4. สนับสนุนและพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศชุมชน ส่งเสริมการใช้ประโยชน์และการให้บริการข้อมูลสารสนเทศชุมชน เพื่อใช้ในการวางแผนบริหารการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย พัฒนา และสร้างองค์ความรู้เพื่อใช้ในงานพัฒนาชุมชน และการจัดทำยุทธศาสตร์ชุมชน
6. ฝึกอบรมและพัฒนาข้าราชการ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ผู้นำชุมชน องค์กรชุมชน และเครือข่ายองค์กรชุมชนให้มีความรู้ ทักษะ ทศนคติ และสมรรถนะในการทำงาน รวมทั้งให้ความร่วมมือทางวิชาการด้านการพัฒนาชุมชนแก่หน่วยงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ
7. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรม หรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

นโยบายและทิศทางการบริหารงานของกรมการพัฒนาชุมชน

แผนปฏิบัติการราชการกรมการพัฒนาชุมชน พ.ศ. 2566 ของกรมการพัฒนาชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน มีภารกิจสำคัญในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งเสริม และพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพ เพื่อให้ชุมชนเข้มแข็ง โดยมีผู้นำชุมชน อาสาสมัคร กลุ่ม/องค์กร และเครือข่ายองค์กรชุมชน เป็นกลไกการพัฒนาในการบริหารจัดการชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ “เศรษฐกิจฐานรากมั่นคง ชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน ด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีแผนปฏิบัติการ ที่สำคัญ 4 เรื่อง ได้แก่

แผนปฏิบัติการ เรื่องที่ 1 การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนให้สามารถบริหารจัดการและพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน (เป้าหมาย: ชุมชนมีศักยภาพในการบริหารจัดการและพัฒนาตนเองสู่ความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน) ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาในการขับเคลื่อนงานพัฒนาชุมชน ประกอบด้วย 3 แนวทางการพัฒนา ได้แก่ 1) พัฒนาการบริหารจัดการชุมชนให้มีความเข้มแข็ง สามารถรับมือกับภัยและการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง และสิ่งแวดล้อม 2) บริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยี องค์ความรู้ นวัตกรรม เพื่อการพัฒนาชุมชนให้เป็นชุมชนแห่งอนาคตที่เข้มแข็ง และ 3) ส่งเสริมการสร้างชุมชนต้นแบบเพื่อการเรียนรู้การพึ่งตนเอง ด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีเข็มมุ่งสำคัญ คือ มุ่งหวังให้ชุมชนมีศักยภาพในการบริหารจัดการและพัฒนาตนเองสู่ความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน

แผนปฏิบัติการ เรื่องที่ 2 การส่งเสริมและยกระดับเศรษฐกิจฐานรากให้มั่นคง (เป้าหมาย: เศรษฐกิจฐานรากมีความมั่นคง คนในชุมชน มีงาน มีอาชีพ มีรายได้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี) ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาในการขับเคลื่อนงานพัฒนาชุมชน ประกอบด้วย 6 แนวทางการพัฒนา ได้แก่ 1) สร้างและพัฒนากลไกขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนหนุนเสริมเศรษฐกิจฐานราก 2) พัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งและมีขีดความสามารถในการแข่งขัน ด้วยกลไกประชารัฐและการรวมกลุ่มผู้ประกอบการในชุมชน 3) สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ชุมชน และส่งเสริมช่องทางการตลาด 4) ยกระดับชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีเพื่อเศรษฐกิจชุมชนอย่างครบวงจร 5) ปรับระบบบริหารจัดการทุนชุมชนให้มีธรรมาภิบาล เพื่อการสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจของชุมชนให้พึ่งตนเอง และ 6) แก้ไขปัญหาความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำด้วยระบบปฏิบัติการเชิงรุกที่เข้าถึงประชาชนรายครัวเรือน โดยมีเข็มมุ่งสำคัญ คือ มุ่งหวังให้เศรษฐกิจฐานรากมีความมั่นคง คนในชุมชนมีงาน มีอาชีพ มีรายได้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี

แผนปฏิบัติการ เรื่องที่ 3 การสร้างความร่วมมือและส่งเสริมบทบาทเครือข่ายการพัฒนาชุมชนทั้งในและต่างประเทศ (เป้าหมาย: เครือข่ายการพัฒนาชุมชนสามารถขับเคลื่อนชุมชนสู่ความเข้มแข็งและเกิดการเชื่อมโยงความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ) ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาในการขับเคลื่อนงานพัฒนาชุมชน ประกอบด้วย 3 แนวทางการพัฒนา ได้แก่ 1) ยกระดับขีดความสามารถของประชาชนให้เป็นพลังขับเคลื่อนเครือข่ายการพัฒนาชุมชนที่มีสมรรถนะสูง รองรับการเปลี่ยนแปลง 2) จัดการเครือข่ายการพัฒนาชุมชนให้มีพลังที่เข้มแข็งและยั่งยืนในทุกมิติ และ 3) เชื่อมโยงการพัฒนาชุมชนของไทยกับการพัฒนาชุมชนของต่างประเทศ ภายใต้กรอบความร่วมมือต่าง ๆ โดยมีเข็มมุ่งสำคัญ คือ มุ่งหวังให้เครือข่ายการพัฒนาชุมชนสามารถขับเคลื่อนชุมชนสู่ความเข้มแข็ง และเกิดการเชื่อมโยงความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ

แผนปฏิบัติการ เรื่องที่ 4 การพัฒนาองค์กรให้ทันสมัย มีสมรรถนะสูง และมีธรรมาภิบาล บุคลากรมีอุดมการณ์และเชี่ยวชาญในงานพัฒนาชุมชน (เป้าหมาย: กรมการพัฒนาชุมชนเป็นองค์กรที่มีธรรมาภิบาล สมรรถนะสูง ทันสมัย บุคลากรมีอุดมการณ์และมีความเชี่ยวชาญในงานพัฒนาชุมชน) ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาในการขับเคลื่อนงานพัฒนาชุมชน ประกอบด้วย 4 แนวทางการพัฒนา ได้แก่ 1) การเสริมสร้างอุดมการณ์การพัฒนาชุมชน ยึดหลักธรรมาภิบาล มีความทันสมัยเป็นมืออาชีพ 2) พัฒนาระบบการบริหารจัดการ

ทรัพยากรบุคคลให้มีประสิทธิภาพสูง และระบบการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ 3) ยกระดับสู่องค์กรธรรมาภิบาล องค์กรทันสมัย และองค์กรแห่งความสุข และ 4) ยกระดับภาพลักษณ์องค์กรให้เป็นที่รับรู้และยอมรับ เกิดความเชื่อมั่นจากชุมชนและสังคมทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ โดยมีเข็มมุ่งสำคัญ คือ มุ่งหวังให้ กรมการพัฒนาชุมชนเป็นองค์กรที่มีธรรมาภิบาล สมรรถนะสูง ทันสมัย บุคลากรมีอุดมการณ์และมีความเชี่ยวชาญ ในงานพัฒนาชุมชน

นโยบายสำคัญๆ ที่รัฐบาล/กระทรวงมหาดไทยที่มอบให้กรมการพัฒนาชุมชนรับผิดชอบดำเนินการ

- การดำเนินงานโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) เริ่มปี 2544
- การติดตามผลกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (เลขานุการคณะทำงานฯ ระดับจังหวัด/อำเภอ) เริ่มปี 2544
- โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) เริ่มปี 2536
- การดำเนินการสำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี (สกส.) ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค (มอบให้ใหม่ตั้งแต่ปี 2555 และในปี 2558 รัฐบาลให้ออนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีและสำนักงานกองทุนฯ จากสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี มาไว้ที่กรมการพัฒนาชุมชน)
- กองทุนแม่ของแผ่นดิน (เพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติด) เริ่มปี 2555
- การประสานจัดเก็บข้อมูลรายได้ครัวเรือนในเขตเมือง 11.5 ล้านครัวเรือน โดยใช้แบบ จปฐ. เริ่มปี 2557
- การเป็นเจ้าของภาพหลักบูรณาการไปสู่การปฏิบัติในการดำเนินการสร้าง “สัมมาชีพชุมชนเข้มแข็ง ภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ตามแผนงานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนเข้มแข็ง ซึ่งเป็นแผนงานหนึ่งในยุทธศาสตร์ด้านการแก้ปัญหาความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำ และสร้าง การเติบโตจากภายในของรัฐบาล ที่มอบให้กระทรวงมหาดไทยรับผิดชอบ โดยมีเป้าหมายในปี 2560 - 2564 จำนวน 23,589 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 20 คน รวม 471,780 ครอบครัว จากพื้นที่หมู่บ้านเป้าหมาย ที่ผ่านการให้การศึกษาด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และจากการสำรวจข้อมูล/จัดเวที ประชามติทำแผนชุมชนในปี 2559 เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 เป็นต้นไป
- การส่งเสริมและรับรองการเป็นวิสาหกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise : SE) โดยทำหน้าที่เป็นสำนักงาน เลขานุการร่วม (ภาครัฐและภาคเอกชน) ของคณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ (E3) ทั้งในส่วนกลาง (อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน เป็นเลขานุการร่วม) และส่วนภูมิภาค (พัฒนาการจังหวัด เป็นเลขานุการคณะกรรมการประสานและขับเคลื่อนนโยบายสานพลังประชารัฐ ประจำจังหวัด (คสป.) โดยมี ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน) โดยดำเนินการส่งเสริมและจัดตั้งวิสาหกิจเพื่อสังคมในทุกจังหวัดทั่วประเทศ ร่วมกับบริษัทประชารัฐรักสามัคคีวิสาหกิจเพื่อสังคม (ประเทศไทย) จำกัด เริ่มดำเนินการตั้งแต่ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 เป็นต้นไป
- การขยายผลหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงและส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงวิถีชีวิต (Way of Life) เริ่มปี 2560
- การขับเคลื่อนงานตลาดประชารัฐ เริ่มดำเนินการปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 เป็นต้นไป
- การดำเนินโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี เพื่อสร้างอาชีพและรายได้ให้ชุมชน โดยให้ชุมชน ร่วมกันค้นหาและพัฒนาอัตลักษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น มรดกทางวัฒนธรรมประเพณี รวมถึงทรัพยากรชุมชน ที่มีอยู่มาต่อยอดสร้างจุดขาย/สร้างผลิตภัณฑ์ของชุมชน ให้นำสนใจนำแวะชม โดยใช้รูปแบบการ ท่องเที่ยวที่มีความเชื่อมโยงกันในแต่ละชุมชนเป็นเครื่องมือในการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางเข้าไปหา ชุมชน/หมู่บ้านต่างๆ ในพื้นที่โดยตรง เริ่มตั้งแต่ปี 2561
- การดำเนินโครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563
- การพัฒนาพื้นที่เรียนรู้ชุมชนต้นแบบ โคก หนอง นา โมเดล เริ่มปี 2564
- การขับเคลื่อนการดำเนินงานขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง เริ่มปี 2565

แผนงาน/โครงการ

ตามแนวทางการดำเนินกิจกรรมตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปี 2566
ยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านความมั่นคง

แผนงานบูรณาการป้องกัน ปราบปราม และบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด

★ โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยกองทุนแม่ของแผ่นดิน

กิจกรรมหลัก ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน

1. เสริมสร้างความเข้มแข็งหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน

1.1 เพิ่มศักยภาพคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดินระดับอำเภอ งบประมาณ 3,424,200 บาท

1.2 เครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดินระดับจังหวัดหนุนเสริมสมาชิกชุมชนแก่เยาวชนกลุ่มเสี่ยงหรือผู้ผ่านการบำบัด งบประมาณ 3,146,400 บาท

1.3 การพัฒนาและยกระดับหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินสู่การเป็นต้นแบบด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

1.3.1 การประกวดหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินดีเด่นระดับจังหวัด งบประมาณ 760,000 บาท

2. พัฒนาหมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน

2.1 ประชุมเชิงปฏิบัติการคณะกรรมการหมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน งบประมาณ 3,248,600 บาท

2.2 การศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้หมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินดีเด่นระดับจังหวัด งบประมาณ 4,565,600 บาท

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

แผนงานบูรณาการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว

★ โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน

กิจกรรมหลักที่ 1 ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

1. ส่งเสริมกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากชุมชนท่องเที่ยวด้วยแนวคิดการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ที่นักท่องเที่ยวลงมือปฏิบัติ (D-HOPE)

1.1 ค้นหาผู้จัดโปรแกรมท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Champ) ผลิตภัณฑ์เด่น และการทดสอบโปรแกรม งบประมาณ 1,650,000 บาท

1.2 จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ที่นักท่องเที่ยวลงมือปฏิบัติ (D - HOPE) งบประมาณ 9,000,000 บาท

1.3 ยกระดับและพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่ายให้นักท่องเที่ยว งบประมาณ 3,000,000 บาท

กิจกรรมหลักที่ 2 พัฒนาเส้นทางชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

1. พัฒนาศักยภาพด้านการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวและเส้นทางท่องเที่ยว

1.1 สร้างความรู้ความเข้าใจกิจกรรมพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยว งบประมาณ 4,540,000 บาท

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

แผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างพลังทางสังคม

★ ผลผลิตที่ 1 การจัดการฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาชุมชน

กิจกรรมหลัก การจัดการฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาชุมชน

กิจกรรมย่อยที่ 1 การบริหารการจัดเก็บและใช้ประโยชน์ข้อมูลเพื่อการพัฒนาชุมชน

1. การบริหารการจัดเก็บและใช้ประโยชน์ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.)
 - 1.1 การเตรียมความพร้อมการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.)
 - 1.1.1 ประชุมเชิงปฏิบัติการผู้จัดเก็บข้อมูล จปฐ. ประจำปี 2566 ด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ งบประมาณ 21,900,000 บาท
 - 1.1.2 ทรนรงค์และเชิญชวนการจัดเก็บข้อมูล จปฐ. ระดับจังหวัด งบประมาณ 2,077,000 บาท
 - 1.2 การจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.)
 - 1.2.1 ค่าจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ งบประมาณ 258,851,480 บาท
 - 1.3 การตรวจสอบและรับรองคุณภาพการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.)
 - 1.3.1 ตรวจสอบและรับรองคุณภาพข้อมูล จปฐ. ระดับหมู่บ้าน งบประมาณ 46,313,300 บาท
 - 1.3.2 นำเสนอผลการจัดเก็บและรับรองคุณภาพข้อมูล จปฐ. ระดับองค์กรปกครอง งบประมาณ 37,305,600 บาท
 - 1.3.3 นำเสนอผลการจัดเก็บและรับรองคุณภาพข้อมูล จปฐ. ระดับอำเภอ งบประมาณ 3,951,000 บาท
 - 1.3.4 นำเสนอผลการจัดเก็บและรับรองคุณภาพข้อมูล จปฐ. ระดับจังหวัด งบประมาณ 387,600 บาท
 - 1.3.5 สนับสนุนการดำเนินงานโครงการการบริหารการจัดเก็บและใช้ประโยชน์ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ระดับจังหวัด และระดับอำเภอ งบประมาณ 3,090,000 บาท
 - 1.4 การเผยแพร่และส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากข้อมูลเพื่อการพัฒนาชุมชน
 - 1.4.1 การจัดทำสารสนเทศตำบลต้นแบบเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต งบประมาณ 1,421,200 บาท
 2. การบริหารการจัดเก็บและใช้ประโยชน์ข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช. 2ค)
 - 2.1 ค่าจัดเก็บและบันทึกข้อมูล กชช. 2ค งบประมาณ 1,761,875 บาท
 - 2.2 ตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช. 2ค) งบประมาณ 12,882,000 บาท
- ★ ผลผลิตที่ 2 สร้างความมั่นคงทางอาชีพและรายได้
- กิจกรรมหลักที่ 1 เสริมสร้างศักยภาพกองทุนชุมชนเพื่อการเข้าถึงแหล่งทุนของประชาชนในชุมชน
- กิจกรรมย่อยที่ 1 เสริมสร้างศักยภาพกองทุนชุมชน
1. พัฒนากลไกการขับเคลื่อนกองทุนชุมชนตามหลักธรรมาภิบาล
 - 1.1 การพัฒนาศักยภาพโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กช.คจ.) ตามหลักธรรมาภิบาล งบประมาณ 16,200,000 บาท
 - 1.2 ประชุมเชิงปฏิบัติการเพิ่มศักยภาพงานทุนชุมชนเสริมสร้างธรรมาภิบาลและการเข้าถึงแหล่งทุน งบประมาณ 1,481,700 บาท
 - 1.3 ตรวจสอบสุขภาพทางการเงินและเสริมสร้างศักยภาพกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต งบประมาณ 16,200,000 บาท
 - 1.4 ส่งเสริมศักยภาพเครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
 - 1.4.1 ส่งเสริมศักยภาพเครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตระดับจังหวัด งบประมาณ 1,520,000 บาท
 - 1.4.2 ส่งเสริมศักยภาพเครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตระดับอำเภอ งบประมาณ 5,268,000 บาท

1.5 การขับเคลื่อนโรงเรียนกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

1.5.1 เตรียมความพร้อมการดำเนินงานเครือข่ายโรงเรียนกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
งบประมาณ 400,000 บาท

1.5.2 ประชุมเชิงปฏิบัติการคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต โดยโรงเรียน
กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต งบประมาณ 6,468,800 บาท

1.6 ประเมินศักยภาพศูนย์สาธิตการตลาด งบประมาณ 1,039,500 บาท

1.7 สนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพ
รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) งบประมาณ 2,650,000 บาท

1.8 9;10 ปฏิบัติบูชา “สืบสาน รักษา ต่อยอด” เพื่อพัฒนาชุมชน ประจำปี 2566 งบประมาณ
2,158,200 บาท

1.9 ส่งเสริมการใช้ทุนชุมชนในการบริหารจัดการชุมชน งบประมาณ 1,639,900 บาท

2. ส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน งบประมาณ 26,000,000 บาท

กิจกรรมหลักที่ 2 ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ

กิจกรรมย่อยที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพของประชาชน

1. ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพแก่ประชาชนที่เป็นสมาชิกกองทุนชุมชน

1.1 ส่งเสริมประชาชนเข้าถึงแหล่งทุน งบประมาณ 35,000,000 บาท

1.2 ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” งบประมาณ
19,227,900 บาท

2. สร้างสัมมาชีพชุมชนผู้สูงอายุวัยต้น

2.1 ฝึกอบรมอาชีพผู้สูงอายุวัยต้นตามแนวทางการสร้างสัมมาชีพชุมชน งบประมาณ 19,491,600 บาท

3. ส่งเสริมการจัดความยากจนและพัฒนาอาชีพ

3.1 พัฒนากลไกการขับเคลื่อนการจัดความยากจน

3.1.1 ประชุมเชิงปฏิบัติการส่งเสริมการบูรณาการกลไกการขับเคลื่อนการจัดความยากจน
งบประมาณ 6,222,900 บาท

3.1.2 เสริมสร้างพลังสตรีขับเคลื่อนการจัดความยากจน

1) ประชุมเชิงปฏิบัติการคณะกรรมการพัฒนาสตรีจังหวัดขับเคลื่อนงานจัดความยากจน
งบประมาณ 1,362,600 บาท

3.2 ฝึกอบรมอาชีพครัวเรือนยากจนตามแนวทางการสร้างสัมมาชีพชุมชน งบประมาณ 57,245,600 บาท

กิจกรรมหลักที่ 3 พัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

กิจกรรมย่อยที่ 1 พัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

1. สร้างและพัฒนากลไกการขับเคลื่อนในระดับพื้นที่

1.1 อบรมแกนนำขับเคลื่อนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง งบประมาณ 5,909,700 บาท

2. เสริมสร้างกระบวนการบริหารจัดการชุมชน

2.1 สัมมนาการเรียนรู้วิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง งบประมาณ 23,163,200 บาท

2.2 จัดทำแผนพัฒนาวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง งบประมาณ 7,845,600 บาท

2.3 การขับเคลื่อนกิจกรรมการพัฒนาวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง

2.3.1 การขับเคลื่อนกิจกรรมพัฒนาวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียงระดับหมู่บ้าน งบประมาณ
14,010,000 บาท

2.3.2 เชิดชูเกียรติเครือข่ายพัฒนาชุมชนดีเด่น (มชช. และ คัดสรรผู้นำฯ) งบประมาณ 1,470,040 บาท

2.3.3 เสริมสร้างศักยภาพการดำเนินงานศูนย์ผู้นำจิตอาสาพัฒนาชุมชน งบประมาณ 1,500,000 บาท

3. ประเมินผลการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

3.1 ประเมินผลและถอดบทเรียนการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง งบประมาณ 7,845,600 บาท

4. พัฒนาศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง

4.1 การพัฒนาศูนย์เรียนรู้วิถีชีวิตใหม่รูปแบบ “โคก หนอง นา” ระดับหมู่บ้าน

4.1.1 สนับสนุนการพัฒนาศูนย์เรียนรู้วิถีชีวิตใหม่รูปแบบ “โคก หนอง นา” ระดับหมู่บ้าน งบประมาณ 72,983,900 บาท

กิจกรรมหลักที่ 4 ส่งเสริมการออมและพัฒนาทักษะการบริหารจัดการทางการเงินของครอบครัวและชุมชน

1. ประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างทีมขับเคลื่อนการออมและการพัฒนาทักษะทางการเงิน (Financial Literacy) งบประมาณ 1,572,900 บาท

2. ส่งเสริมการออมและพัฒนาทักษะทางการเงิน (Financial Literacy) งบประมาณ 28,500,000 บาท
ผลผลิตที่ 3 เสริมสร้างขีดความสามารถในการบริหารจัดการชุมชน

กิจกรรมหลักที่ 1 จัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาตำบล

กิจกรรมย่อยที่ 1 จัดทำแผนพัฒนาตำบล

1. ประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำแผนพัฒนาตำบล งบประมาณ 29,551,200 บาท

2. สนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรมตามแผนพัฒนาตำบลของผู้นำ อช.

2.1 สนับสนุนกิจกรรมตามแผนพัฒนาตำบลของผู้นำ อช. งบประมาณ 4,916,800 บาท

แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก

★ โครงการยกระดับศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่และผู้ประกอบการ/วิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้าชุมชน

กิจกรรมหลัก พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการสู่ยุค 4.0

1. พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการสู่ยุค 4.0 งบประมาณ 17,046,800 บาท

★ โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน

กิจกรรมหลัก พัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP)

กิจกรรมย่อยที่ 1 พัฒนายกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน

1. ส่งเสริมกระบวนการเครือข่ายองค์ความรู้ (Knowledge - Based OTOP : KBO) งบประมาณ 58,592,800 บาท

★ โครงการส่งเสริมการพัฒนากลไกและโครงสร้างตลาดมูลค่าทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้กลับสู่ท้องถิ่น

กิจกรรมหลักที่ 1 พัฒนาช่องทางทางการตลาด

กิจกรรมย่อยที่ 1 พัฒนาช่องทางทางการตลาดผลิตภัณฑ์ชุมชน

1. ตลาดนัดคนไทยยิ้มได้ งบประมาณ 10,000,000 บาท

2. นักรถตลาดรุ่นใหม่ งบประมาณ 8,775,000 บาท

กิจกรรมหลักที่ 2 พัฒนาเศรษฐกิจฐานรากด้วยภาคีเครือข่าย

1. พัฒนากลไกขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากระดับจังหวัด งบประมาณ 2,310,400 บาท

2. ส่งเสริมการสร้างรายได้จากกิจการอาหารปลอดภัย งบประมาณ 10,290,400 บาท

กิจกรรมหลักที่ 3 เสริมสร้างรายได้ด้วยเครือข่ายเกษตรปลอดภัย

1. ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเครือข่ายเกษตรปลอดภัยระดับจังหวัด งบประมาณ 3,322,000 บาท
2. ส่งเสริมการพัฒนาธุรกิจของกลุ่มผู้ผลิต ผู้ประกอบการ และเครือข่ายเกษตรปลอดภัยสู่ผู้ประกอบการชุมชน งบประมาณ 3,920,000 บาท
3. ส่งเสริมช่องทางการตลาดเครือข่ายเกษตรปลอดภัย งบประมาณ 7,514,000 บาท

ยุทธศาสตร์ที่ 6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

แผนงานบูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

★ โครงการส่งเสริมการพัฒนาชุมชนธรรมาภิบาล

กิจกรรมหลักที่ 3 ส่งเสริมการพัฒนาชุมชนธรรมาภิบาล

กิจกรรมย่อยที่ 1 ส่งเสริมการพัฒนาชุมชนธรรมาภิบาล

1. การส่งเสริมการพัฒนาชุมชนธรรมาภิบาล
 - 1.1 ประชุมเชิงปฏิบัติการการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้แทนภาคประชาชนในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ งบประมาณ 1,143,200 บาท
 - 1.2 การส่งเสริมกิจกรรมริเริ่มสร้างสรรค์ชุมชนธรรมาภิบาล งบประมาณ 877,800 บาท

กรอบอัตรากำลังในภาพรวมของกรมการพัฒนาชุมชน

ลำดับ ที่	หน่วยงาน	รวม	ข้าราชการ (ตำแหน่ง)	ลูกจ้าง ประจำ (อัตรา)	พนักงาน ราชการ (อัตรา)	ลูกจ้างชั่วคราว	
						เงิน งบประมาณ (อัตรา)	เงินนอก งบประมาณ (อัตรา)
1	ส่วนกลาง	18	18	-	-	-	-
2	กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร	9	9	-	-	-	-
3	กลุ่มตรวจสอบภายใน	7	7	-	-	-	-
4	สำนักงานเลขานุการกรม	44	38	1	5	-	-
5	กองคลัง	51	44	5	2	-	-
6	กองการเจ้าหน้าที่	44	41	1	2	-	-
7	กองแผนงาน	47	45	-	2	-	-
8	ศูนย์สารสนเทศ เพื่อการพัฒนาชุมชน	45	39	-	6	-	-
9	สถาบันการพัฒนาชุมชน	269	180	17	72	-	-
10	สำนักเสริมสร้าง ความเข้มแข็งชุมชน	49	49	-	-	-	-
11	สำนักส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น และวิสาหกิจชุมชน	40	40	-	-	-	-
12	สำนักพัฒนาทุน และองค์กรการเงินชุมชน	48	47	1	-	-	-
13	สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด	1,728	1,602	44	82	-	-
14	สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ	4,628	4,601	-	27	-	-
	รวม	7,027	6,760	69	198	-	-

ข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2566